

Стенографски дневник

НА

30. заседание

Сряда, 29 януари 1947 г.

(Открито в 15 ч. 25 м.)

Председателствували подпредседателите Петър Каменов и д-р Пенчо Костурков Секретар: Илия Радков и Димитър Чербаджиев.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.	Стр.
Съобщения:		
Отпуски	423	
Питания	423	
Законопроект	423	
По дневния ред:		
Доклад на комисията по проверка на изборите: 1. Във Врачанска административна област — околните: Белоградчишка, Белослатинска, Берковска, Видинска, Врачанска, Кулска, Ломска, Михайловградска, Оряховска. (Продължение на разискванията и утвърждение)	423	
Говорили: Цветан Максимов	423	
Иван Чонос	426	
Нино Николов Петков	430	
Кръстю Недков	430	
Стоян Кърлов	433	
Георги Михайлов Добрев	435	
2. Горноджумайска административна област — околните: Неврокопска, Петричка, Разложка, Светиврачка. (Утвърждение)	440	
Говорили: Докладчик Стефан Бакърджиев	440	
Борис Чанджиев	441	
Димитър Петров	443	
Иван Масларов	444	
3. Старозагорска административна област — околните: Ардинска, Ивайловградска, Казанлъшка, Крумовградска, Кърджалийска, Момчилградска, Новозагорска, Свиленградска, Старозагорска, Харманлийска, Хасковска и Чирпанска. (Утвърждение)	445	
Говорили: Докладчик Любен Гумеров	445	
Кочо Бонев	445	
Никола Певтичев	449	
Георги Божков	451	
Стратия Скерлев	452	
Ганчо Минев	454	
Кръстю Добрев	455	
4. Варненска административна област — околните: Балчишка, Варненска градска, Варненска селска, Генералтошевска, Добричка, Новопазарска, Омуртагска, Поповска, Преславска, Провадийска, Тервелска, Търговишка и Шуменска. (Разискване)	459	
Говорили: Докладчик Петко Лалов	459	
Дичо Тодоров	460	
Петър Бомбов	463	
Дневен ред за следващото заседание	465	

Председателствуваш Петър Каменов: (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Откривам заседанието.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: д-р Александър Бонкин, Андрей Михайлов, Атанас Минков, х. Атанас Попов, Борис Костов, д-р Борис Ненов, Борис Бонов, Борис Тачев, Васил Христов, Венера Клиничарова, Вида Димитрова, Витко Пветков, Вичо Начев, Вяра Макелонска, Генчо Райков, Георги Григоров, Георги Първанов, д-р Георги Петков, Господин Димов, Гочо Терзиев, Грудни Атанасов, Деню Николов, Дамян п. Христов, Димитър Паунов, Димитър Ненов, Димитър Панайотов, Димитър Стоименов, Динчо Хубенов, Диню Тодоров, Дончо Досев, Драган Петров, Евлоги Алексков, Елисавета п. Антонова, Емил Антонов, Ефрем Митев, Желязко Стефанов, Запрян Джонгов, Иван Димитров, Иван п. Димитров, Иван Златев, Иван Попов, Иван Зурлов, Иван Чуков, Илия Добрев, Калю Малев, Камен Червеняшки, Кирил Клисурски, Кирил Лазаров, Кирил Пешев, Коста Спасов, Костадин Лазаров, Кръстю Стойчев, Макра Гюлева, Манахил Стоянов, Марко Попов, Минчо Панов, Михаил Дулев, д-р Михаил Геновски, Мустафа Юмеров, Недялко Костов, Никола Разлоганов, д-р Никола Христов, Нисим Исаков, Панчо Жеков, Петко Пеев, Петър Бабаков, Петър Йовчев, Раденко Видински, Светла Даскалова, Слав Баджаков, Слави Пушкарков, Сотир Колев, Станка Димитрова, Стефан Ковачев, Стефан Цанов, Стою Неделчев, Стоян Павлов, Тачо Даскалов, Титко Черноколев, Тодор Иванов, Тодор Савов, Филип Гяуров, Хафуз Генджев, Христо Каркъмов, Цанко Григоров, Цветан Гаджовски, Цветан Капитанов, Яна Георгиева и Янко Марков)

Председателството е разрешило отпуски на следните г-да народни представители: д-р Александър Георгиев — 4 дни, Атанас К. Минков — 4 дни, Атанаска Георгиева — 2 дена, Благой Николов — 4 дни, Васил Караджов — 2 дена, Васил Христов Милунчев — 1 ден, Веселин Дашин — 1 ден, д-р Георги Петков — 4 дни, д-р Георги Славчев — 4 дни, Дамян п. Христов — 3 дни, Димитър Паунов — 3 дни, Иван Василев — 4 дни, Иван Дуков — 1 ден, Кирил Лазаров — 2 дена, Магда Димитрова — 6 дни, Петра Иванова — 2 дена, Петър Братков — 1 ден, Рачо Домусчиев — 1 ден, Светла Р. Даскалова — 4 дни, Стоян Павлов — 4 дни, Тодор Янакиев — 4 дни, Цветан Капитанов — 1 ден.

Постъпило е питане от провадийския народен представител Дичо Тодоров, до министъра на търговията и продоволствието, относно спиране масложитните в страната. Това питане ще бъде съобщено на г-на министъра, за да отговори.

Постъпило е питане от павликенския народен представител Недялко Атанасов, до г-на министъра-председателя, относно проекто-договора за мир с България. Това питане ще бъде съобщено на г-н министър-председателя, за да отговори.

Постъпил е законопроект от Министерството на земеделието за сключване на заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 225.000.000 лв. за нуждите на Санитарно-ветеринарната дирекция при Министерството на земеделието и държавните имоти.

Този законопроект ще бъде раздаден на г-да народните представители и ще бъде поставен на дневен ред.

Пристъпваме към разглеждане на дневния ред — точка първа!

Доклад на комисията по проверка на изборите във Врачанска административна област — околните: Белоградчишка, Белослатинска, Берковска, Видинска, Врачанска, Кулска, Ломска, Михайловградска и Оряховска. (Продължение)

Има думата народният представител Цветан Максимов.

От мнозинството: Е-е-е! (Глъчка)

Председателствуваш Петър Каменов: (Звъни) Тишина, г-да!

Цветан Максимов (ЗНП): (От трибуната) Уважаеми народни представители и представители! Пред вас и пред нас са сложени за одобрение изборите от 27 октомври 1946 г. за Велико народно събрание. Ние чуваме от тази трибуна докладчика по изборите за Врачанска административна област да се произнася, че тези избори са минзали при пълна свобода, абсолютен ред и законност. Ние искаме да вярваме, а съм сигурен, че и вие действително може да вярвате, че докладчикът, г-н Бакърджиев, когато споменаваше за ред, за законност, не беше уверен в това, че действително изборите на 27 октомври за Великото народно събрание са станали при нужния ред и законност, които да са олицетворение на тая демокрация, за която се тръбни чрез радио и чрез оф преса. С това ние не искаме да обвиняваме никого. Ние искаме от тая трибуна да кажем онова, което целокупният български народ, в предизборната и в самия ден на изборната борба, изнесе върху своите плещи и своята гърбина.

Един от мнозинството: Ти можеш да говориш само от страна на фашистите, но не и от името на целокупния български народ!

Цветан Максимов (ЗНП): Ние можем да говорим и вие можете да говорите. Но ние се различаваме, когато говорим от тази трибуна, затуй защото, когато ние говорим, върху нас са сложени отпечатците на предизборната свобода на 27 октомври.

Стъпният от мнозинството: Ти не си дошъл по волята на българския народ.

Цветан Максимов (ЗНП): Вие можете да говорите каквото обичате, обаче уважаеми народни представители и представители, ние не трябва да оставаме с заблуденото че предизборната свобода, която вие формулирате като свобода, можеше да бъде дадена на българския народ, на българските избиратели и на българските кандидати от отечественофронтовските партии.

За да можем да резюмираме свободата, която вие, или която отечественофронтовското правителство даде на 27 октомври, ние ще трябва да се върнем с няколко месеца назад — до 1 юли 1946 г. От 1 юли 1946 г. ние бяхме свидетели на опази изборна подготовка, която може да се резюмира с това, че стотици сдружени земеделци, честни и смели антифашисти, стотици анархисти (Смях всред мнозинството) и стотици социалдемократи, ...

Един от мнозинството: Не те е срам!

Цветан Максимов (ЗНП): ... отстоявайки вярата на своето убеждение, намериха приют в лагера „Росица“, в концлагера „Куциян“ и други трудови модерни общежития, които до 9 септември носеха позорното име на фашизма — концлагери.

Министър Антон Югов: Може би и стотици в затворите!

Цветан Максимов (ЗНП): Това, г-н Югов, вие по-добре знаете. Попитайте г-на министъра на правосъдието, и той ще Ви каже.

Уважаеми народни представители и представители! Действително, горещината през месеците юли и август беше непоносима. (Смях всред мнозинството) Това беше една горещина, която освен че не можеше да се понесе поради своето природно естество, но дойде да увеличи и политическата горещина, дойде да съгъсти и политическата атмосфера. (Смях всред мнозинството)

Българският народ, българските граждани, българският чернотруден народ имаше голяма нужда от своите синове, за да ги хвърли в борба с земята, да жънат и да копаят. Но той трябваше да ги отдели от себе си и да ги прати по силата на една заповед на директора на милицията в лагера „Росица“ или в концлагера „Куциян“, вместо да отидат да жънат златното жито, за да можем да нахраним българския народ. (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството)

Един от мнозинството: Недей обижда българския народ!

Председателстващ Петър Каменов: (Звън)

Цветан Максимов (ЗНП): Когато вие тръбите и когато вие тръбим, че е необходимо пълно съзнание за отделяне на всяка част от житното производство за подпомагане на гладуващото население, ние в този момент сме длъжни да подчертаем, че тогава когато се събирате житото, че тогава когато се копаше царевичата, българският трудов народ от селата, чиято пряка задача е да жъне и да копае, беше пратен в концлагерите „Куциян“ и „Росица“. (Възражения от мнозинството)

Стоян Попов (к): За кой народ говорим ти?

Цветан Максимов (ЗНП): Ние също така сме длъжни да отбележим, че когато се започваше предизборната агитация, смелите синове на българския народ — ония, които през времето на фашизма не превиха гръб и които теглиха; ония, чиято пряка задача е да жънат и копаят; ония, които на плуга не слагаха никаква „Виктория“, бяха пратени в лагера „Росица“, затуй защото имаха единствената грешка, че не отстояват разбиранията на Отечествения фронт.

Уважаеми народни представители и представители! Ние знаем, а и на вас е известно, че през месеците юли и август обикновеното Народно събрание заседаваше. На нас също така ни са известни речите, които се произнасяха там и които в лагера „Росица“ ние ги слушахме по високоговорителя. (Възгласи от мнозинството: „А-а-а!“)

Димитър Георгиев (к): Ти стар лагерник ли си? (Глъчка)

Министър Антон Югов: Защо беше в лагера?

Цветан Максимов (ЗНП): В тия речни ние чувахме онова, което трябваше да се приведе на дело; онова, което трябваше да остане не в писаните редове на отечественофронтовската литература, а в действителните нужди на свободата и на демокрацията.

Ранчо Кемешеджиев (к): Защо си бил там, я кажи?

Константин Русинов (к): Изглежда, че жегата ти е повлияла. (Смях всред мнозинството)

Цветан Максимов (ЗНП): И когато тук се държеше големи реч за това, че действително в България има свобода, каквато няма в никоя друга държава и в никоя страна, било тук на Балканския полуостров или в Европа, ние виждахме 70-годишни стари превити от естеството на своите години да стоят на слънцето по два часа с 15-килограмови дестове и да слушат речите на днешното или на

тогавашното о. ф. правителство за свобода и демокрация. (Ръкоплескания от опозицията) Тогава когато се говореше за християнство, тогава когато се апелираше да се тръгне по пътя на мирното строителство, ние виждахме протосингела на Русенската митрополия да стои по два часа наказан, защото на някакъв си милиционер му скимнало да го накаже: когато той минавал покрай него, той митрополит с брадата не станал да поздрави „величието“ със ставане на крака.

От мнозинството: Ей-й-й! (Оживление)

Цветан Максимов (ЗНП): Може да викате „Ей-й-й“, но ние искаме да подчертаем, ние желаем да кажем онова, което вие трябва да го знаете и от което вие трябва да се предпазвате, за да няма от тая трибуна реч, които ще ви предизвикват да викате „Ей-й-й!“. Вие трябва да знаете, че когато се говори за човечност, че когато се говори за демокрация, че когато искате да следвате пътя на християнството (Смях всред мнозинството), вие не трябва да правите такива дела; вашите органи и вашите приятели в нисовите организации трябва да избягват всичко онова, което с вражда между любовта на демокрацията и омразата на диктатурата (Ръкоплескания от опозицията) Вие трябва да знаете, вие трябва да вървите, че ние не искаме да ви обвиняваме. Ние искаме само с нашите думи, с нашата житийска опитност (Смях всред мнозинството и възгласи „О-о-о!“) да ви кажем, че всички грешки, които са отпечатани било с гугените бичове, било с тоягите от лагера „Росица“, върху телата на българските граждани, които без присъда бяха изпратени там, трябва да се премахнат. И тия грешки за в бъдеще не трябва да се сторват, за да имате истинска демокрация не на думи, а на дело, честна и почтена, човешка и християнска. (Оживление всред мнозинството)

Уважаеми народни представители и представители!

Министър Антон Югов: Я кажи по християнски, какви тояги е имало в лагера?

Цветан Максимов (ЗНП): Когато бяхме в Росица, ...

Константин Русинов (к): Защо беше в Росица?

Цветан Максимов (ЗНП): ... ние бяхме принудени да дадем декларация, че действително на 8 септември 1946 г. сме готови да подкрепим изборите за сваляне на омразната монархия и за възкачане на трона на мечтаната и очаквана република. Ние не дадохме такава декларация; ние такива декларации не сме годни да даваме, г-н Русинов. Но в лицето на управителя ние заявихме, че ние ще подкрепим делото на 8 септември, затуй защото това дело е дело, върху което са оставени костите и кръвта на Райко Даскалов, на Александър Стамболийски и на Сергей Румянцев. (Ръкоплескания от опозицията)

Константин Русинов (к): Няма ли да ви се разсърди Цалдарис?

Райко Дамянов (к): (Към оратора) Я си седни, я си седни!

Цветан Максимов (ЗНП): Ние тогава не дадохме декларация, но онези, върху които беше упражнен терор и натиск, в последствие на 27 октомври, част от тях бяха принудени да пишат на своите домашни: „Уважаема жена, уважаеми татко и майко, гласувайте на 27 октомври с оф бюлетина, затуй защото там е светостта там е истината, там е правдата.“ (Възражения и смях всред мнозинството) Ние не искаме да оспорваме политическото хрумване на една политическа партия, която се мъчеше чрез ОФ да изгради своята политическа конструкция (Смях всред мнозинството), но ние искаме да кажем трябваше българският народ да бъде оставен на спокойствие поне в лицето на нещастните жени и майки, които по седмици наред не получаваша писма само затуй, защото това не беше угодно на „величието“ — управителя или началника на милицията.

И вие си спомняте, дядо Константине, (към народния представител Константин Русинов) и всички от вас, които са били в лагери до 9 септември, си спомнят, какво тягостно впечатление прави, когато сте лишени от възможността да узнаете съдбата на вашите жени и деца. Затова ние казваме от тая трибуна: поне семейството на ония, който страда там, трябва да бъде оставено на спокойствие. Заради политическата мисия на един гражданин не може да се тормози неговото семейство (Смях всред мнозинството), затуй защото то не е отговорно за това, което върши той гражданин, нито е извършило нещо, което е във вражда на вашите политически интереси. И когато той е повикан да следва своя път и да гради своята идея, вие, които най-много сте страдали, трябва да бъдете измежду ония, които трябва да оставят семействата без всякакво опекунство и без всякакъв морален и материален тормоз. Вие трябва да знаете самата истина, за да можете, въоръжени с тая истина, ако желаате, да вървите по пътя на демокрацията, да крачите напред.

Изборите на 27 октомври имаха най-тежкото отражение в Ломска околия, Ломска околия е оная околия, която беше възпята от Сергей Румянецев в Гео Милев, като потърпена околия в борбата срещу фашизма от 1923 г., 20 септември. Тая околия беше отново подложена на тормоз в лицето на нейните първи представители от Земеделския съюз, единият от които в двесте влачи своето разбито тяло от мъките в лагера Куциян и от вреживелниците в Ломската държавна сигурност.

Един от мнозинството: Защо ти викаш Цветан „маркуч“?

Цветан Максимов (ЗНП): Серафим Митков, оня, който до 9 септември стоеше рамо до рамо в борбата; г-н Попов, който също стоеше рамо до рамо в борбата; Асен Балов тоже, бяха бити и

пребити в Дирекцията на държавната сигурност и в последствие пратени в лагера „Куциян“, за да могат следите от побойщата да изчезнат.

И днес в Лом, за срам и позор на побойниците и за величието на нашата демокрация, Асен Балов ходи с един крак, куц, затуй защото е имал смелостта да каже своето мнение, че демокрацията, за която претендирате, не е настъпила още в България — още не е дадена на дело, колкото е дадена на думи и на писания. (Ръкоплескания от опозицията)

Цветана Керанова (к): За фашисти и за чужди агенти няма свобода още.

Един от мнозинството: Защо беше в затвора ти?

Друг от мнозинството: За маркучите и за маста кажи нещо!

Цветан Максимов (ЗНП): Уважаеми народни представители и представители! Българският народ не знае по-голямо, по-усърдно подготвяне в предизборната агитация от това, което му наложи Отечественият фронт преди 27 октомври. Ломска околия през време на изборите биде обезглавена от своите първи земеделски водачи. В изборите тя излезна да се състезава срещу най-голямата ви и популярна личност, уважаемия академик Тодор Павлов, само със своите земсови кадри — с оная млада сила, която е утрешната генерация в нашия политико-обществен живот. Старите сдружени земеделци бидоха лишени от свободата да участвуват в изборната борба. И затова Ломската околия днес е изпратила тук от Работническата партия пет души избраници. Ако начело на борбата бяха застанали изпитаните сдружени земеделци, верни на идеята на Стамболийски, ние щяхме днес да бъдеме в пропорция пет души сдружени земеделци към двама комунисти. (Ръкоплескания от опозицията)

Министър генерал Георги Дамянов: Напразни сънища.

Димитър Георгиев (к): Я пий малко студена вода. (Оживление сред мнозинството)

Цветан Максимов (ЗНП): Уважаеми народни представители и представители! За тая изборна борба, която мина през всички заплахи, през тормоз и побойща, ние ще прибавим и един документ, който е олицетворение на онова, което от 1 юли 1946 г. до 27 октомври 1946 г. се е вършило в Ломската държавна сигурност. Ние тук имаме честта да попитаме: къде е смелият антифашист, който даде много в борбата, Павел Филипов, който, намирайки се в Държавната сигурност, от 1 юли и до ден днешен липсва от българското село, липсва от своята жена, от своите дъщери и своя син?

От опозицията: Позор! Убийци!

Цветан Максимов (ЗНП): Павел Филипов беше активен и градивен човек в политиката на Отечествения фронт до 9 септември. Павел Филипов взема дейно участие със всички смели антифашисти на 9 септември, заедно с Димитър Веселинов, който доскоро беше агент на Държавната сигурност в Лом, възглавяваха отечествено-фронтския комитет, като Димитър Веселинов беше председателят, а Павел Филипов беше секретарят му. Ние можем също така да ви кажем нещо, което вие може би не знаете, но което, според моето скромно мнение вие трябва да го знаете.

Инквизициите, които са се вършили в Ломската държавна сигурност, нямат равни на себе си и през онази средновековна епоха, която е отбелязана като позорно петно на всички управляващи върху техните управлявани. С вързани крака, с набутани кърпи в устата, синът на Павел Филипов, студент по външно-политическо право, че към един час на полунощ при него влиза агентът на Държавната сигурност г-н Кирил Димитров ...

Райко Дамянов (к): Кой разправя, я кажи?

Един от мнозинството: Това да не е преди 9 септември?

Друг от мнозинството: Самото негово изказване документ ли е?

Цветан Максимов (ЗНП): ... влиза с още двама души от тайната милиция, единият на име Гошо и другият Давидков, изваждат го през ношта и започват инквизицията. Този инквизиция, след като е бит с дърнова тояга, набодена с габърки за обувки, е имала следната мисия да каже той, колко пушки и пистолети е донел от „Позитано“ 1. Не тези побойници, при които се намират в пушките и пистолетите, не са имали честта да запитат: „Господине! Ние след като изнасяме тази жестокост върху теб, след като претендираме, че сме демократи, искаме едно да те попитаме: кажи по съвест, отчети от своите дела онова, което е истина, и го остави на грядущите поколения“. Той е бил прибит и след като е бил свален на 31 юли от дирекцията на долния етаж, под стълбището. ...

Един от мнозинството: В Лом няма дирекция, бе!

Цветан Максимов (ЗНП): ... в лицето на Кирил Велчунов, в лицето на Пешо Несторов. ...

От мнозинството: Я кажи за маркучите!

Райко Дамянов (к): Какви са тези маркуци? Там нещо питат за маркуците.

Стоян Попов (к): Защо ти беше в „Росица“? Фашист е фашист!

Цветан Максимов (ЗНП): ... Никола Недков, Иван Веселинов Генчев — всички тези след половин час, търсейки бития, не са могли да му открият следите. И след 20 дни неговата жена дава тълба до г-на прокурора — г-н министърът на правосъдието го няма тук да си вземе бележка — и до днес няма нито отговор, нито следствие по тези имена, записани и подписани от изтъргиващите инквизицията на оф демокрация в лицето на Държавната сигурност в Лом; и до днес Павел Филипов липсва, и до днес битите носят още тежките рани от тази инквизиция, а неговата жена няма възможност да отиде на гроба и да извърши християнските си обреди и да почете своята любов и своите съпругески години, така както са я учили дедите и прадедите. (Оживление сред мнозинството) Вие се смеете, но когато дойде денят да се преселите във вечността, всички ще викате: „Боже, помози!“, „Боже, помози!“ (Смях сред мнозинството. Ръкоплескания от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Цветан Максимов (ЗНП): Българският народ, избирачите на Ломска околия имат тази смелост да излязат и да кажат онова, което е необходимо, за да може действително да се подчертае, да ни наистина избиращите, които понесоха ударите и неправдите от оф демокрация, са събъркали, или правителството, което ги е напаяло, е мислило, че това е действително демократичният път за провеждане на свободни избори.

В с. Гайтаница, Ломско, един ден преди избора председателят на земеделската опозиционна група Вълчо Георгиев Савов биде тежко ранен и когато аз го срещнах, Вълчо Георгиев имаше тази възможност да каже: „Бяха ме, затуй защото не се отказих да блда утре застъпник, на 27 октомври“. Със счупена глава, бинтована, Вълчо Георгиев на 27 октомври се яви на своя пост в Гайтаница даде десет пъти повече за опозицията, отколкото за вашето оф мнозинство. (Ръкоплескания от опозицията)

В с. Луковица на 26 октомври са бити Данаил п. Димитров, свещеник на с. Луковица, и г-н акцизният агент по проверяването на вината го е питал: „Няма ли да се откажеш от застъпничеството на белите бюлетини и да приемеш като една от най-важните обязанности бюлетина?“, защото господинът е бил земеделец и не му е предлагал вината. Филип Иванов Илиев, Никифор Колев, Крум Данаилов Кръстев, Иван Михайлов, Петър Иванов Гайдарски, Илия Иванов Илиев, осем души тежко бити в предизборния ден, 26 октомври, към 8 ч., бяха бити и бяха свалени от своя пост.

Първа Димитрова (к): Защо лъжеш! Я кажи! Ти лежи в затвора!

Цветан Максимов (ЗНП): Пръвкел! Ще отговоря я на тебе. Не се нервнирай.

Предизборният терор, особено в Ломско, се показва четири дни преди изборите, и нейна милост, която сега протестира, че съм бил лъгал, нека да заяви от тази трибуна, дали не дойде на контра оф митинг във Вълчедръма, и когато се оттеглихме, с нас дойде целият народ от 5,000 души, а тя остана само с 50 души. (Ръкоплескания от опозицията)

Първа Димитрова (к): Това е лъжа.

Цветан Максимов (ЗНП): Историята ще запише предизборната агитация на ОФ. Българският народ си дава ясна сметка. ...

Първа Димитрова (к): Я кажи, къде си бил преди 9 септември? Кого обираше?

Цветан Максимов (ЗНП): ... за тази оф демокрация. Ние не излизаме да даваме присъди; ние идваме тук да кажем онова, което не трябва за в бъдеще да се повтаря.

Константин Русинов (к): Виж, какво те пита другарката. Отговор, къде си бил преди 9 септември?

Цветан Максимов (ЗНП): Уважаеми народни представители и представители! Колкото се отнася до въпроса, кой къде е бил на 9 септември, ние вчера заявихме, че Кръсто Зарев с 15-годишна присъда днес, стойки на фронта на демокрацията. ...

От мнозинството: Ти, ти!

Цветан Максимов (ЗНП): ... против диктатурата, беше опадат от вас за нещастие и позор. (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Ти кажи, къде си бил!

Цветан Максимов (ЗНП): Българският народ, българският демократичен свят знае, че всичко онова, което се е борило активно, но днес не мисли и не работи като вас, вие го зачислявате в лагера на реакцията. Не е от значение, кой какъв е бил. ...

От мнозинството: А-а-а!

Цветан Максимов (ЗНП): ... не е от значение кой къде е бил. (Възбуждения от мнозинството) Г-н председателю! Осигурете ми възможността да се изкажа.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Цветан Максимов (ЗНП): От значение е, днес кой на коя позиция стои; от значение е, днес кой е с демокрация, кой е с диктатура.

Един от мнозинството: Бивши фашисти са дошли тук да ни дават урок по демокрация.

Председателстващ Петър Каменов (Звъни)

Цветан Максимов (ЗНП): Уважаеми г-да народни представители и представителки! Ние трябва да знаем, и вие трябва да знаете, трябва да стане известно на всички, веднаж завинаги трябва да се разбере оная неопровержима истина, която може би да жигосва някого, но която остава незатъмнена от нито едно величие на ОФ. Тая истина е, че вие нямате право, морално или политическо, да обругавате всеки онзи, който днес не мисли като вас, който не стои на вашите позиции.

От мнозинството: Ти си криминален престъпник.

Цветан Максимов (ЗНП): И в тая борба, която ние сме водили на 27 октомври, ние сме заявили и заявяваме и днес: българските избиратели...

Ранчо Кемечеджиев (к): До 9 септември ти беше при Йосиф Робев, а сега ни разправиш морал.

Цветан Максимов (ЗНП): ... са минали през избори за народни представители и през времето на Ляпчев, на 21 юли 1931 г. Българският народ тогава победи черния фашизъм, продължение от Цанковото управление.

Константин Русинов (к): На който фашизъм вие сега служите.

Цветан Максимов (ЗНП): Българският народ победи всички ония, които не мислеха демократично, които мислеха с управниците. Но ако ние искаме свободни избори, както тия на 21 юли 1931 г. ...

От мнозинството: А-а-а!

Цветан Максимов (ЗНП): ... бъдете уверени, че българският народ отново ще доведе връх и от вас тук едва ли сто души ще дойдат. (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): Я слушай, ти да идеш да се полекуваш малко.

Цветан Максимов (ЗНП): Ние само правим сравнение, какъв е бил терорът през 1931 г. и какъв е бил терорът през 1946 г.

От мнозинството: Нямах право да приказваш.

Цветан Максимов (ЗНП): Когато се прави сравнение и когато се говори за станали редовни избори; когато се говори, че тия избори са протекли при голяма човештина и закрила от властта, ние ще ви заявим: не може да се говори за човечност, не може да се говори за демократични избори тогава, когато над сто души в Ломска околия бяха бити, с изпочупени глави и ръце. Вие можете от тая трибуна да говорите това, което ви се иска, онова, което вие желаете; но и днес като символ на вашите демократични избори стоят и се разхождат хората със счупените ръце и с прибити крака и тела. Ние ще ви кажем друго.

Рада Ноева (к): Как така се разхождат със счупени крака! Глупости приказваш!

Цветан Максимов (ЗНП): С патерници, другарке.

За това нека ви бъде известно, че тия избори, които са представени на вашето одобрение, ние знаем, че ще вземат болшинство от гласовете и ще бъдат приети с ръкоплескания, но вие няма да можете с тоя вот на доверие да заличите присната кръв, да заличите пресните гробове на тия, които паднаха в предизборната борба за човечност и демокрация. (Ръкоплескания от опозицията) Тая свещена истина вие сте малки да я заличите, а ние искаме, тя да не се повтаря вече. Ние искаме вече да няма кръв. Ние искаме вече да има мир и любов между трудещите се. ...

От мнозинството: И „Неутрален офицер“ ли прави същото с Петър Коев?

Цветан Максимов (ЗНП): ... между онези, които коват благата, и онези, които хранят дори и мравката.

Уважаеми народни представители и представителки! Българският народ, който е миролюбив, който е християнски настроен ...

От мнозинството: Няма да ви прости!

Цветан Максимов (ЗНП): ... желее точка на всичко онова, което е отражение на диктатурата, отражение на безчовечните управления.

Министър генерал Георги Дамянов: Всеки ще отговаря за делата си! (Шум)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Вълко Червенков (к): Ще си намерите мястото.

Цветан Максимов (ЗНП): Българският народ желае, и вие сте длъжни в качеството си на болшинство да поемете пътя на нова демократична България.

Вълко Червенков (к): Ти ще отидеш там, където са твоите братя, където са петъркоевци.

Цветан Максимов (ЗНП): Да не дойдеш ти при нас да правим заедно „здрасти“!

Уважаеми народни представители и народни представителки! Ние не можем от тая трибуна да се заканваме и да се заплашваме, че ще си намерим мястото ...

Вълко Червенков (к): Ще си го намерите, запомнете го!

Цветан Максимов (ЗНП): ... когато ние издигаме глас да се тръгне наистина по пътя на демокрацията и тая демокрация, когато се каже, че е демокрация, да няма зад гърба си оставени сенки на гробове, оставени сенки на бити и пребити. Научете се всички вие да ходите демократично, зад вас да остават дела, които ще бъдат символ на любов, символ на градеж и на радост в живота.

Вълко Червенков (к): Питай Петър Коев за радостта и за демокрацията!

Константин Русинов (к): Много си малък да ни учиш ти нас, Максимов!

Цветан Максимов (ЗНП): Вие трябва да знаете, че в тая борба за човечност, в тая борба за правда и за светлина българският народ никога няма да свие гръб. Той в миналото до 9 септември беше воден от болшинството от вас тук. Тоя български народ днес отново търси своите любими хора, да му говорят за демокрация и свобода.

Константин Русинов (к): А вие го пращате при Цалдарис в Гърция.

Цветан Максимов (ЗНП): Отново той желае, в тази страна да има действително един мир, в който да имат право всички български граждани да се радват и на слънцето, и на законите, и на вашата демокрация.

Вие трябва да знаете, че борбата за демокрация не е от днес, че борбата за демокрация не е от вчера. За тая борба за демокрация поетът Овидий беше пратен в Кюстендил, заточеник на Юлий Цезар. И когато Юлий Цезар го праща там ...

От мнозинството: Много отдадече почваш.

Цветан Максимов (ЗНП): ... той му заявява: „Цезаре! Вие ме заточавате. Цезаре! Вие с Вашите милионни шикове може да затъмните слънцето на небето, но знайте, че истината и правдата няма да потъмнеят от Вашите шикове и от Вашите кървави дела!“ (Ръкоплескания от опозицията) „Аз ще победя — продължава поетът Овидий — затуй защото аз толя перото в моето сърце и на небето пиша най-миролюбивите и най-християнските думи: мир, хляб, свобода, демокрация и законност!“ (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: И анархия.

Цветан Максимов (ЗНП): И в заключение: недейте се самооболсчава, че по пътя на разрушението, че по пътя на побоищата и терора ще можете да спрете потика и любовта на българския народ за демокрация и човечност. Ние само искаме да вярваме, че от тая трибуна, когато се изнася истината, вие ще си вземете поука и от тая поука ще има сметка само българският народ ...

Вълко Червенков (к): От конспиратор из щем поука.

Цветан Максимов (ЗНП): ... и двете големи трудови организации — организацията на Работническата партия (комунисти) и организацията на Земеделския съюз — Никола Петков. (Ръкоплескания от опозицията)

Вие трябва да разберете, че докато вие отричате хляба, без който не можете, ние от тая трибуна не отричаме труда и не казваме: „можем“, затуй защото, за да косим, за да жънем, тежният чук на работника трябва да накове нашата коса, трябва да изкове нашия сърп.

Министър генерал Георги Дамянов: Евтина и глупава демагогия!

Цветан Максимов (ЗНП): И затуй защото това трябва да стане, ние заявяваме: изборите в Ломска околия не са редовни. Вдигането на ръка не ще каже, че това действително е истина, че това действително е правда. Но постарайте се, това го желаем, за в бъдеще, когато ще правите избори, върху вашите съвести да не вземате таква петна, както взехте петната на кръв и позор на 27 октомври 1946 г. (Ръкоплескания от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: Има думата народният представител г-н Иван Чонос.

Иван Чонос (к): (От трибуната) Уважаеми г-жи и г-да народни представители! По изборите във Врачанска област комисията ни докладва, че няма ни contestции, ни други оплаквания и следва да бъдат утвърдени, което и аз от името на парламентарната група на Българската работническа партия — комунисти, моля да приемете.

Необходимо е — и аз ще ви измоля това търпение — да изслушате един малък обзор на това, как се произвежда изборите и в нашата околия.

Големият политически опит, който добиha народните маси у нас след 20-годишна кървава борба за събаряне престъпните фашисти.

управления до 9 септември 1944 г., ни дава основание да поддържаме тази преценка, която даде народът за тия избори. А тя е следната: изборите са блестяща победа на Отечествения фронт (Ръкоплескания от мнозинството), победа преди всичко над остатъците на реакцията у нас. (Ръкоплескания от мнозинството) Народът с една верига до чия дна активност обедини и одобри вътрешната и външна политика на правителството, одобри неговите усилия да изтръгне страната от временните затруднения, в които тя бе тикната от бившите престъпни управници до 9 септември, одобри всички проведени крупни социални, културни и други реформи, оцени големите усилия на правителството за извоюване справедлив и достоен мир за нашата страна, манифестира своята безгранична признателност към великия Съветски съюз и останалите славянски народи (Ръкоплескания от мнозинството), които му оказаха безмерна помощ в това дело.

Народът с извоюваната победа отрече и разби на пух и прах надеждите на опозицията да вземе властта. Същият изрази своята воля, че само Отечественият фронт е единственият негов представител.

Кои са обществените сили, г-жи и г-да народни представители, които участват в тия знаменателни избори?

Първо, това са...

Един от опозицията: Радикалната партия!

Иван Чонос (к): ... работниците, в съюз със селяните, занаятчиите, прогресивната интелигенция и други прогресивни обществени слоеве, обединени в Отечествения фронт, който на 9 септември 1944 г. завинаги сваля от командните висоти на управлението едрокapиTaлистическия, спекулантско-паразитния капитал и омразната монархия.

Второ, в изборите взеха участие и остатъците от всички бивши реакционери, полицаи, спекуланти и разни профашисти, свързани в миналото с експортърския капитал на германците у нас и намерили удобно скривалище и легална проява в така наречената обединена опозиция.

Един от мнозинството: Много право.

Иван Чонос (к): При тази разстановка на силите и как се проявиха изборите?

Един от опозицията: С терор.

Иван Чонос (к): Сега ще ви кажа. Ще дойда и до терора. Недейте бърза!

От една страна, хората на Отечествения фронт по цялата страна в масови събрания разясниха временните затруднения, в които се намира нашата страна, показаха тяхната първопричина, обясниха какво може да направи Отечественият фронт, какво не може сега да стори и защо не може да го стори, изясниха международната обстановка, свързана с многоочаквания мир за нас. Център на вниманието в тази кампания бе проектът за новата конституция. Опозицията биде разобличена като агент на вътрешната и международната реакция.

Народните маси в тази изборна борба преминаха една великолепна политическа школа. (Възражения от опозицията) — Аз съм готов да ви слушам. — Трудещите се по села и градове организираха съревнование и трудови дни в чест на Великото народно събрание.

Дълбоки промени настъпиха след втората световна война. Навсякъде се провеждат крупни социални и други реформи, които ликвидират остатъците от миналото. У нас също се тръгна по пътя на народната демокрация и големите социални, стопански и други преобразования, което въвлече народните маси в широко участие в управлението и възбуждане на държавата.

Ще илюстрирам това с няколко цифри, за да се разбере по-добре политическата активност на масите у нас и други места. Така, за изборите в Англия, станали през м. юли 1945 г., от 33 364 704 избиратели са гласували 25 037 807, или 76%; от тях управляващата Лейбърпартия е получила 11 884 154 гласа, или 36% от всички избиратели са гласували за Лейбърпартия. В Съединените американски щати от 61 милиона избиратели през 1944 г. са гласували 48 милиона — 78%, а избраният кандидат на демократите е получил 25 608 505 гласа, т. е. 52% избиратели са гласували за него. У нас процентът на гласувалите за Великото народно събрание е към 92%, а за Отечествения фронт — 78% от всички подадени гласове. (Ръкоплескания от мнозинството)

Недялко Атанасов (ЗНП): Да, покажете как се правят избори.

Иван Чонос (к): Ще Ви отговоря. За всички имам тук (Сочи книгата си) какво да отговоря. Почакайте малко, само търпение вийте.

Как се прояви другата страна — опозицията? Най-напред знаете, че тя иска, както на 26 август, чрез външна намеса — *deus ex machina* отгоре — да им помогне да излязат от това тежко положение, в което се намират — отлагане на изборите. Това е исторически факт, няма какво да спорим по него. (Възражения от опозицията) Несполучили в това, обявяват изборите порочни по начало преди да се случат тия инциденти, за които говорят и които и аз ще си позволя да ги разгледам — и започнаха една безогледна кампания на лъжи, клевети и психически насилия над нашия избирател (Възражения от опозицията), като уверяваха от ухо на ухо, че на 28 октомври идват на власт. Знаете ли, че у нас бяха се събрали към 12 ч. — за нещастие тяхно, най-напред се съобщиха сведения, където те имат успех и бяха се възбуждали...

Един от опозицията: С какво?

Иван Чонос (к): ... с вилици, лъжици и шишета взеха властта. (Смях и ръкоплескания от мнозинството) Опозицията у нас безсрамно спекулираше — и продължава да прави това — с всички затруднения, в които се намира страната, като ги приписва единствено на Отечествения фронт. Даже ще си позволя да кажа — макар че е нескромно от моя страна — че ученият професор Петко Стоянов, единственият от многото интелектуалци — групата му е в множествено число „интелектуалци“, а той е единствен интелектуалец — когато влезе в колоните на зеленото „Земеделско знаме“, оставя професорската си глава някъде другаде. Само така може да се обясни това, което писа напоследък в статията си „Къде сме?“, в която изкарва Отечествения фронт виновен за всичко: „Замързвало, комините не пушат, фабриките спрели...“ Ей приятелю, г-н професоре, ...

Един от опозицията: Да ти падне!

Иван Чонос ((к)): Да ми падне ли? Па той ми е паднал... (Веселост всред мнозинството)

Един от опозицията: Да ти падне в участъка, ще го оправим!

Иван Чонос (к): Ние имаме сведения. Защо не искат да ги знаят, защо не искат да разберат? Защото който влезе в колоните на „Народно земеделско знаме“, ей така ще мисли, както този, който преди малко говорих. Ето сведенията.

Памучна прежда. През 1945 г. са изработени... (Възражения от опозицията) Слушайте това, че може да изкарате нещо кяр за вас, като идете на село. Памучна прежда. През 1945 г. са изработени 7.616 тона, а през 1946 г. — 13.500 тона. Е добре, къде е изработена тая прежда? Не са ли пушили комините, когато са работили тая прежда, та не е могъл да ги види г-н професорът със своите очила, или не иска да ги види? А защо не иска да ги види? Защото им трябва материал — както им се каза това от наши първи хора — за износ, за клевети срещу Отечествения фронт, срещу народната власт.

Памучни тъкани. През 1945 г. са изработени 12 милиарда метра, а през 1946 г. — 33 милиона. То значи три и половина пъти повече, г-н професоре.

Цървули, сандали. През 1945 г. са изработени 542.000 чифта, а през 1946 г. — 1.060.000.

Захар. През 1945 г. са изработени 17 милиона килограма през 1946 г. — 29 милиона килограма и т. н. и т. н.

Виждале ли, това са сведения, които не позволяват на един човек, който държи за своето професорско достоинство, когато отиде в колоните на зеленото „Земеделско знаме“ да забрави, че е професор, когато дойде в Народното събрание да забрави, че е професор. Той трябва да ги помни. А не помни ли ги, то други ще могат да му покажат, макар и негови студенти.

От опозицията: Е-й-й!

Един от мнозинството: Професор на лъжата!

Иван Чонос (к): Особено, г-жи и г-да народни представители, си изплати проекто-конституцията, като с наглостта на шарлатани те отрекоха ясният текст на чл. 8 от нея, в който се признава частната собственост, придобита чрез труд и спестовност, и нейното наследяване, а се забравява едрата собственост на разните монополни организации. Под прикритието на защита частната собственост и нейното наследяване, под лозунга за свобода на частната инициатива опозицията се яви защитник на отречените от народното въстание спекуланти, паразити, собственици от картелите. Вие кажете какво значи това. Ето ви зеленото „Земеделско знаме“ преди изборите, от 12 октомври. Какво казва? С големи букви, заградени в каре, пише: „Искаш ли, селянино, с закон да ти бъде отнето съвещеното твое парче земя, на което никой и никога не е посигнал, гласувай за комунистическите оф кандидати.“ Кажете ми, кой пише така срещу ясният текст на чл. 8 от проекто-конституцията, в който е предвидена защита именно на тая собственост, на която те днес уж се явяват защитници — дребната собственост, придобита със спестовност, с честен труд, която намира пъдна закрила в тая конституция? Пишат по този начин тия, които преди няколко дена се драха за свободата на печата. Не оскверниха ли тая свобода на печата, като излязоха с тая мръсна лъжа по адрес на конституцията?

Един от мнозинството: (Към опозицията) Защо мълчите, хей!

Иван Чонос (к): Какво е по-нататък, г-да? В една предизборна реч др. Георги Димитров, основоположникът на Отечествения фронт, ни каза: „Ние сме заинтересовани, опозицията да участва в изборите, да излезе със своята програма, за да види това народът. Днес сега в чужбина представят опозицията за голяма сила. На тази лъженя да се тури край.“

Е, кажете ми сега, какви материали ни даде тая опозиция? Първо, тя още веднаж утвърди у нас убеждението, че остава безпринципна, антинародна, реакционна представителка на вътрешната и международна реакция. И наистина, нека ни кажат къде, кога, каква програма развиха пред народните маси в тази широка изборна кампания? Г-н Коста Лулчев на зададения му въпрос от един работник на едно публично събрание в София „Каква ти е програмата?“ отговори: „Обвиняват ни, че нямаме програма. По този въпрос много бих говорил, но нямам време, нямам друго събрание“ — и офеика. Ето ви програмата!

Коста Лулчев (сЛ): Отговорил е. Не е офеикал. Не прекъсвайте, цитирайте до края.

Иван Чонос (к): Точно така е.

Коста Лулчев (сЛ): Така е, ама не е така.

Иван Чонос (к): Вие като излезете, ще кажете, дали е така.

Коста Лулчев (сЛ): На въпроса е отговорил Коста Лулчев.

Иван Чонос (к): Не е могъл да отговори. Е, никой не знае вашата програма. Ако програмата ви е да отричате всичко, което върши Отечественият фронт, то е програма, но е антинародна, реакционна програма, програма на фашистките остатъци в нашия живот, като Коста Лулчев, които са отречени, които нямат почва под себе си.

Никола Петков (зНП): Програмата е публикувана в „Народно земеделско знаме“.

Иван Чонос (к): Никола Петков на този голям митинг — в каквици голям — който имаха в София, ето какво е казал, ...

Никола Петков (зНП): Имаше сто хиляди души.

Иван Чонос (к): ... защото е разбрал какви хора са там, ето какви интереси е представлявал.

Никола Петков (зНП): А вие не можахте да съберете толкова и с милиция, и с кавалерия, и с шмайзери. (Ръкоплескания от опозицията) И благодарение на тоя митинг избихте хората в провинцията.

От мнозинството: Ей-й-й!

Никола Петков (зНП): Точно така.

Иван Чонос (к): Ето какво е казал дословно, както е записано в техния вестник: „Вие ли, селяни и селянки, не сте почувствували властта с несправедливата аграрна реформа, която ви отне земята? А аграрната реформа у нас разпределя 1.605.000 декара земя. Кого защитихте вие на този голям митинг? Там ли беше народът? И ако беше там този народ, който получи тая земя, бихте ли смеели така да говорите? Ето ви вашата програма, ето вашата безпринципност, ето истинското положение, ето кого защитавате. (Ръкоплескания от мнозинството)“

Никола Петков (зНП): На Вас не ръкоплескат!

Иван Чонос (к): Няма нужда от ръкоплескания.

Никола Петков (зНП): Омръзна им (Сочи мнозинството) да им повтарят като папагали все едно и също: „Да живее Георги Димитров!“, „Да живее Димитровското правителство!“ — и само това!

Иван Чонос (к): Така, така! Вие така го разбирайте и ще видите колко далеч ще отидете!

На същия митинг тоя господин подава ръка на Комунистическата партия. Трябвало му да направи тая демагогия, съобразявайки се с любопитните, които са го обикаляли, защото иначе може би не би могъл да се изскубне от това място. А в края на краищата, не се минава много време, в техния вестник четем статии от народни представители, които тук се мъдрят, в които се казва: „Два мирогледа, два света. С комунистите нищо общо“.

Никола Петков (зНП): С комунистите нищо общо, а с работниците — да.

Иван Чонос (к): Кога сте били вие последователи, г-да, кого лъжете, кога лъжете, кога право казвате, на какви столове седите вие?

Един от мнозинството: Винаги е бил последователен Никола Петков на фашистите! (Ръкоплескания от мнозинството)

Иван Чонос (к): И по въпроса за монархията е известно какво поведение държала тия господа. Известно е отношението им към Румъния, Югославия. Полша, където поддържат точно тия реакционни групировки, които се проявяват по същия начин, по който се проявяват и у нас, в България.

Никола Петков (зНП): По същия начин — с насилия!

Иван Чонос (к): С право др. Васил Коларов в една своя реч казва: „Основателните искания на България са били посрещани с възражения в чужбина“.

Рангел Даскалов (зНП): Искате да ни направите реакционери, ама не можете.

Яни Янев (з): Мълчи, разбойнико!

Иван Чонос (к): Аз ще повтора това, защото искам да го чуете.

Никола Петков (зНП): Защо се дава амнистия на румънските селяни за престъпленията през време на изборите?

Иван Чонос (к): Шом искате повече за Румъния, ще ви кажа. В Румъния вие защитавате Маниу и Братяну, които не един път

декларираха, че не искат да отстъпят на България Южна Добруджа, която днешното правителство, с което се намираме в добри съседски отношения, отстъпва и нямаме никакви спорове.

От мнозинството: Позор!

Никола Петков (зНП): А вие защитавате ЕАМ, която се бори като най-голям шовинист в Гърция против България. Защо не кажете нещо за ЕАМ? Защо не кажете нещо за Захариадис, който каза, че на България не може нищо да се даде и че Гърция трябва да има стратегическа граница, ами мълчите? (Ръкоплескания от опозицията)

Иван Чонос (к): Ще кажа. Аз го познавам лично.

Никола Петков (зНП): Добри Терпешев продаде Тракия на ЕАМ! (Ръкоплескания от опозицията)

Иван Чонос (к): Не можете да го разберете вие това. — С право др. Коларов в една своя реч каза: „Основателните искания на България са били посрещани с възражения, в основата на които лежат информацията — лъжи и клевети — по адрес на България, дадени от опозицията.“

Никола Петков (зНП): И това е една лъжа. Г-н Васил Коларов не може нищо да докаже.

Иван Чонос (к): Кой даде в чужбина тия сведения, които се повториха във вашата преса? Заповядайте, ето ви вашето „Земеделско знаме“ от 25 октомври (Към опозицията) Хей, слушайте! (Веселост сред мнозинството) Кой даде сведения на Мод Радклиф за тая опашата лъжа, която стигна до английския парламент, че в България има 40 хиляди опозиционери в лагерите? Те (Сочи опозицията) не могат да сънуват толкова хора в своите партии, пък в лагерите сме изпратили толкова!

Коста Лулчев (сЛ): Министър ги даде тия сведения.

Един от опозицията: Я виж още колко има в „Росица“! (Показва един списък).

Иван Чонос (к): Я вижте какво пишат. Аз ще ви го прочета. На 25 октомври приеждат едно сведение от Лондон, в което се казва: „Неотадна един член от българското правителство бе заявил, че около 40 хиляди души са били задържани като политически затворници.“

Един от опозицията: Видяхте ли!

Иван Чонос (к): Кой е този член на правителството? Няма такъв член на правителството, а имаме член на тая гадна опозиция, която върши такива работи! (Гласове „Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството) И питам ви аз: когато вие публикувате такива сведения във вашия вестник ... (Възражения от опозицията)

Никола Петков (зНП): На този член от правителството малкото му име почва с А, а презимето му с О.

Коста Лулчев (сЛ): Член на правителството е съобщил, че има 45 хиляди души в лагерите.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Иван Чонос (к): Няма такова нещо. — Когато публикуват това сведение в своя вестник на 25 октомври в близост и във връзка с изборите и когато пишат, че 40 хиляди души има в концлагерите, не можеха ли да направят една малка бележка и да кажат: това не е вярно, ние нямаме толкова хора? Когато им се каза, че този брой е 40 пъти по-малък, и то за всички, включително бандитите и сутеньборите, каквито те взимат под свое покровителство, и тогава не се оправиха. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Един от опозицията: Я кажи сега, колко има в лагерите?

Иван Чонос (к): На вас ви казаха колко има и ще ви го кажат. — Такова е поведението и на г-да пастуховци във връзка с кореспонденциите, които съчиняват, които дават и които препечатват във своите вестници, на така наречения Шарл Дюма и на други. Те се опират на най-десните опортюнисти като Дюма, като Шумахер и други, които дадоха път на хитлеризма в тия страни. (Ръкоплескания от мнозинството)

Понеже вие говорите за терор, хайде сега да видим и тая страшничка каква е. Какво има в пресата, уважаеми г-да, за това, което вие крещите, че е терор? Разбирам, аз съм някакъв си юрист, скромнен адвокат съм, а вие сте по-големи от мене, но ви питам: защо злоупотребявате с това, което вие трябва да знаете, че не е така? Как можете всички криминални случаи, които с една закономерност се случват в нашата страна, ...

Никола Петков (зНП): Точно в предизборната кампания!

Иван Чонос (к): ... да ги събирате, като че ли преди изборите вече престават да съществуват всякакви свади, разправии и убийства, тъй като някакъв свръх-човек пада през това време и всичко почва да се случва по-добре? С една закономерност, повтарям, се случват престъпленията в нашата страна, както и в други капиталистически

страна, а вие събирате абсолютно всички тия престъпления, подвжидате ги под знаменателя на политически и търсите отговорност от нас. Да признаем, че е така, да отстъпим на вас. Тук от тая трибуна можате ли вие да докажете, че всички тези убийства, всички тия побоища и т. н. са в някаква връзка с властта на Отечествения фронт, че те са потикнати от тая власт?

Никола Петков (ЗНП): Абсолютна връзка.

Иван Чонос (к): Такива доказателства няма. Има доказателства, че единствените две убийства са отдадени в ръцете на правосъдието, което, трябва да вярваме, ще изкара докрай резултата. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Един от опозицията: Дайте анкета, за да се опровергае.

Иван Чонос (к): Анкетата я върши народът. Всичко останало е от лукаваго. — Но аз ще ви прочета за убийства, които има да тегнат вечно на вашите съвеста, защото по делата в съда са разкрити доказателства, от които се вижда, че са били инспирирани от опозиционните щабове.

От мнозинството: Вярно!

Иван Чонос (к): На 3 март 1946 г. . . .

Един от опозицията: Никой не ви вярва!

Иван Чонос (к): . . . в с. Винарово, Видинско, на организирания контрамитинг от ОФ е бил промушен с нож от. . .

Никола Петков (ЗНП): От ремсисст — един земсисст!

Иван Чонос (к): . . . николапетковистът Станко Георгиев, от село Винарово, бивш полицай, и е починал др. Иван Рачев, от с. Брегово, Видинско, член на Работническата партия.

Рангел Даскалов (ЗНП): Това е диверсия! Той не е член на нашата дружба. Вие само приказвате!

Иван Чонос (к): Има материали в самия съдебен процес във Видинския областен съд — на тях не може да не се вярва, защото са депозиран и защото никой не може да ги фалшифицира — а този Станко Георгиев, от с. Винарово, е член на Никола Петковистката дружба и е бивш полицай.

Един от опозицията: Не е вярно! Искане анкета!

Иван Чонос (к): Ето това е то истината. Но само това ли е?

Никола Петков (ЗНП): Я му покажете партийната карта, като я имате.

Иван Чонос (к): В с. Вълчедръм, Ломско, е убит Атанас Константинов Кирков на 23 октомври 1946 г. Този Атанас Константинов Кирков е член на Българския земеделски народен съюз, офсюзник. Убит е от николапетковисти.

Никола Петков (ЗНП): Защо не кажеш направо — от мен!

Иван Чонос (к): По-нататък имаме още по-страшни случаи. В с. Бистрица, Берковско, на 26 октомври лицето Исая Първанов, бивш полицай, понастоящем опозиционер, намушва с нож на шест места Коста Цвятков, член на РП. На 19 октомври в една от станиците на първоначалното училище „Фотичов“ в гр. Лом е била поставена в печката избухлива бомба, която експлодирала. Учениците са били в клас, но жертви няма. Има обгорени няколко деца. Виждате докълде отиват провокациите на тия типове, които ето по този начин действуват.

Никола Петков (ЗНП): Каза ги и министър Югов, ама никой не ги повярва.

Иван Чонос (к): Вие можете да не ги вярвате. Това е вашето дело, и вие имате интерес да не ги вярвате, но тук от тази трибуна се говори на целия български народ, той ги вярва и по самите места проверява. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Рангел Даскалов (ЗНП): И милиционерите ви се смеят на приказките, защото знаят, че лъжете.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Иван Чонос (к): Г-да! Тук се прави преглед на изборната борба, кой за кого е гласувал, и едва ли не изкараха, че всичко това, което е отречено от живота, е отишло при вас. Но я ми кажете: тия секции, които се показваха във вестниците и които са били секции на Цанков и Кожухаров, кой ги наследи? — Никола Петков и Лулчев. (Ръкоплескания от мнозинството и гласове „Браво!“) Те са избраниците им.

Рангел Даскалов (ЗНП): Вие ги наследихте.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Иван Чонос (к): Съдят се тия господа (Сочи опозицията), когато отук (Сочи мнозинството) ги посрещат хората с някой и други забележки. Какво да ви правим, когато не сте си подбрали хората да бъдат такива, че да не могат да бъдат посрещани с думите: беломорски герой, лежал в затвора за кражба на кооперативни суми, някакви си маркучи или не знам какво изнасял. . . (Смях и ръкоплескания от мнозинството)

Райко Дамянов (к): Те са криминални престъпници там.

Никола Петков (ЗНП): Ако това е вярно, имайте малко кураж да кажете, защо утвърдихте такива хора за народни представители? (Пререкания и глъчка)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Иван Чонос (к): Един малък разбор на листата във Видинската колегия. Хайде да не се занимаваме с тия господа тук (Сочи опозицията), да не ги карам да скачат, защото времето е напреднало. Димитър Найденов Керемидчиев, третият по ред кандидат от листата на опозицията, е осъден от съдилищата до 9 септември — делото му е висящо в Касационния съд — на 6 месеца затвор за изнасилване на момиче.

От мнозинството: Позор!

Никола Петков (ЗНП): Как го е утвърдил съдът за кандидат?

Иван Чонос (к): Делото е пред Касационния съд.

Рангел Даскалов (ЗНП): Вие само лъжете! Димитър Керемидчиев беше осъден по процеса Г. М. Димитров.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Иван Чонос (к): Вашите приятели тук Братков и Големански знаят това, те ще го опровергаят.

Четвъртият кандидат от листата, Никола Величков Койчев, от с. Ракитница, Видинско, току-що се върнал от лудницата в Бяла (Смях всред мнозинството) Той е приятел на Никола Петков, голям лихвар в селото, ограбва населението и те си мислят, че защитава трудещите се селяни.

По-нататък Грую Йотов Полонски, от Видин, един от подгласниците, е лежал в затвора за това, че е бил във връзка с агентите на Дража Михайлович в България. А на Марин Флоров Стоянов, от с. Ясен, Видинско, какво да му се случи? — Да го осъдят на три години затвор за кражба, за ограбване на 270.000 лв. кооперативни пари и да влезе в затвора — така му дошла присъдата — точно пред избора, когато е поставен в листата. И сега кажете, уважаеми г-жи и г-да народни представители, как ще си обясните вие, че за този човек в неговото собствено село, след като го знаят, че е такъв хайдук, след като го виждат, че е в затвора, се явяват 207 души да гласуват? За принципи, за проговори ли гласуват или за това, че там нарядите не са разпределени така, както трябва. И у нас тия господа получиха смешното прозвище: „лампена и колютена опозиция“. Нищо повече. Такива са кандидатите им и в другите места.

Рангел Даскалов (ЗНП): И вие твърдите това? Съдът ги е утвърдил. Защо лъжете тук? Тия хора са минали през областния съд, той ги е утвърдил за кандидати. Следователно че е истинна това, което говорите.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Иван Чонос (к): И когато разглеждаме тия избори, по едно съвпадение близо до нас — в София, се разглежда голямата военна фашистка конспирация — „Неутрален офицер“. Тя не е първата до днес, уважаемо Събрание. Нишките на всички конспирации, които се разкриха в нашата страна, водят все към опозиционните щабове. (Гласове „Позор!“ и ръкоплескания от мнозинството) Мълчат. Нашата преса ги пита: защо мълчите? В. „Свободен час“ казва: ама това е нещо като кръжочек. А господата от „Земленото знаме“ се обадиха и казват: а бе, то е нагласена работа; турили им безплатни защитници комунисти и те ги накарали да говорят така. (Към опозицията) Хей, приятели, това са генерал-щабни офицери, това са генерали, това не е един, това са няколко души.

Недялко Атанасов (ЗНП): На единия му счупихте ръцете. (Възражения от мнозинството)

Иван Чонос (к): Така ли ще обясните на българския народ този процес? Ако тези генерал-щабни офицери от българската армия, които, когато се почна чистката в армията, а и след това, когато дойдохте да протестираме тук спешу тази чистка, не са имали доблестта да излязат със своите убеждения, като последния наш работник без образование, без такава култура, който, когато си го съдили, е стоял гордо пред съдиите и не се е отричал от своите убеждения, тогава какво заключение ще теглим за вас, които сте били техни патрони, техни защитници и покровители? А каква е тази конспирация? От някакъв малък мащаб ли е? Тя е и претателска, и шпионска, и диверсантска, и насочена с преврат да може да вземе властта. Тя води към гражданска война.

Недялко Атанасов (ЗНП): А шефът им — Кимон Георгиев. . .

Димитър Ганев (к): Това са новите девестоюнци, а те (Сочи опозицията) са техни патрони.

Иван Чонос (к): Могат ли тия господа да си представят каква би била картината на тази гражданска война? Те биха развързали такива сили, че биха се чудили после какво да правят, като омиз мажосник, който развързал дяволите и после не знаел как в не мога да ги събере в торбата. (Ръкоплескания от някои от мнозинството)

и нека да се разбере, че днес ние можем да констатираме полуразложение в редовете на опозицията.

Един от опозицията: Гладна кокошка просо сънува!

Иван Чонос (к): Докато днес редовете на Отечествения фронт растат — запомнете това — там са се вече скарали.

Никола Петков (зНП): Да, да!

Иван Чонос (к): По всички листи, където е имало избрани двойни кандидати, „земеделците“ отстъпват с разчет да не дойде социалдемократ. Пастуховци остават, а ония растат и съгласиенето им пропада. И по-нататък така ще върви. Убедени сме, знаем го от последните декларации, които се печатат в партийните и други наши вестници, че всички, които са били заблудени — в техните редове вече остават само реакционните елементи — се връщат в редовете на Отечествения фронт.

Един от опозицията: Значи, там (Сочи мнозинството) ще дойде „реакцията“!

Друг от опозицията: При нас ще бъде българският народ.

Иван Чонос (к): Вие нямате това, което имаме по-рано. Свършено е. Подкосени са вашите крака. Българският народ, който мисли, който помни своето близко минало, което е изтъкано с многобройни кървави жертви, който се интересува за своето днес и за своето бъдеще, този народ не е като едно време, да има само ръце, а други да го управляват. Днес има и ръце, и ум и той се управлява, и ще се управлява. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателствуваш Петър Каменов: Има думата народният представител Нино Николов Петков.

Нино Николов Петков (зНП): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Поставен е тук пред нас въпросът за утвърждаване на изборите, станали на 27 октомври 1946 г. Преди обаче да се извърши този акт, трябва да видим всички ония предпоставки, при които станаха изборите.

Три месеца преди изборите се правеше подготовка на изборите в Белослатинска околия. Предприе се терор в по-голямата част от селата, и то през най-усилената полска работа. Бяха бити десетки сдружения земеделци и мирни граждани. Такива случаи имаме в с. Тлачене, в с. Буковец и в с. Джурилово, Белослатинска околия.

Тодор Танев (к): Защищаваш бившия секретар на Дирекцията на милицията; и ти си сдружен земеделец! Не те е срам! (Ръкоплескания от мнозинството)

Нино Николов Петков (зНП): Това са сдружения земеделци, които аз ще ви посоча.

Тодор Танев (к): Такива са тези сдружения земеделци!

Нино Николов Петков (зНП): Уважаеми г-да народни представители! За да видим условията, при които се произведоха изборите, трябва да имаме пред вид, че листата на опозицията, поставена в Белослатинска околия, беше оповестена едва на 17 октомври, въпреки че законът изрично казва, че щом като няма contestaция, тя трябва да бъде оповестена още на срока, когато стигне в областния съд. С това ни се възпрепятствува да можем да направим една подготовка за самите избори.

Тодор Танев (к): Вие сте правили публично събрание, на което сте се заканвали на Отечествения фронт. Безобразие!

Нино Николов Петков (зНП): Това никога не е било, г-н Танев. В подготовката на изборите на 23, 24, 25 и 26 октомври се предприеха много арести в Белослатинска околия. В с. Комарево беше арестуван сдруженият земеделец, секретар на организацията им, Герго Петров. Той беше откаран в държавната милиция в Бяла Слатина и с това му се отне възможността да упражни своето право на гласуване. А като се има пред вид, че в това село върлуваха подготовителни бойни дружини още от лятото...

От мнозинството: Ей-й-й!

Нино Николов Петков (зНП): ... и не се даваше мир и спокойствие на гражданите да пренощуват в своите домове, а трябваше да се крият, да бягат във от селата; като се има пред вид и онова, което стана след изборите на 27 октомври вечерта в 10 ч., с извличането на гражданина Иван Цветков от Социалдемократическата партия (обединена), който беше най-зверски убит, защото неговият син беше застъпник на опозицията, при това положение аз не мога да кажа, че изборите в Белослатинска околия са минали редовно и спокойно. (Възражения от мнозинството)

Тодор Танев (к): А знаете ли, че председателят на околийското настоятелство на Земеделския съюз Иван Петков Цветков е подписал, че изборът е минал редовно и спокойно?

Нино Николов Петков (зНП): Нищо подобно. Председателят на околийското настоятелство Иван Петков прекара три месеца в Дирекцията на милицията в Бяла Слатина, и областният директор, уважаемият Петко Лалов, е ходил да го види в какво положение е, след като 25 дни е бил измъчван и му е бил нанесен тежък побой.

В с. Бреница на 25 октомври бяхме оповестили и беше разрешено публично събрание. Явяваме се на събранията, обаче поставеният отговорник от Работническата партия (комунисти) Аспарух Стойчевски, който от 10 дни пребиваваше в това село, нахълта в събранията с една агитка. Пред нас е и милицията от местния участък. Аз ставам и казвам: вие гарантирате ли свободата на събранията? Те се суетят. За да се избегне инцидентът, за който те бяха готови, аз не исках да се състои събранията. И народът...

Георги Костов (к): Страх те е било от народа.

Нино Николов Петков (зНП): На 24 и 25 октомври бяха арестувани лицата...

Тодор Танев (к): Кажете за Вашето предателство на македонката, за което ще трябва да отговаряте!

Нино Николов Петков (зНП): Слабо се чуват тия работи. Тези инспирирани никого няма да смутят — и мене няма да смутят.

На 25 и 26 октомври в с. Бреница минават повече от 25 души през местния участък. Имената на тези хора са: Цено Найденов Ценов, Георги Савчев Тошков, Пашо Пацов Петров, Георги Тодоров Атанасов и др., които са задържани и жестоко бити и не са имали възможността да упражнят своето право да гласуват.

На 25 октомври в с. Враняк, беше арестуван Йордан Генев, член на околийското настоятелство на ЗМС, задържан до 27 октомври в участъка в Бяла Слатина.

В самия ден на избора, при обиколките, които направихме, констатирахме в с. Лепица, в с. Сухатче, в с. Горник, че пред вратите на самите изборни бюра се раздаваха бюлетини и се агитираше — агитките вършеха своята работа.

От мнозинството: Ей-й-й!

Нино Николов Петков (зНП): След изборния ден, на 28 октомври, от с. Койнаре, Белослатинско, бяха арестувани всички наши застъпници и изпратени на принудителна работа.

Яни Янев (з): Ти ги предаде. Ти беше агент на милицията.

Нино Николов Петков (зНП): Такъв, какъвто ти беше преди 9 септември — фашистки прокурор!

Райко Дамянов (к): Я си виж сурата! По сурата ти личи, че си агент! Кажу нещо за македонката.

Нино Николов Петков (зНП): При наличността на тия арестувания, задържания, бити наши сдружения земеделци, при положението, че нямаше равни условия за провеждане на агитацията и подготовката за изборите, аз не мога да кажа, че изборите в Белослатинска околия са минали в ред и спокойствие, защото ще бъда обвинен от своите избиратели и от ония, които изпитаха ударите на милицията преди изборите.

Заявявам, че изборите не бяха свободни и не могат да бъдат утвърдени при наличността на тези арести и побоища. (Ръкоплескания от опозицията)

Председателствуваш Петър Каменов: Има думата народният представител г-н Кръстю Недков.

Кръстю Недков (з): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Аз не мислех, че ще стане нужда да вземам думата, смятах за нашата област да говори един друг другар, и нямаше да взема думата, ако тук не беше подхвърлено едно име, което ми напомни много неща. Въпросът е за Станко Георгиев, когото г-н водачът на опозицията защити като сдружен земеделец.

Другарки и другари народни представители! Може би някои от вас да са чули за техническото училище в Бяла Слатина.

Нино Николов Петков (зНП): Кръстю! Кажу нещо за Замфир Филипов.

Кръстю Недков (з): Може би някои от вас само така да са прочели нещо за онова, което ставаше в това училище. Милиция от вас са тези, които бяха там и които можаха да изпитат страхотния гнет и ужас, който ние изживявахме в това техническо училище.

Нино Николов Петков (зНП): (Възражения)

Кръстю Недков (з): Другарки и другари народни представители! Този човек Станко Георгиев, беше жандармерист и един от ония, които по най-зверски начин ни изтезаваша и ни избиваша в техническото училище.

От мнозинството: Позор!

Един от опозицията: Кръстю! Ти арестуван ли си бил в техническото училище?

Кръстю Недков (з): Ако вие не знаете, попитайте Петко Лалов, попитайте други, които знаят това много добре и които ще ви

припомнят ония картини, които наистина българският народ, българският трудов борчески антифашистки народ изживяваше в тия тежки за него дни. Ако вие не знаете, млади момчета, попитайте г-н Петко Стоянов, той е между вас и ще ви каже.

Райко Дамянов (к): Няма интерес да говори.

Кръстю Недков (з): Знаете ли вие, другарки и другари народни представители, какви хора бяха Станко Георгиев и Стою Маринов? Ето тук изниква един друг въпрос: кого защитават другарите от опозицията?

Един от мнозинството: А, „другари“! Те не са другари.

Кръстю Недков (з): „Другари“, както те се казват. — Кого защитават те? Сега ще ви кажа. Тия хора защитават точно такива като Станко Георгиев. Аз зная това от опита, който имам след 9 септември до днес. Всичките тези фашистки гадове, които не бяха, по милостта народна, влезли в Народния съд, се писаха земеделци. Аз съм длъжен да призная това обстоятелство — че всички се писаха земеделци.

Един от опозицията: А сега влязоха в Отечествения фронт.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Недков (з): Когато отидеш да го хванеш за гушката за вчерашните изстъпления, престъпления, кражби и мародерства, които е вършил, веднага тичат наши хора: „Чакайте бе, този човек е наш; писал се е при нас; може ли бе, сдружен земеделец е, ние да не го защитаваме.“ Добре, ще го защитим. И ние, другари — длъжен съм да призная това — извършвахме престъпления често към земеделската съвест, за да защитаваме хора, които бяха заедно с Никола Захариев, с Багрянов, с Кушев, с Гичев, с Вергил, когато се извършваха убийства тук, по площадите на София. (Ръкоплескания от мнозинството и гласове „Вярно!“ „Позор!“)

Нека да си сложим ръката на сърцето, нека по човешки, по съвест да си признаем, че всички тия, които идваха при нас да се оплакват, бяха такива като Станко Георгиев.

Тук се повдигна преди малко от тази трибуна въпрос и се каза, че били бити хора от нашето село, били много бити. Между тях се споменаха имената на хора от моето село. Ще ми позволите, като човек от това село, аз най-добре да ги познавам, ще ми позволите аз да кажа нещо. Вие знаете ли кой е този Стою Маринов, вие знаете тази фигура, за която писахте в „Зеленото знаме“, че бил сдружен земеделец? Вие знаете ли, че той още от 1934 г., като агент на Дирекцията на полицията в Бяла Слатина, безогледно изтезаваше борците за народна свобода? (Ръкоплескания от мнозинството и гласове „Позор!“) Вие знаете ли, че той, като секретар на областния директор във Враца, на Цанко Каракунев, убиваше хората от нашето село? Вие знаете ли, че той, като стенограф-секретар на директора на полицията до 9 септември, той зяв, се бореше за профашизма в нашата страна и беше тайно оръдие, най-злостен агитатор?

Нино Николов Петков (ЗНП): Да проверим във вестниците, има ли споменато такова име, за което вие приказвате.

Кръстю Недков (з): Ще прегледате вестниците и ще видите името на Стою Маринов заедно с името на Димко Петров, заедно с името на Иван Чупаринов в една и съща дописка. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Недков (з): Ето тия неща ме накараха да изляза на тази трибуна и да припомня обстоятелствата, при които се произведоха нашите избори.

Наистина тезата, която застъпваше Отечественият фронт, беше трудна. Тук, от тази трибуна, вече се изнесоха някои факти. Ние имаме едно следвоенно положение, което беше оставило нашата страна съвсем без запаси, нашите магазини бяха съвършено оголени, а фабриките — без сурови продукти и нямаше откъде да се набавят. И едва след 9 септември властта на Отечествения фронт започна да събира по принудителен начин памук от селяните, за да могат да се изгъят поне малко платове и да се дават на нашето работещо население. Ние трябваше да събираме капка по капка масло, ние трябваше да събираме храна, за да изхраним нашето гладуващо население. Нашите складове бяха съвършено изпразнени. Ние трябваше, от друга страна, да се съобразяваме и с цените на земеделските произведения, да не позволяваме те да скочат баснословно нагоре и да се получи една инфлация в нашата страна, каквато се желаеше от капиталистическите среди.

Другари! Стопанската конюнктура, при която ние произвеждахме изборите, наистина беше много тежка. Независимо от това, външното политическо положение на нашата страна не беше установено. Ние нямаше, още решението на мирната конференция за сключването на един мир, ние нямаше още установени определени отношения с другите държави. И ето при това външно положение и при това вътрешно положение ние трябваше да произвеждаме изборите.

И какво стана, драги другари, Отечественият фронт излезе с една платформа, излезе с една цялостна програма, излезе с един проект за народна конституция, който идваше да гарантира по безспорен и несъмнен начин правата и свободите на трудовото българско селячество и градска интелигенция. (Ръкоплескания от мно-

зинството) С този грандиозен проект излезе Отечественият фронт и в името на този проект той призоваваше българските избиратели да дадат доверието си на Отечествения фронт. Отечественият фронт призоваваше нашите избиратели да му дадат доверието си, а да се закрепни и укрепи победата на 9 септември, защото без това болшинство тук (Социално-демократическото) победата на 9 септември се обръщаше в една голяма нула и можеше всички ония държави, наши братя и приятели, които ни защитават, да отхвърлят нашата защита и да ни оставят на произвола на съдбата. Вие знаете каква участ щеше да ни постигне тогава.

Другари! Такова беше вътрешното положение и отношението на силите в Отечествения фронт и вън от Отечествения фронт, организирани в политически групировки.

Аз съм длъжен да отбележа още един факт. Още след 9 септември нашата реакция, която видя по несъмнен начин, че фашистката власт у нас се сгромолява и че няма вече да може да се обрзуват фашистки организации, се помъчи да се прислави към Земеделския съюз. Ето тук е голямата разлика, която дели нас от вас. Цялата реакция, другари, потърси място за спасение, потърси чадър, под който да се закрие от справедливите удари на народния гняв. И тогава трябваше да започнат да се точат делегация след делегация при нашите хора тук по върховете: „Ама, знаете, ние сме стари сдружени земеделци, защо не ни защитите от Народния съд; знаете, ние сме стари сдружени земеделци, защо не ни защитите от ударите на закона за спекулата, защо не ни защитите от ударите на закона за незаконно забогателите, защо не ни защитите от закона за трудовата поземлена собственост?“ Ето ги (Социално-демократическите от опозицията), приятелите се нагърбиха с тая тяхна защита. Тяхна работа!

Тъй, другари, реакцията се отля в своето естествено място, отиде там и намери защитници в лицето на отделни честолюбиви хора, които желаят да градят кариера на гърба на народа, които желаят да градят кариера, подпомагани от реакцията. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията) Тези хора гралят своята основа на думите на реакцията, която им казва: стойте, ние сме зад вас, борете се, ние ще ви подкрепим; ние не можем да излезем, защото никога не сме били земеделци, но вие, които някога сте се числили в Земеделския съюз, можете да служите за наше отлично прикритие!

Ето това е вашата същина — отлично прикритие на реакцията. (Бурни ръкоплескания от мнозинството и гласове „Браво!“ „Вярно!“) Тая реакция се организира при Никола Петковския съюз. (В залата влиза министър-председателят Георги Димитров, посрещнат със ставане на крака и бурни и продължителни ръкоплескания от мнозинството)

Повдигна се въпрос за още един, на когото аз искам да спомена името тук, за да видите какъв сдружен земеделец е той. Това е Мирчо Любенов Димов, адвокат от Бяла Слатина, кмет преди 9 септември в никополските села.

Един от опозицията: И за тебе имаше заповед от Багрянов за назначението ти за кмет.

Кръстю Недков (з): И него можеше да го хване Народният съд, ако той не хленчеше пред вратите на отечественофронтовския комитет с крокодилски сълзи: „Моля ви се, аз съм невинен, аз, знаете, нищо лошо не съм сторил“, само и само да бъде простен. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Недков (з): И той щеше да бъде изпратен пред Народния съд.

Ето това са те, за тях вие плачете, защото не искате да проследите и да видите тяхното минало. А не искате, защото вие знаете добре, че само чрез тях ще намерите подкрепа, че те са единствените, които ще ви подкрепят, които агитират за вас и които ще се борят за вас.

Това бяха хората, които дадоха и които дават активна подкрепа на опозицията. (Възражения от опозицията)

И ето, аз съм длъжен тук да отбележа, другари, едно друго нещо. По нашите села има честни сдружени земеделци, които, безспорно, останаха в едно неведение от изиокваните така постоянно изряди, от поставените цени на земеделските произведения, и се запитваха: аз-ж-ба, дали наистина Земеделският съюз е тук, или той е при опозицията, там, при реакцията? И ето, агентите на стария фашизъм, агентите на Сговора...

Един от опозицията: И ти си агент.

Кръстю Недков (з): ... използваха тая слабост в тези добри човешки души, използваха я, за да заблуждават, че наистина те стоели на правите позиции на Земеделския съюз, а не че ние стоим на тези позиции. Използуваха положението на нарядите, използваха стесненото икономическо положение на нашата страна и започнаха с това да агитират.

Както преди малко тук се подчерта, те използваха и външното политическо положение на нашата страна, неустановено още с един мир, за да заплашват нашия народ, че утре ще избухне война и че ние ще бъдем жертва. Всичките агитатори на опозицията си служат с този термин.

Недялко Атанасов (ЗНП): Никой! Това е лъжа.

Кръстю Недков (з): И аз ще ви кажа, че всички до един гониха в своите частни събрания и от ухото на ухото ще избухне война между Русия и Германия и Отечественият фронт ще бъде пометен, ние ще дойдем на власт. Така разправяха те.

Петър Анастасов (ЗНП): Това е лъжа.

Кръстю Недков (з): Това не е лъжа. Те разправяха, че Русия имала наистина 200 милиона хора, но в Западна Европа има атомни бомби, които, като паднали, цяла Белослатинска околия щели да разрушат. И забележете: атомните бомби щели да падат само върху главите на отечественофронтовците! Точно така разправяха. (Възражения от опозицията) Това бяха техните аргументи.

И други аргументи имаха те по външната политика. Ние не сме, казват, против Съветския съюз, но ние желаем, нашата страна да не води нито съветска, нито английска политика. Това казваха пред народа публично, а тайно говореха на своите приятели-реакционери, че утре-други ден в нашата страна щели да осянат английски войски и американски войски, които щели да очистят Отечествения фронт.

Недялко Атанасов (ЗНП): Това са глупости, в твоята глава измислени!

Кръстю Недков (з): Ето това са измислиците, това са провокациите към другите големи държави, с които си служеха те.

Един от опозицията: Ти наистина си провокатор, шом говориш тези работи!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Недков (з): Аз съм длъжен да отбележа и други техни аргументи по отношение вътрешното положение. Те казват, че като дойдат на власт, щели да престанат всякакви нареди, всякакви изземвания, щяло да потече мед и масло, щяло абсолютно пълно изобилие да има и от лампени шишета, и от платове, и от захар, и от желязо — абсолютно от всичко. И суша дори нямало да има, както те казват, защото Отечественният фронт бил против Господ, според тяхното мнение. (Смях сред мнозинството)

Ето при тая обстановка, значи, при тая злостна агитация на етническото положение за изборите.

Другари, Отечественният фронт, специално Земеделският съюз в Отечественния фронт, беше поставен наистина на едно голямо изпитание, което аз съм длъжен да подчертая. От една страна беше дисциплината на Работническата партия, която и прави чест и достойнство и която аз възхвалявам, . . . (Ръкоплескания от мнозинството и възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Недков (з): . . . на другата страна беше разюзданата агитация и провокациите на опозиционните елементи. И да си кажа право, за това аз казвам вина в другаря Югов, защото той оставя властта на Отечественния фронт, милицията (към опозицията), да ви гледа чудото, где то се казва (Смях сред мнозинството), да ви гледа какво правите и безобознатия, които вършите. Ето това направи той с милицията в цялата страна, включително в цялата Врачанска област. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Недков (з): Там милицията не взема абсолютно никакво участие в изборите.

Аз съм длъжен да подчертая тук един факт, един истински случай. В село Попница, Белослатинско, стар сдружен земеделец, член на опозицията, недоволен от това, че му било взето известно количество наряд, решава да тръгне от дома си и казва така: „Ако видя, че пред бюрото има милиция, има терор, ще гласувам за опозицията; ако видя, че няма — ще гласувам за Отечественния фронт“. И знаете ли какво става? Човекът отива и не намира дори един милиционер там — да се отбележи това, другарю Югов.

Ето това беше отношението на нашата милиция, която наистина по единствен начин и с достойнство доказа, че може да проведе един редовен избори, един свободни избори за пръв път в България. (Ръкоплескания от мнозинството)

Един от опозицията: Тогава ти не си бил там, Кръстю.

Кръстю Недков (з): Тук се прави едно отъждествяване на Работническата партия с милицията. Това е абсолютно невярно. Милицията наистина доказва на каква голяма висота стои. А че отделни членове на Работническата партия някъде са вземали бюлетините на някой наш или на някой наш, това няма никакво значение. Работническата партия е в Отечественния фронт, а в Отечественния фронт има още четири партии. (Възражения от опозицията) Следователно това може да бъде вина на отделни членове на Работническата партия, но не е вина на Отечественния фронт. Другото е абсолютно невярно.

Един от опозицията: Недков! Я кажете колко гласа взеха четирите партии във вашата околия и колко гласа взеха другарите.

Кръстю Недков (з): Ще ви кажа. Тук се задава въпросът, колко гласа сме били взели в нашата околия. Мога да ви дам цифри, защото таблицата е пред мене, но преди това искам да ви кажа друго.

Същият от опозицията: Туй кажи най-напред.

Кръстю Недков (з): В 1938 г. ние правихме избори. В тия избори беше кандидат един човек, който и сега е тук. В 1940 г. пак правихме избори, той човек също беше кандидат и знае отлично...

Един народен представител: Кой?

Кръстю Недков (з): Г-н проф. Петко Стоянов. — . . . при каква обстановка и по какъв начин се произведоха изборите. И сега, след като ние проведохме последните избори, той може да отчете грамадната разлика, която съществува между тия избори и ония избори, тъй и въобще всички други избори, които са ставали досега. (Ръкоплескания от мнозинството) Имало ли е в нашата политическа история случай, когато милицията да не е вземала участие в произвеждането на изборите? Само един единствен е тоя случай и то беше в изборите, които станаха на 27 октомври. (Ръкоплескания от мнозинството) Ние не можем да откажем това нещо. И аз съм длъжен от тая трибуна да повтора думите на Александър Стамболийски след произвеждане на изборите в 1923 г. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Недков (з): Тогава г-н Кръстю Пастухов реши в своя парцал, че изборите били произведени при терор. Тогава Александър Стамболийски му заяви: „Не цепеница, а две цепеници трябва да яграт по вашите глави в тоя избор (Ръкоплескания от мнозинството), защото вие сте проводници на реакцията, вие сте проводници на катастрофаджии от 1915—1918 г.“ (Ръкоплескания от мнозинството) Така им заяви Стамболийски тогава. (Възражения от опозицията)

Днес тук искат да се даде абсолютна свобода на тия довчераши главорези, да могат те да си разиграват коня така, както си искат! Е добре, ако милицията направя грешка, че им даде свобода да си разиграват коня както си искат, следваше ли и народът да направи това? Не! Народът не можеше да направи това, затуй защото народът не можеше да търпи да излизат да му говорят една защитница на старите фашисти. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Недков (з): Народът не можеше да търпи да гледа как излизат да говорят за съжаление към концлагеристите, за съжаление към затворниците. Народът не можеше да търпи и други едни огромен факт: да гледа как близките на оправедливо осъдените от Народния съд тържествуват, когато се яви някой оратор от опозицията да говори и как бурно те му ръкоплескат. И понеже народът не можеше да търпи туй, затова задаваше въпроси на тия опозиционери и на място ги изобличаваше, на място ги критикуваше и разбиваше техните лъжи на пух и прах.

Петър Анастасов (сЛ): Това бяха шайките.

Кръстю Недков (з): Ето това било терор — че отделни лица от народа и самият народ не можеше да търпи тази провокация, това светотатство с неговите свещени чувства, с чувствата към жертвите, паднали в борбата против фашизма от 1923 г. досега, че не можеше да гледа как отново са станали тия хора и вилнеят из нашата земя.

И ако има някъде станали инциденти, ако между отделни граждани са станали инциденти, знайте, че за това вие сте сами виновни. (Ръкоплескания от мнозинството и възгласи „Вярно!“). Възражения от опозицията) Вие — и никой друг, защото вие поставяте в устата на тия хора наистина провокаторски слова, защото вие инспирирахте тия хора в една конспиративна борба срещу народните свободи. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Недков (з): Защото вие говорехте, че щяла да се отнеме частната собственост по един абсолютен начин, че щяло да настане комунистическо управление след изборите на 27 октомври. Вярно ли е, че вие провеждахте тая агитация? Вярно е, и вашите вестници писаха! Кой извършваше тия провокации, ако не вашите писания, ако не вашите приказки, ако не вашите агитации, ако не вашите инспирации към провокации? Ето, това е действителността, и аз съм длъжен да я подчертая.

Вярно е, че в тия избори ние, благодарение именно на тия два факта, не можахме да добием истинското мнозинство, което заслужава да има Земеделският съюз и което той положително ще има в близко бъдеще, но истината е една: на 27 октомври с обявената бюлетина останаха да гласуват само най-здравите, само най-честните сдружени земеделци. (Ръкоплескания от мнозинството) Всичко заблудено се отля. Честното и почтеното в съюза, което беше заблудено от провокации, лъжи и демагогия, сега се върща. (Ръкоплескания от мнозинството) Вие всеки ден четете декларации, подписани от хора от всички селища, в които те заявяват, че се връщат отново в своите отечествени, в своите здрави позиции, в истинския Земеделски съюз, така както той стои тук. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Ето, народът разбира в голяма степен провокациите. Аз съм длъжен да заявя от тая трибуна, че ако не беше дадена в изборите безгранична свобода, която вие обърнахте на свобода, ако беше дадена една истинска свобода, каквато трябва да бъде, тогава бихте били уверени, че тук вие нямаше да бъдете 100 души, а едва 20 души, защото народът щеше да се отлее от вашите редове, както се вече отлива към своето естествено място: в своите трудови, народни, борчески, антифашистски организации. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Един от опозицията: Ние щяхме да бъдем 250.

Друг от опозицията: Народът при Оббов няма да отиде, Кръстю! Не се заблуждавай!

Кръстю Недков (з): Можеше ли някой наистина да спре народното негодувание в тия избори? И може ли да се каже, че тия избори не са били законни? Не. Аз намирам, че наистина изборите, които се произведоха на 27 октомври, са единствените у нас след 9 юни 1923 г., които най-свободно се произведоха, и трябва да бъдат утвърдени. И затова аз декларирам от името на нашата парламентарна група, че ние ще гласуваме за утвърждаването на изборите, произведени на 27 октомври. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията. Глъчка)

Един от опозицията: Обещахте да кажете колко гласове сте получили във вашата околия за четирите партии.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни) Има думата народният представител г-н Стоян Кърлов.

Стоян Кърлов (ЗНП): (От трибуната. Посрещат с ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Ой-й-й!

Стоян Кърлов (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Пред нас е поставен въпросът за одобряване изборите, станали на 27 октомври миналата година във Врачанска област. Една от околията във Врачанска област, която и аз представлявам, тъй като съм избран оттам, е Врачанската, затова и аз съм задължен да кажа моята дума по въпроса как станаха тези избори. Между нас в мнозинството ставя въпрос, дали тези избори са минали свободно, при пълна свобода, или са минали под знак на голям терор. Ние поддържаме, че изборите са станали свободно, така както не са ставали от освобождението на България.

Един от мнозинството: Факт.

Стоян Кърлов (ЗНП): . . . а ние поддържаме, че изборите са ставали така, както са ставали и през всички реакционни режими. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Лъжеш!

Стоян Кърлов (ЗНП): Това е истината. Аз съм бил не един път кандидат за народен представител. Аз съм бил народен представител тук няколко години.

Един от мнозинството: Кол години?

Стоян Кърлов (ЗНП): Аз съм взимал участие в избори и знам как са ставали изборите и през другите режими. Аз зная също така, как станаха изборите и на 27 октомври миналата година. Бил съм народен представител в опозиция през Сговора.

Един от мнозинството: Тогава имаше два вида опозиция.

Стоян Кърлов (ЗНП): Бил съм кандидат за народен представител в опозиция през фашистките режими. Имал съм договор, съгласение и с вас за единна работа.

Министър-председател Георги Димитров: Знаете много добре дали има разлика.

Стоян Кърлов (ЗНП): Няма разлика, г-н министър-председателю, между тогавашните избори и днешните избори. (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Позор!

Един от комунистите: Не те ли е срам, като лъжеш!

Стоян Кърлов (ЗНП): Това е истината.

Георги Михайлов Добрев (к): Кажете за самара от 9 юни.

Стоян Кърлов (ЗНП): Ще кажа. Самара аз съм го носил за иден-на Земеделския съюз. (Ръкоплескания от опозицията)

Георги Михайлов Добрев (к): (Възразява)

Стоян Кърлов (ЗНП): Чорбаджии от Враца дойдоха тук, за да ме вземат и разкарат като борец на земеделска България, г-не. Ние много добре знаем това и затова по-добре е да не се обаждаме. (Някои от опозицията ръкоплескат) Когато ме хванаха тук и ме заведоха в казармите, фашистката тълпа, реакционната, превратаджийската тълпа викаше: „Убийте го!“ (Възражения от мнозинството) Ние избягахме тогава оттук. (Ръкоплескания от опозицията) През септемврийските събития аз също като Вас, г-н Георги Михайлов,

Един от мнозинството: Къде си бил?

Стоян Кърлов (ЗНП): . . . бях там, където вие бяхте, но вие нямахте куража да дойдете във Враца, а избягахте. (Ръкоплескания от опозицията)

Бек-Тукес (к): Отговори: кой е бягал? Къде бяхте вие през 1944 г.? Ние не сме бягали.

Стоян Кърлов (ЗНП): Аз отговарям на него. (Сочи народния представител Георги Михайлов) Ние ви чакахме във вражеските дози да дойдете от Кнежа, за да отидем да превземем Враца и казармите и да продължим по-нататък борбата, обаче вие не изпълнихте своя дълг след 9 юни. (Ръкоплескания от опозицията)

През септемврийските събития аз също съм бил на поста си, както бяха и мнозина от вас. Цяла седмица барабанът във Враца биеше за мене, бях обявен за разбойник, и който където ме срещне, имаше право да ме застреля, г-н Георги Михайлов. Тъй че ние сме се борили и ще се борим действително за правата кауза на българския народ, за неговата истинска свобода. (Ръкоплескания от опозицията) За това сме се борили и за туй се борим.

Един от мнозинството: Сега се борите за реакцията.

Стоян Кърлов (ЗНП): Аз ще кажа и за реакцията. Бъди спокоен. (Възражения от мнозинството)

След септемврийските събития ние останахме тук да продължим борбата, г-н Георги Михайлов (Ръкоплескания от опозицията), и я продължихме с риск на живота си. И в априлските събития — когато отидете във Враца, ще питате Георги Пелов, когото познавате много добре — първи кои докараха тогава.

Един от мнозинството: Лъжеш!

Стоян Кърлов (ЗНП): Аз казвам на г-н Георги Михайлов, понеже е от нашата област, той да провери тази работа, защото ги знае положително. Аз зная, че той положително ги знае.

Министър Антон Югов: И други ги знаят.

Стоян Кърлов (ЗНП): И други ги знаят, г-н Югов. Ние сме готови да излезем пред войски. — След априлските събития най-напред ние, Врачанска околия, вдигнахме знамето за борба. Действително в изборите, така както повелява нашият устав, ние излязохме със самостоятелни листи в най-страшното време на Цанков, без да се плашим, че ще има побойща и че ще ни избият. Ние продължихме тая борба непрекъснато. Тук има другари от вашата група, от Комунистическата партия, които също така знаят къде сме били.

Един от мнозинството: А сега къде сте?

Стоян Кърлов (ЗНП): Преди няколко дни четох в един вестник, че аз лично — нали искате това да го чуете, ще ви отговоря — когато станаха изборите, в които се избра Димитър Савов, който беше министър на финансите, съм му бил дал някакво съдействие. Сега от тая трибуна заявявам само това: . . .

Цоло Кръстев (к): (Възразява)

Стоян Кърлов (ЗНП): . . . ако отидете, г-н Цоло Кръстев, да проверите — я ви задължавам, ако обичате, разбира се — в избора на трети отдел ще намерите един лозунг, който съм дал аз: „Долу диктатурата! Да живее свободата“ — мой личен ръкопис.

Владимир Арнаудов (р): Кажете къде сте сега и на кого служите! А за тези заслуги медал ще Ви дадем.

Един от опозицията: Радикалът да мълчи!

Стоян Кърлов (ЗНП): Ще ви кажа къде съм и сега. — И след като през тия фашистки избори, когато г-н Димитър Савов се избра, аз поставих пак кандидатурата си, . . .

Един от мнозинството: Само за себе си ли ще приказваш?

Стоян Кърлов (ЗНП): . . . бях отрязан, защото съм злостен опозиционер. Това може да се види от протоколите на съда.

Друг от мнозинството: Стари тевтери!

Рада Ноева (к): Говори за сега.

Министър-председател Георги Димитров: А на 9 септември къде бяхте?

Стоян Кърлов (ЗНП): Ще кажа и на 9 септември къде бях. (Възражения от мнозинството)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Стоян Кърлов (ЗНП): Г-н министър-председателю ми задава въпроса, къде бях на 9 септември.

Христо Калайджиев (к): Един въпрос. Ние заедно с тебе бяхме депутати през време на Ляпчевото управление, но през всичкото време, четири години, ти мълчеше като кютюк. (Ръкоплескания от мнозинството)

Министър-председател Георги Димитров: Ето факти.

Стоян Кърлов (ЗНП): Нищо подобно. Само дневниците на Народното събрание ще кажат дали съм мълчал. Дневниците са тук на разположение и всеки може да провери.

Понеже ми се задава въпрос, къде съм бил на 9 септември, трябва да кажа какво представлява 9 септември и защо сега съм на тая страна (Сочи опозицията), г-н министър-председателю. Преди 9 септември ние бяхме с властен комитет на Отечествения фронт. (Ръкоплескания от опозицията и възгласи „Браво!“)

Един от опозицията: Оббов обаче къде беше? (Възражения от мнозинството)

Стоян Кърлов (ЗНП): Преди 9 септември ние сме били в Отечественния фронт и сме правили тайни заседания. Това го знаят д-р Димитров и Вълчо Петров, това го знаят всички ваши партийци.

Цоло Кръстев (к): До 9 септември там не е имало комитет на Отечественния фронт (Смях и възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Стоян Кърлов (ЗНП): Не е вярно! Шом това го казва един от моите другари, с когото бяхме в областния комитет на Отечественния фронт, аз предлагам парламентарна анкета, г-н Цоло Кръстев, за да видим дали там не е имало преди 9 септември областен комитет на Отечественния фронт.

Цоло Кръстев (к): Във Враца аз на тебе съм пращал повече от десет пъти покана и ти не се отзова нито един път. (Ръкоплескания от мнозинството и гласове: „Вярно!“, „Позор!“ Глъчка)

Стоян Кърлов (ЗНП): Не е вярно! Една парламентарна анкета ще установи истината.

Цоло Кръстев (к): Партизанският отред пращаше покана да съставите комитет на Отечественния фронт. Вие отказате и не желаете да се ангажирате.

Стоян Кърлов (ЗНП): Ние бяхме, г-н Цоло Кръстев, в полицията тогава. Вас Ви нямаше тогава, Вие бяхте навън. Ние превземем полицията (Ръкоплескания от опозицията) заедно с Вълчо Петров и Анто Бояджиев.

Рада Ноева (к): Ама на 10 септември! (Глъчка)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Министър Антон Югов: Не беше даже на 10, а на 11 септември.

Стоян Кърлов (ЗНП): Най-напред я вземахме ние.

Министър Антон Югов: Лъжа е това! Заблуждавате!

Стоян Кърлов (ЗНП): Вярно е. Аз мога да Ви докажа това. Ако ние сме взели полицията по-късно, кога ме назначихте Вие за кмет на града?

Министър Антон Югов: Аз Ви назначих с обща заповед. Тя е издадена на 17 септември, г-н Кърлов.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни) Г-н Кърлов! Говорете пред микрофона!

Министър-председател Георги Димитров: Значи, с една дата сте назначени. Да мълчите!

Стоян Кърлов (ЗНП): Няма да мълча, защото аз съм чист, моите дела са чисти и не ме е страх от нищо. (Ръкоплескания от опозицията) Аз съм бил на тази позиция 30 години, г-н Георги Димитров.

Асен Бозаджиев (к): И още 100 години да седиш, пак нищо няма да разбереш.

Министър Антон Югов: Много жалко, ако си бил на тази позиция през всичкото време.

Стоян Кърлов (ЗНП): Аз съм бил на позицията на Александър Стамболийски.

Министър Антон Югов: Стамболийски не е бил на тази позиция.

Стоян Кърлов (ЗНП): Аз съм 33 години председател на земеделската дружба във Враца.

Министър Антон Югов: Много такива са се промъквали, изхождайки от карьеристични сметки, а не защото са били борци. (Възражения от опозицията. Глъчка)

Недялко Атанасов (ЗНП): Вие българин ли сте или македонец? Трябва да отговорите на Парламента!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Министър Антон Югов: Такива като тебе престъпници погребяха Стамболийски! (Ръкоплескания от мнозинството и гласове „Вярно!“ Възражения от опозицията. Глъчката продължава)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кочо Бонев (ЗНП): Когато Стамболийски искаше помощ, вие бягахте!

Министър Антон Югов: Нямаме право да говорите от името на Стамболийски. Върните светостатство с прекрасната памет на един истински герой. Нямаме нищо общо с идеите на Стамболийски. Отдавна сте станали чужди на неговите идеи. Вие сте само провълчаници на фашизма и реакцията в нашата страна! (Ръкоплескания от мнозинството и възгласи „Вярно!“) Това е истината! (Възражения от опозицията)

Недялко Атанасов (ЗНП): Вие сте хора на калъчката. Идеите на Стамболийски не можете да убие. (Ръкоплескания от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Продължително звъни)

Един от опозицията: Г-н Югов! Цял народ знае, че Вие сте...

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Недялко Атанасов (ЗНП): Вие сте един фатален човек за България! Това е нещастieto.

Министър Антон Югов: Моралните убийци на Стамболийски са такива като Недялко Атанасов! Това е истината!

Недялко Атанасов (ЗНП): (Възражава) (Ръкоплескания от опозицията)

Стоян Кърлов (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Нека да кажа по-нататък, защо напуснахме Отечественния фронт, за да бъдем на чисто.

Министър Антон Югов: Никога не си бил в Отечественния фронт.

Министър-председател Георги Димитров: По чужда директива напуснахте Отечественния фронт. (Бурни ръкоплескания и гласове „Вярно!“ и „Позор!“ от мнозинството. Народните представители от опозицията стават прави и протестират с възгласи „Не е вярно!“)

Председателстващ Петър Каменов: (Силно звъни)

От мнозинството: Позор! Долу!

Стоян Кърлов (ЗНП): Това не е вярно!

Димитър Цветков (ЗНП): Няма чужди свирки зад нас! Ние сме патриоти и се борим за свободата на народа!

Министър Антон Югов: Отечественният фронт се очисти от една гангрена, за да върви българският народ напред и напред. (Бурни ръкоплескания и възгласи „Вярно!“ от мнозинството. Възражения от опозицията) Българският народ видя кои са враговете му днес и той ще даде заслуженото на тези свои врагове! Това трябва да знаете вие. (Ръкоплескания и гласове „Вярно!“ от мнозинството. Силни възражения от опозицията. Глъчка)

Председателстващ Петър Каменов: (Продължително звъни)

Стоян Кърлов (ЗНП): Никога аз не съм действувал под чуждо влияние зад нашата организация, в която съм бил член на Върховния съюзен съвет и член на Управителния съвет не една година а години под ред. Никога не съм бил чужд агент и чуждо оръдие. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: А защо ти ръкоплескат чужди оръдия?

Стоян Кърлов (ЗНП): Бил съм винаги самостоятелен и съм работил за идеите на Земеделския съюз.

Министър Антон Югов: Нищо общо нямаш с Земеделския съюз.

Стоян Кърлов (ЗНП): Вие може да нямате нищо общо с Комунистическата партия. (Поверения между народните представители от мнозинството и опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Райко Дамянов (к): (Към Стоян Кърлов) Не те е срам! Глупости приказваш! Чужди оръдия ти ръкоплескат!

Стоян Кърлов (ЗНП): Нищо подобно.

Министър-председател Георги Димитров: Може би Вие не знаете тайните на Петков.

Стоян Кърлов (ЗНП): Кажете ги!

Министър-председател Георги Димитров: Той ще ви ги каже. (Възражения от опозицията)

Никола Петков (ЗНП): Изнесете ги, за да изляза да се обясня с Вас. Аз ще Ви кажа кой е чужд агент. Аз не съм бил никога чужд поданик. (Бурни ръкоплескания от опозицията)

Министър-председател Георги Димитров: Да бъдеш поданик на велика Русия е чест! (Бурни ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Вие станяхте български поданик два дена преди изборите.

Министър-председател Георги Димитров: Скоро ще получите Вашите документи, с Вашите подписи. Аз ще Ви кажа! (Ръкоплескания от мнозинството и възгласи „Позор!“)

Никола Петков (ЗНП): 20 години сте били чужд поданик. Нямаме право да говорите.

Министър-председател Георги Димитров: Ще Ви покажа Вашите подписи!

Никола Петков (ЗНП): Дайте ги!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Пеко Таков (к): Понеже твоите приятели Мушанов и Гичев отка-
заха поданство на другаря Георги Димитров, прие го великия Русия.
Убийци сте вие!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Един от опозицията: И вие днес издадохте наредба, че когато
някой български поданик в чужбина откаже да се върне, губи по-
данството си.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Стоян Кърлов (ЗНП): Аз вярвам, че това е мнението на цяла
сдружена земеделска България; никой сдружен земеделец не може
да бъде чужд агент. И, ако има такива в нашите редове, Земедел-
ската организация ще намери сили да се справи с тях.

От мнозинството: А-а-а!

Министър Антон Югов: Едва ли ще намерите сили!

Стоян Кърлов (ЗНП): Ще намерим сили, но дайте документи,
дайте факти, г-н министър-председателю, а не да приказвате само!

Министър Антон Югов: Вие знаете фактите.

Райко Дамянов (к): (Към Стоян Кърлов) Я кажи, ти четеш ли
какво става в процеса на офицерите?

Стоян Кърлов (ЗНП): Слушай, за такива процеси ще отидеш да
почиташ Илия Тимев, главния секретар на Министъра, оттогава на пра-
восъдието, с когото ня съдиха двамата по такъв процес.

Райко Дамянов (к): Питай Петър Коев, нека ти каже той!

Стоян Кърлов (ЗНП): Ако има факти, дайте ги, а не само при-
казки да се подхвърлят, защото има изспенирани процеси.

Министър генерал-майор Георги Дамянов: Съдът ще си каже ду-
мата. Съдът доказва. Той изспениран ли е?

Стоян Кърлов (ЗНП): Заедно с Илия Тимев мене ме съдиха по
закона за защита на държавата.

Димитър Ганев (к): Не разправяй само за себе си, а говори и
за твоите вдъхновители, които се мъдрят там. (Сочи опозицията)

Стоян Кърлов (ЗНП): Никой не ме вдъхновява мене.

Райко Дамянов (к): Ето го там този, гдето е седнал отпред.
(Сочи Никола Петков)

Стоян Кърлов (ЗНП): Никой, никой!

Един от мнозинството: (Възразява)

Стоян Кърлов (ЗНП): Добре че си акъллия ти! Аз не претенди-
рам, че съм учен, защото нито съм адвокат, нито съм професор. Аз
съм земеделец-стопанин.

Райко Дамянов (к): На чужди оръдия служиш ти!

Стоян Кърлов (ЗНП): Аз служа на идеите на Александър Стам-
болийски. (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): На реакцията служиш ти!

Стоян Кърлов (ЗНП): Ако действително се установи, че такива
има в сред опозицията, аз не съм там.

Никола Петков (ЗНП): Той не е катраник!

Стоян Кърлов (ЗНП): Катраник не съм бил никога.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Стоян Кърлов (ЗНП): Нека кажа защо напуснахме Отчествен-
ния фронт — може да казват отгук (Сочи мнозинството), че не сме
били там.

Рада Ноева (к): Ти никога не си бил отчественофронтен! (Ръ-
коплескания от мнозинството)

Стоян Кърлов (ЗНП): И вие бяхте във Враца.

Рада Ноева (к): Да, бях и се убедих, че никога не си бил в
Отчествения фронт. Само ровеше и търсеше под вола теле, за да
създаваш настреления.

Стоян Кърлов (ЗНП): Никакво под вола теле не съм търсил.
Ние не се съгласихме и няма да се съгласим, вие да сте ни оце-

кунти. (Ръкоплескания от опозицията. Възразения от мнозинството)
Ние във Враца управлявахме, вземахме участие в управлението,
обаче вие разкарвахте нашите хора.

Цветана Керанова (к): Защото само за служба мислехте.

Стоян Кърлов (ЗНП): Това не може да бъде. Или сме съдруж-
ници, братя и ще се разбираме като братя, или не сме.

Райко Дамянов (к): С реакционери няма да бъдем.

Димитър Ганев (к): Ние не сме ваши опекунти, а други — ре-
акционните и фашистки елементи. Вие сте си подложали главата в
хомота.

Стоян Кърлов (ЗНП): Ние не искаме да бъдете наши опекунти
и затова не се съгласихме да носим вашето попечителство.

Цветана Керанова (к): И затова си намерихте другите опекунти!

Стоян Кърлов (ЗНП): Ние поставихме въпроса наясно, а с дру-
гарите, които са тук народни представители, сме говорили по това
и след като напуснахме. Ако имат кураж, нека го кажат.

Цветана Керанова (к): Те знаят кой си ти.

Стоян Кърлов (ЗНП): Аз лично за себе си, който съм бил спо-
движник само до ръмо с Комунистическата партия от 30 години,
още с Иван Киров, окръжен съветник през земеделско време, . . .

Райко Дамянов (к): Сега къде си?

Стоян Кърлов (ЗНП): . . . казвам: ако ние можехме да се разбе-
рем на базата на взаимното зачитане, на базата на гаранти-
ране свободата на българския народ, ние щяхме да продължим да
вървем ръмо до ръмо. (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): Ние няма да бъдем на позицията на фаши-
стите.

Стоян Кърлов (ЗНП): Ние сме се борили против фашистката
власт, ние сме били непрекъснато в борбата.

Райко Дамянов (к): А-ха! Борил си се! А сега служиш на фа-
шистите!

Стоян Кърлов (ЗНП): На никаква фашисти не служа. Фашистите
във Враца гласуваха за вашата листа. (Ръкоплескания от опозиция-
та), и то явно, без да се скриват. Ачик-ачик с бюкстините в ръка
отидоха да гласуват, за да ги видят вашите застъпници.

Един от опозицията: Така беше в цяла България.

Стоян Кърлов (ЗНП): Аз съм бил седем пъти кмет на Враца, и
то не назначаван — само един път от Югов (Ръкоплескания от опо-
зицията) — а избран от врачанските граждани в опозиция. Аз бях
опозиция и на Блока, и тогава се избрах.

Христо Юруков (р): (Възразява)

Яни Янев (з): Кажи: кога в София сте получили толкова земе-
делски гласове, колкото сега, а също така и във Враца?

Стоян Кърлов (ЗНП): Аз съм земеделец от 1921 г. и съм сигур-
ен — това може всеки да провери — че ние сме вземали най-много
гласове от всички партии. Така е от 1921 г. досега.

Яни Янев (з): А сега колко?

Стоян Кърлов (ЗНП): Сега вземаха повече гласове комунистите,
защото за тях гласува и реакцията, и то явно, и всички притиснати
да гласуват ачик-ачик за Комунистическата партия. Само затова.
Аз бих желал, г-н Яни Янев, ти, който претендираш, че си земеде-
лец, да вземеш дневниците на Народното събрание и да видиш кой
година Работническата партия е имала повече мандати от Земедел-
ския съюз, . . .

От опозицията: Никога!

Стоян Кърлов (ЗНП): . . . за да се види силата на Земеделския
съюз и да не се претендира сега, че силата на Работническата пар-
тия е силата, която представлява българския народ. (Ръкоплеска-
ния от опозицията) Тази сила ние сме я виждали и друг път, тя е
взета от властта, но срещу тази сила ще успее силата на българ-
ския народ, и той ще победи. (Продължителни ръкоплескания от
опозицията и възгласи „У-у-у!“ от мнозинството)

Министър-председател Георги Димитров: „Аз“, „аз“, „аз“ — ви
наги „аз“!

(Председателското място заема подпредседателят д-р Пенчо
Костурков)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Има думата народ-
ният представител г-н Георги Михайлов. (Голяма част от народните
представители от опозицията излизат от залата)

Георги Михайлов Добрев (к): (От трибуната) Г-н Недялко Ата-
насов да остане тук, за да не бъде именният му дон тук. (Ожи-
вление в сред мнозинството)

Райко Даскалов (к): (Към Недялко Атанасов) Защо бягаш? (Смях)

Георги Михайлов Добрев (к): Той ще дойде, те ще го доведат сами. Той ще трябва да отговаря тук.

Цветан Максимов (ЗНП): Аз съм тук, г-н Михайлов.

Георги Михайлов Добрев (к): И за тебе има. (Смях всред мнозинството)

Г-жи и г-да народни представители! Трябва човек да е загубил всякаква връзка с действителността, трябва човек да е загубил всякакви чувства на срам, за да може по такъв безотговорен начин да оспорва едни избори, по които няма нито една контестация.

От опозицията: Ей-й-й!

Георги Михайлов Добрев (к): Вчера първият оратор на опозицията тук, който уж е заинтересован да се установи истината, и който твърдеше, че обезателно трябва да се намират всички изборни книжа тук, в Народното събрание, за да могло то да разсъждава и решава за правилността на изборите, трябваше да ни каже, къде е писано това в закона. Той това, разбира се, не каза. Аз даже му поддох закона с подчертаните текстове и го помолих да прочете тия текстове и веднага да даде своя отговор, но той изпадна в положението на оня поп, който умее да чете евангелието само до сламката. (Смях всред мнозинството) Макар че аз му турих сламката, той и до сламката каза да чете евангелието. (Смях всред мнозинството) А Недялко Атанасов, който иска да мише за голям парламентарен лъв на опозицията... (Смях всред мнозинството)

Райко Дамянов (к): С овча опашка. (Смях)

Георги Михайлов Добрев (к): Да, сега ще се види каква е главата, която носи това туловище... претендира, че нищо не било това, което се намрало в ръцете на комисията по проверка на изборите.

Както в избирателния закон от 1931 г. — последният до откритите фашистки режими, до отменяването на партиите, в 1934 г. — така и в сегашния закон се казва какви книжа се приемат от областните съдилища на бюрата на Народното събрание. В това отношение аз сврих текстовете. Те са еднакви. Тази практика е взета и от други чужди демократични закони, минали в нашето законодателство. Аз го карам да прочете чл. 104а. Той твърди своята неистина и не желае да го прочете, като казва: аз не желая да отговарям под диктовка като ученик, да говоря каквото ми кажат. Така ли беше, г-н Цветков?

Димитър Цветков (ЗНП): Аз ще ви отговоря, ако ми позволите.

Георги Михайлов Добрев (к): Чл. 104а казва, какви книжа се изпращат от областния съд. Изпраща се определеното на съда за провъзгласяване на избраните и други такива книжа, които показват редовно подадените кандидатури, заверки и т. н., протоколът, с който се констатира редовността на избора и пр. И свършва. Това е. Всички останали книжа, включва бюлетините, които се запакетирват, се съхраняват в съдилищата до момента, докогато Народното събрание утвърди изборите. След това те се изгарят от самите съдилища, а не се препращат тук.

Втората алинея на чл. 104а, която го молих да прочете, гласи: „След като Народното събрание провери изборите и председателят на Народното събрание уведоми за това съда, останените в съда бюлетини и избирателни листчета се унищожават.“

Колко пари чини от такава сериозна трибуна да се говори една явна неистина, да се лъже открито цяло едно Народното събрание и народното представителство по ясни текстове на закона, които не търпят даже никакво тълкувание! Това показва го каква степен не-сериозно опозицията пристъпва да обсъжда изборите, които са минали.

Сега по демократичността на тия избори и тяхната свобода. И като докладчик на комисията по изборите в Пловдивската област, и като представител на мнозинството, който говори последен, по изборите във Врачанската област, твърдя, че не е имало по-последователен демократичен избирателен закон и избирателна система в България от освобожденето до днес. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията) От освобождението на България до днес народът никога не е успявал да се домогне до реално съществуване на своите права и свободи така, както той съумя да стори това, след като срина фашистката диктатура, след като взема властта в ръцете си и създаде народна власт в тая страна. (Ръкоплескания от мнозинството)

Аз ще сравня по-късно само два реда цифри, за да съдите за демократичността на изборите, които станаха на 27 октомври.

Имало е, както знаете, едно V Велико народно събрание в 1911 г. Аз ще пропитирам как са били разисквани тогава въпросите по утвърждаването на изборите, какво се казва, че се иска за тяхното утвърждение и ще цитирам мнението на един човек — вярвам, че г-н проф. Петко Стоянов, като бивш радикал, уважава паметта на този човек — един доблестен в миналото политически деятел на Радикалната партия, Найчо Цанов, какво казва той във Великото народно събрание, че се иска, за да бъде утвърден един избор, какво казва той относно проверката на изборите.

Ние, комисията, цялото болшинство — аз уверен съм дълбоко, ако има честномислящи хора в опозицията, че и те са убедени в правотата на тази теза, която поддържахме тук —

Никола Петков (ЗНП): Това го повторихте 10 пъти вече.

Георги Михайлов Добрев (к): ... стоим на становището, че понеже заинтересованите страни, в това число политическите партии преди всичко на опозицията, не са подали никакви контестации по изборите, не контестираха и резултатите от изборите, ето защо трябва да се предполага — така приема всеки здравомислящ и нормален човек — че не е имало никакви нарушения, изборите са редовни и следва да бъдат утвърдени, без да се бъркат вътре всички дребни книжа от изборните преписки. Това е една теза, произтичаща от законата. Това е една правилна теза.

(Председателското място заема подпредседателят Петър Каменов)

Никола Петков (ЗНП): Защо ги поставяте тук на утвърждение? Гласувайте тогава всички избори изведнаж и да се свърши историята.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Георги Михайлов Добрев (к): В 1911 г. в V Велико народно събрание излизат хора заинтересовани по един избор и настояват, изборът да бъде проверен, въпреки че няма контестации. Изказват се хора от болшинството, изказват се и представители на опозицията. От опозицията излиза и Найчо Цанов.

Никола Петков (ЗНП): Значи, тогава се е допускало, опозицията да говори!

Георги Михайлов Добрев (к): А на вас ви вързахме устата! Не само ви позволихме да говорите, но вие си разпасахте пояса и си позволявате хулиганства даже в Парламента. Да не говорим какво правите по улиците и какво пишете в парцалите си! (Възражения от опозицията)

Райко Дамянов (к): Тук — хулиганства, а вън — провокации и конспирации!

Христо Пунев (СЛ): (Към Георги Михайлов Добрев) И Вие сте били директор на печата! Такъв език!

Георги Михайлов Добрев (к): Найчо Цанов заявява по този избор следното. Това е станало в 9-то заседание, събота, 18 юли 1911 г. (Чете) „Така щото смятам, че изборът в дадения случай, понеже няма никаква контестация, е правилен, от една страна, и, от друга страна, и самото лице има качествата, които се изискват, за да бъде народен представител.“

Какво е тук единственото — по разбирането на Найчо Цанов — което може да се повдигне като възражение от господата от опозицията? То е, ако някой от депутатите, които утвърждаваме, след като няма никаква контестация, не отговаря на условията, предвидени в избирателния закон. Ако има някой, който да има правото да претендира, че ние не сме строго приложили закона, и то твърдетелно, за да не крещат и да не пицят, че нямало свобода, то това сме ние, които можем да претендираме, защото не сме приложили алинея втора на чл. 38 от избирателния закон, който не допуска фашисти да влизат в представителните учреждения на България. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията) Ние не сме приложили тая алинея от закона по отношение на вас. (Сочи опозицията)

Никола Петков (ЗНП): Приложете я.

Георги Михайлов Добрев (к): И това е само лишно доказателство, колко широкодушно, колко чистосърдечно и колко великодушно от наша страна се постъпва, когато ви е дадена възможността да излезете с всичко, което можете да представите, да си направите листите по ваши разбирания, да посочите най-доброто, което можете да представите на избирателя, и вие сте го представили. На тая трибуна тук се изредиха и такива представители, като Рангел Даскалов, който несъмнено е обект и трябва да бъде обект на съда...

Един от мнозинството: Народният съд го изтърва.

Георги Михайлов Добрев (к): ... защото принадлежи на вулгарния свят! Той е престъпен тип, който опозори страната и трябва да отговаря за вулгарни престъпления. (Ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Какъв е този хулигански език? Ето кой е хулиган! Вие сте!

Председателстващ Петър Каменов: (Силно звъни)

Христо Пунев (СЛ): И това било директор на печата!

Никола Петков (ЗНП): И този човек е представлявал журналистите! Хулиган!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Георги Михайлов Добрев (к): Криви ли сме ние, че на тая трибуна те изпратиха да оспорва избора във Врачанската област такъв господин като Нинко Николов Петков Чакърски, известен гометопен! Ей го там. (Посочва го) Тоя човек е бил студент по агрономия в Бялград през времето на Стоялипович, направен със съдействието на Гемето, който е бил оръдие на тогавашната монархо-фашистка власт в Сърбия, неин платен агент. (Ръкоплескания и гласове „Позор!“ от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Колосална глупост е това, което разправяте вие!

Георги Михайлов Добрев (к): Ще видим дали е глупост.

Никола Петков (ЗНП): И вие, като бяхте в Бялград, бяхте такъв агент на сръбския крал!

Георги Михайлов Добрев (к): Ще видим. И вие бяхте в Бялград — Там той намира една добра студентка македонка, на която обещава да се ожени за нея, и тя със своите родители му обещава същото така да му помогнат да довърши образованието си и да специализира.

Никола Петков (ЗНП): Вие колко динари получавате като емигрант, и кой Ви ги плаща?

Георги Михайлов Добрев (к): След като я използва, той господин постъпва тъй, както постъпват само най-долните нравствено паднали лица, които нямат никакво чувство на морална отговорност. Това е Чакърски, опозиционен депутат. Той забягва в Загреб, за да не го намери момичето.

Нино Николов Петков Чакърски (ЗНП): Това са интриги.

От мнозинството: У-у-у! Позор!

Нино Николов Петков Чакърски (ЗНП): Това е измислица.

Георги Михайлов Добрев (к): Послушай малко, господинчо! Ти си извършил престъпление, за което, ако има прокурор в тази страна, трябва да те намери и да отговаряш.

Нино Николов Петков Чакърски (ЗНП): Това са интриги, които вие измисляте.

Георги Михайлов Добрев (к): Девојката, след като не го намира, тръгва да го търси в България. Отива в родното му село. Родителите му я изгонват, а той се възползва от връзките си с Дирекцията на полицията, която е прибрала македонската девојка, и същата до днес е изчезнала.

От мнозинството: Позор! Убиец!

Георги Михайлов Добрев (к): Това е лицето на този господин.

Райко Дамянов (к): Криминален тип! (Глъчка)

Рада Носва (к): Сдружен земеделец!

Никола Петков (ЗНП): Това е срамота.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Един от мнозинството: Криминален тип, садистки елемент!

Министър-председател Георги Дамитров: Министър Югов те вече записа. (Ръкопледскания от мнозинството)

Георги Михайлов Добрев (к): Този господин до 9 септември...

Никола Петков (ЗНП): Ако ние ви дигнем всичката отговорност на вас, които не признавате морала, ще ви обесим до един тук.

Георги Михайлов Добрев (к): ... не е имал нищо общо с народната антифашистка и съпротивителна борба в тази страна. Той е, както виждате, един агент и е служил на много „господи“. Служил е и на сръбския монархо-фашизъм, служил е и на българския монархо-фашизъм, защото е безпринципен, като всеки чужд агент, и служи на този, който му плаща. Такъв е този господин, който претендира да чете нотации на Великото народно събрание по въпроса, дали са законни или не тези избори.

Но аз искам да ви кажа, че той не е единствен. С бай Стоян Кърлов ние сме били заедно след 9 юни във Врачанския затвор. Аз знам през какъв път е минал той. Само за ония добри неща, които има в биографията му, трябва да се съжالياва. Той казва: „Ако такива има тук, мене ме няма там“. Ето, Стоян Кърлов, ето един от тях (Сочи Цветан Максимов), какво щещ при него?

Сега дайте да видим едно момче, което тук говори. То е момче, което не е така зелено, макар че е от зелените. То е доста зряло, за да върши систематични престъпления и да води един изключително гаден личен и обществен живот. Това е опозиционният депутат Цветан...

От мнозинството: Маркуча.

Георги Михайлов Добрев (к): Това му е последната фамилия. Но бащиното му име ще се откаже да се присъедини към „Маркуча“, защото го е получил по заслуга.

Цветан Максимов (ЗНП): (Възразява)

Георги Михайлов Добрев (к): Какво е правил този Цветан Максимов Маркуча? Той е от село Брусарци. Бил е там железничар-спирач. За извършени престъпни деяния от угловен, вулгарен характер дежал е в затвора, крал е мас с тенекиси и маркучи от вагоните.

Райко Дамянов (к): Кольо, я си виж бандата!

Георги Михайлов Добрев (к): Това е по линията на неговата служебна дейност. Той е обаче един изключителен тип. Трябва да се завиди на господата от опозицията. Те като че ли нарочно са подбрали в своите листи, да кажем в нашата област, такива хора, които да скандализират със самото си присъствие в листите им обществения морал в нашата страна.

Този господин е професионален Дон Жуан, който три момичета досега е излъгал, че ще се жени, и три пъти се е женил и разженвал. Този господин е венерично заболял. Този господин е съден за измамване на непълнолетно момиче.

От мнозинството: У-у-у!

Георги Михайлов Добрев (к): Съден е и за това престъпление. А след 9 септември той политически представител на нашата опозиция е виден в Шумен да се разхожда с дъщерята на Робер. Това е господин „с голям обществен морал“, който претендира от тук да съди за редовността, законността, морала и не знае още какви не високопарни думи изтърси тук от тази трибуна.

Никола Петков (ЗНП): От вестник „Бич“ го знаеш това.

Георги Михайлов Добрев (к): Тук има един господин, който играе ролята на ментор в опозицията и който пише по някой път статии в „Зеленото знаме“, без да си казва авторското име, и макар че директорът на вестника е публично поканен да каже, знае ли анонимните автори на статията против славянския конгрес, печатана на 25 декември в неговия вестник, и като ги знае, знае ли им делата, до днес г-н Петков продължава да мълчи.

Никола Петков (ЗНП): Редакторът на вестник не е длъжен да дава сметка въз и никому.

Георги Михайлов Добрев (к): Смятам да помогна на анонимните писатели от твоята редакция и на тебе да си развържете езика, г-н Петков.

Никола Петков (ЗНП): Ще го развържа, ама като го развържаш и вие ще кажете, колко динари получавате в Югославия и от кого?

Райко Дамянов (к): Не минават тези.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Георги Михайлов Добрев (к): Никакви динари не съм получавал никога от никого. Няма да мине този спукан мангър — няма да мине.

Недялко Атанасов. Наричаме го ние от емиграцията, които го знаем, с много имена. Той също е заслужил няколко фамилии. Аз ще почна с тази фамилия, която е най-нова и която българският народ справедливо му е дал. Него го наричат не просто Недялко Атанасов, а Недялко Атанасов Любомир Лулчев. Известни са връзките му с този човек от българския дворец.

Никола Петков (ЗНП): Г-н Михайлов! Досега Недялко Атанасов статия без подпис не е давал.

Георги Михайлов Добрев (к): Известни са връзките му с българския дворец, публикувани са факсимилираните писма. Г-н Никола Петков се прави на кървав и на глух; прави се, че не разбира какво означават документите, които се публикуват в печата; мълчат като бълха в селски очкур. (Смях)

Ние пък, емигрантите, имаме няколко прозвища за него. Недялко Атанасов е заслужил напълно да носи и фамилията на Жика Лазич, началник на обществената безопасност на монархо-фашистка Югославия. На негова служба, вярно, той е бил. Колко душищи похърни той из средата на нашата емиграция с предателствата, които е вършил! Нещо повече.

Недялко Атанасов (ЗНП): (Възразява нещо)

Георги Михайлов Добрев (к): Ще им да си видите сметките и вие ще бъдете принудени да говорите. Слушайте, г-н Недялко Атанасов, ще има да отговаряте!

Недялко Атанасов (ЗНП): Слушам и ще искам думата за обяснения.

Георги Михайлов Добрев (к): През 1924 г. Недялко Атанасов с покойния Коста Тодоров, който те оплакват с такива изобилни съзвн...

Никола Петков (ЗНП): И който десет пъти е по-способен от Вас във всеки случай и с по-голям талант от Вас.

Георги Михайлов Добрев (к): ... сключват едно споразумение със съдействието на Жика Лазич и с тогавашния министър-председател на монархо-фашистка Югославия, да вербуват из средата на българската народна революционна емиграция доброволци и наглава да получат по 60 златни франка, да отидат те, като наемници, отреди на Ахмед Зогу, да съботят Фан Ноли, албанския Стамболийски. Ето лицето на тоя предател.

От мнозинството: Позор!

Недялко Атанасов (ЗНП): Александър Оббоу.

Георги Михайлов Добрев (к): Няма да шаваш!

Недялко Атанасов (ЗНП): Ще видим.

Георги Михайлов Добрев (к): В 1924 г. те се занимават с „висока политика“. В сред тях г-н Недялко Атанасов минава за голям претендент да бъде наследник на Стамболийски, оспорва на другите тия качества. Той е от тези, които са подписали едно съглашение с тогавашното югославско правителство — великосръбско югославско правителство — за лична уния между Югославия и България под скиптъра на Александър Карагеоргиевич.

Министър-председател Георги Димитров: Това е така.

Георги Михайлов Добрев (к): Това е този предател, който иска уния под скиптъра на Александър Карагеоргиевич! (Възгласи „Повор!“ „Долу!“ „Чуждо оръдие!“ от мнозинството)

Председателствуваш Петър Каменов: (Звъни)

Недялко Атанасов (ЗНП): Лъжец! Дай документи!

Георги Михайлов Добрев (к): Одисеята на този политически проваляк не е завършена.

Недялко Атанасов (ЗНП): Лъжеш! На министър-председател не е позволено да лъже.

Георги Михайлов Добрев (к): През 1924 г. той заминава в Солун и Атина, да води преговори с генерал Пангалос и е имал съглашение, което е подписал, като бивш български министър.

Министър-председател Георги Димитров: (Към Недялко Атанасов) Вие мислите, че Вашият подпис на това съглашение, на този документ е изгорен или някой го е откраднал?

Недялко Атанасов (ЗНП): Не съм подписвал.

Министър-председател Георги Димитров: Мълчете!

Недялко Атанасов (ЗНП): Това е една лъжа от Ваша страна и не Ви прави чест. Отношения с крал Александър нямам, нито с неговото правителство.

Георги Михайлов Добрев (к): Слушайте по-нататък.

Недялко Атанасов (ЗНП): Имаше друг — който е до тебе. Вие нямахте с мене да правите срещи във Виена и в Прага. Иван Андреев замени чешките крони. Швехла даде парите да ги експедирам.

Георги Михайлов Добрев (к): През 1924 г. той господин съе свой съучастник е подписал съглашение с тогавашното гръцко правителство, в което се отказва от Западна Тракия като представител на Земеделския съюз и като бивш и бъдещ министър. (Възгласи „Повор!“ от мнозинството)

Председателствуваш Петър Каменов: (Звъни)

Георги Михайлов Добрев (к): При подялбата на тия пари между тая безпринципна глутница настъпи кавга и се хванаха за косите, как да разделят тия пари, как да разделят бакшиша, който са получили за едно предателство към националните интереси на България и на българския народ. Сбиха се, стреляха се по нишките улици, дебнеха се един друг и се охраняваха. Понскаха охрана от сръбската държава да ги пазя един от друг, защото се преследваха и всеки гледаше на другите от тия пари, от тия бакшиш. Това е факт, това е известно на всички емигранти, това е публична тайна. И ако за нея не се говори, то да не мисли г-н Недялко Атанасов, че тя е забравена.

Министър-председател Георги Димитров: А г-н Никола Петков не знае ли?

Георги Михайлов Добрев (к): Знае положително.

Никола Петков (ЗНП): Зная, обаче моля министър-председателя да каже, какви подписи има той документ и да го прочете пред всичките. Дали е подписал Недялко Атанасов или Александър Оббов? Прочетете го.

Георги Михайлов Добрев (к): Но с това не е завършено.

Недялко Атанасов (ЗНП): Александър Оббов, който сега изпращате да подпише и да предаде Егея, вие го изпращате тогава, вие, комунистите.

Георги Михайлов Добрев (к): Не се свършва одисеята на този господин с това. Било е съдено, някои факти да не се вуждаят даже от документация, защото могат да се проверят по българска документация, която, слава Богу, можем да я намерим още по-лесно.

Един от опозицията: Г-н председателю! Какво общо има това с дневния ред?

Георги Михайлов Добрев (к): Аз ще Ви отговоря сега как ю общо има.

В 1926 или 1927 г. при Веля Вукичевич г-н Недялко Атанасов е получил около 1.800.000 български лева, за да ги предаде на БЗНС, като са лъгали сърбите, че ще правят преврат в България. И след като се докопва до парите, ония хора се сепват и почват сега да търсят, дали аджеба е сериозно това, което е говорил Недялко Атанасов, че ще правят преврат тук. И най-сетне те са изобличени, че нищо не са готвили, но че паричките са си взели и турили в джоба. Това е по-документално установено. Но има нещо много интересно. Ако не е пратил на Земеделския съюз парите, то той е изпратил своята госпожа с една сума от 800 хиляди лева да я пренесе. И тая голяма „конспираторка“ смятала, че ако тури парите в елечето под гърдите, няма да се намери някакъв дързък митингически чиновник да провери, дали няма там аджеба нещо. И наципват 800 хилядарки, 800 хиляди лева, и ги конфискуват на общо основание. Това е известно.

Но сега какво с неизвестно и което трябва да стане известно? Ляпчев минава след известно време на път за Запад и Недялко Атанасов, представител на БЗНС, на революционната народна емиграция, големият „народен революционен политик“ го посреща в Цариброд, пътува в купето му до Марибор през цялата югославска територия, целува му е ръката — не зная дали не е целувал и други части на тялото му (Смях в сред мнозинството) — но е получил награждение, което е предадено на българските митингически и финансови власти, да върнат на госпожата му конфискуваните, законно конфискуваните 800 хиляди лева. Това е факт.

Това е морално-политическото лице на тия господи, който обича да пише агонимно против Славянския конгрес, който обича иззаугла да прави атаки, който обича като изпечен янтригач да тласка ту един, ту друг от шефовете на опозицията да се омаскарят, да направят някоя и друга стъпка, а той все зад гърба им се мъчи да се скрие.

Това е г-н Недялко Атанасов. Затова нашата емиграция му е туряла няколко имена. Нарича го Недялко Жиков Лазич, понеже е бил негов агент. Нарича го Недялко Вукичевич, от който е взел парички. Това е доказано. Нарича го също с името „политически Пангалос“, защото е подписал договор с генерал Пангалос в Гърция. (Смях в сред мнозинството)

Това е морално-политическото лице на тия господа, които са се обтрели тук в плакалници за българската демокрация и свобода, които са се наели тук от тая трибуна да оплакват съдбата на българския народ и свободите и правдите му, ...

Никола Петков (ЗНП): И с право.

Георги Михайлов Добрев (к): ... които уж били потържани след дохождането на власт на Отечествения фронт.

Един от опозицията: Противонародна власт.

Георги Михайлов Добрев (к): Тия господа никога не са си позволили така да оплакват свободите и правата на българския народ при утвърждаването на други избори в тоя Парламент. Вземете случая с изборите от 1931 г., за които имат безсрамното да твърдят, че са били по-свободни от изборите на 27 октомври. В тия избори даже тогава от техния собствен тъй наречен Народен блок са постъпили 34 контестации. И тогава, когато са се утвърждавали изборите, са стояли за утвърждаването им, въпреки, че е известно при какъв терор, при какви фалшификации. Сговорът на Ляпчев извърши тези избори. Това го знаят и всички мало-малски грамотни хора в чужбина, които горе-долу знаят нещо за България — при какъв терор, при какви насиллия и фалшификации се произведоха изборите в 1931 г. И те имат безсрамното да твърдят тук, че изборите на 27 октомври били изсилнически, били опорочени, даже били по-къртави и по-насилнически от изборите в 1931 г. При ония насилнически избори те са дали 34 контестации и в Парламента, когато са утвърждавали изборите, нито един от тия господа, които са били представители тогава в тоя Парламент, не е поддържал тезата, че трябва да се проверят всички книжа, даже там, дето няма контестации, а са стояли на гледната точка, на която стои комисията днес, че само там, дето заинтересованите страни — и преди всяко опозицията е, която е заинтересована да изнесе и установи всички факти на нарушения и да използва законите, които й дават всичката възможност да подава контестации — са подали контестации, трябва да се проверява изборът. Това е била тезата по утвърждаване изборите от 1931 г., за които казвам, че са били един от най-насилническите и придружени с най-големи фалшификации.

Цветан Максимов (ЗНП): Колко убити има тогава, в 1931 г.?

Георги Михайлов Добрев (к): Сега тоя „Маркуч“, който се е опушил и който си чака майстора да го вържат, тоя господин все казва и говори за някакви убийства. Другарят Чонос ви спомена, че опозицията прави една далавера и една шашарма.

Никола Петков (ЗНП): Министър Югов сам призна няколко убийства.

Георги Михайлов Добрев (к): Аз ще Ви кажа, Добре, г-н Петков, това още нищо не доказва; това не доказва Вашата теза, че изборите са опорочени по начало.

Никола Петков (ЗНП): Това е достатъчно.

Георги Михайлов Добрев (к): Такава глупост по начало може да я говори само един човек, който не е узрял да води една обществена група, за какъвто вие претендирате да сте. (Възражения от опозицията)

Министър Антон Югов: Югов каза и други работи.

Георги Михайлов Добрев (к): Господата от опозицията са събрали всички случаи, каквито са могли да се случат в навечерието на избора, в деня на избора и след избора и всички ония даже вулгарни криминални престъпления, които са едно закономерно ежедневно явление, което го има във всички културни страни.

Никола Петков (ЗНП): Това не е вярно.

Георги Михайлов Добрев (к): И искат да изкарат, че тези убийства са свързани с изборите. Но те не изнесоха нито един документ, нито един факт, нито едно доказателство по реда, който законът е постановил.

Никола Петков (ЗНП): Значи, няма убийства!

Георги Михайлов Добрев (к): Ако това е вярно, че са убити поради избора и във връзка с избора, кой Ви е пречил, г-н Петков, да си дадете констестациите?

Никола Петков (ЗНП): Целият народ го знае.

Георги Михайлов Добрев (к): Защо не давате констестации? Защо правите шашарми? Вие не сте сериозен човек, с Вас не може да се говори сериозно. Законът Ви дава едно мощно средство в ръцете, да констестирате изборите и техните резултати. (Възгласения от опозицията) Ако са верни Вашите твърдения, които Вие хвърляте ей тъй, на вересия, безотговорно, ползувайки се от Вашата депутатска неприкосновеност тук; ако са верни твърденията и всякакви там писания и бледословия, които се печатат във вашите пасквили — които са само за това и се оплакват, че нямате свобода, когато по свободия пишете каквото Ви дойде на акъла, пишете даже неща, които тежко увреждат националните интереси на страната — защо не подадохте констестации? И тия господа пак претендират, че нямали свобода! Можете ли да кажете една демократична страна, дето безнаказано може да се нарушава преди всичко свободата? Това, което вие вършите; това, което вие направихте във време на изборите, бе един голям шантаж и в същото време, придружен с голям морален терор, който вие се опитате да всеее веред народните маси.

От опозицията: Ей-й-й!

Георги Михайлов Добрев (к): Вие и вашите цитирани навечерието на тия избори пуснахте в оборот всякакви фалшифики...

Никола Петков (ЗНП): Само истината.

Георги Михайлов Добрев (к): ... не само слухове, но и фалшифики — само и само да сплашите масите, да подействувате на хората със слаби нерви.

Никола Петков (ЗНП): 1.250.000 души.

Георги Михайлов Добрев (к): За съжаление, две години след 9 септември, намериха се все пак още известни среди със слаби нерви, поддадоха се някои. Но ние ви казваме, че никога няма да ви кажем: „Да ви са халал“. Ние ще положим всички усилия да ги смъкнем маските, да ви покажем такива, каквито сте — оръдия на вътрешната реакция, агенти на международната реакция... (Ръкоплескания от мнозинството) ... и заблудените хора да ги върнем в редовете на Отечестваия фронт.

Никола Петков (ЗНП): Чужди оръдия.

Георги Михайлов Добрев (к): Ние ще се борим за всяка заблудена глава и няма да ви оставим безнаказано да тровите съзнанието на иначе честномислящи хора, които по заблуда са се подали на вашите внушения. (Възгласения от опозицията) Със слово, с аргументи, с факти ще ви смъкнем маските, ще ви разобличаваме и ще ви изправим пред народа такива, каквито сте; да ви види, ... (Възгласения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Георги Михайлов Добрев (к): ... да ви презре, защото вие толкова ниско сте паднали, че най-остро, най-тежко, най-безпощадно презрение не може да ви стигне.

Никола Петков (ЗНП): (Възгласява нещо)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Георги Михайлов Добрев (к): Не ме дърпай за езика, да загнега твоето родословие, г-н Петков. Ти си недостоеен брат на един герой, който е паднал, и недостойно представляваш баща си, поне додето е бил поборник на Шипка, но не и министър-председател на българската държава.

Един от опозицията: Махленска клюкарка.

Георги Михайлов Добрев (к): Слушай, дорогой, никаква махленска клюкарка, това са работи, на които ти с твоята чутора

си безсилен да отговориш. Но, както и да е, тези господа ще се усмират. Няма никакво съмнение, че тяхната съвест е нечиста. (Възгласения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Георги Михайлов Добрев (к): Тя не им дава покой.

Сега, когато върви приключване процесът срещу нелегалната организация „Неутрален офицер“; когато ще се започнат пледоариите и разборът на всички доказателства пред съда по състезателен порядък; когато ще последват вероятно и други процеси (Възгласения от опозицията), защото тези господа са замесени и в други дела, те ще имат пълна възможност да получат своето пълно разобличение. И трябва да ви кажа на вас, господата от десницата, че тия, които са от вас чисти (Възгласения от опозицията), ще трябва да постъпят по библийския начин — да седнат и да отлъчат овците от козите и всички ония, които са там нещо запалени и със своите търкания с честните хора мапат и цапат и тях, трябва да ги отлъчат (Ръкоплескания от мнозинството), да ги изхвърлят, за да сте способни да преговаряте и да влезете в обществения живот на страната. (Ръкоплескания от мнозинството. Възгласения от опозицията)

В заключение. Петото Велико народно събрание е избрано с 557.000 гласа.

Никола Петков (ЗНП): Нямате право да говорите...

Георги Михайлов Добрев (к): Слушайте за вашата демокрация. — Значи, само 10% от населението е гласувало. 54% от избирателите са взели участие в изборите, 426 депутата са избрани. На един депутат се падат 2.420 избиратели, а гласове се падат 1.308. И така, когато болшинството, което е имало не повече от 41% от подадените гласове, е решавало именявало конституцията, давало е права на монархия и т. н., не е имало никакъв представителен характер от гледна точка на теорията и на действително неоспорната практика на демокрацията. Тези господа не са оспорвали демократичността на петото Велико народно събрание. Те ни го сочат за пример и съжаляват даже, че не можем да се върнем към онова време, когато с 1.308 гласа се е избирал един депутат. Ние сме Велико народно събрание от 1947 г. и не сме били демократични! Ние сме свободно избрано Събрание. Защо? Защото с изборни права се ползват по настоящия изборителен закон 4.457.000 души, или 64.6% от цялото население. От тези избиратели са гласували 4.253.000, кръгло 62% от цялото население. Кога е било това в миналото, при кой режим? Даже при режима на Александър Стамболийски не е отбелязано такова участие в изборите на народните маси и на избирателния корпус, и то при незаблъжжително гласуване, 94% кръгло са участвували избиратели. 9.563 избиратели следват всеки избраник на това Велико народно събрание. Всеки избраник на това Велико народно събрание има средно 9.125 гласа, или има 7 пъти повече гласове, отколкото са имали народните представители на V Велико народно събрание. (Ръкоплескания от мнозинството) И това господата казват, че не е демокрация. Да се разберем по тия въпроси. Ясно е, че от тая трибуна ние говорим и произнасяме думата „демокрация“, но господата имат своеобразно разбиране за демокрацията. Те имат онова разбиране за демокрацията, формалната демокрация, което позволява на народа един път в 4-5 години с насилие, терор и фалшификации да каже, кой да го яздят следващия законодателен период. Само толкова е демократизмът на тая демокрация. Те не признават правото на народа, на избирателите да контролират делата на своите избраници и правото да ги отзовават, защото — видите ли — всеки един от нас бил възгласявал в себе си единния, неделимия народен суверенитет! Те са измислили и тая теория, за да могат да избегнат контрола на избирателите, на тези, които са ги избрали. А по нашето понятие за демокрация, всеки депутат е отговорен пред народа, пред избирателите, които са му дали доверие; отговорен е и за програмата и платформата, и името на които е взел гласа на народа. И щом не изпълнява тая програма и платформа, щом е излъгал хората, трябва да бъде отзован; трябва да бъде лишен от мандата си и на неговото място да дойде друг — не един политически пунгашин, който изневерява на политическото верую, който изневерява на интересите на избирателите, който изневерява на избирателната платформа, но един верен и честен човек, който ще приложи и ще изпълни обещанията, които се излагат в избирателната платформа.

Един от опозицията: Малко разбирате от тези работи.

Георги Михайлов Добрев (к): Прочее, другарки и другари от болшинството, и г-жи и г-да от дясно, по избора във Врачанска област всички, които се изредиха от опозицията, в това число и уважаваният Стоян Кърлев, не можаха да приведат нито един документ (Възгласения от опозицията), който да са те подали някъде, или да са подали такъв до момента на обсъждането на тия избори в комисията на Великото народно събрание. Не са го направили.

Един от мнозинството: И говорят за чест!

Георги Михайлов Добрев (к): Тия господа са явно несериозни.

Един от опозицията: Познавате ли Замфир Филипов?

Георги Михайлов Добрев (к): Да, познавам Замфир Филипов, който имаше рак или туберкулоза в гърлото и не можеше да говори, който умря от естествена смърт. (Силни възгласения от опозицията).

Никола Петков (ЗНП): С един мъртвец светотатствувате!

Георги Михайлов Добрев (к): Прочее, ако пък е вярно това, което твърдите, защо не сте дали контестакия, г-н светене, а спекулирате със случайни случки, които могат да се случат във всяка културна страна? Не давате контестакия. Не сте в състояние да докажете нито един факт. Нямаме доказателства и затова не могат да бъдат уважени всичките ваши аргументи. (Възгласения от опозицията)

Един от опозицията: 22 гроба са това!

Георги Михайлов Добрев (к): Аз смятам, че Великото народно събрание проявява велико търпение, когато позволява, щото от тая трибуна господата да тормозят . . .

Един от опозицията: Само един въпрос, г-н Михайлов; кажете: Замфир Филипов фашист ли беше?

Министър генерал-майор Георги Дамянов: Беше заедно с фашистите в Берковица. Аз най-добре го познавам. Те гласуваха за него. Ето туй е истината. (Ръкоплескания от мнозинството. Възгласения от опозицията)

Един от опозицията: Клевета!

Министър генерал-майор Георги Дамянов: Няма клевета. Аз съм му осигурявал събрания в последните избори.

Един от опозицията: Кой го уби?

Министър генерал-майор Георги Дамянов: Вие ще докажете кой го уби. Дайте убийците под съд! (Силни възгласения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Никола Петков (ЗНП): Защото той Ви изобличи в едно писмо, затова говорите сега.

Министър генерал-майор Георги Дамянов: Г-н Петков! Някакво изобличение няма. Неговият син беше арестуван, защото представляваше вашата предателска политика. И вищо друго не е станало.

Никола Петков (ЗНП): Не е достойно за един офицер да псува един умрял човек!

Министър генерал-майор Георги Дамянов: Аз казах, че той е един честен човек. Аз съм му осигурявал събрания в предизборния период.

Никола Петков (ЗНП): Нищо не сте казали. Сега си отмищавате на един мъртвец. Това е истината.

Министър генерал-майор Георги Дамянов: Това е нагла лъжа. Впрочем това е Ваш свойствен маниер. (Ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Жалко, че сте офицер!

Георги Михайлов Добрев (к): Аз нарочно не желях да помена Замфир Филипов, не защото няма какво да кажа за Замфир Филипов. Желях да се придържа към едно правило поне по отношение на този никак не голям човек в обществения живот, че за мъртвия нищо не се говори, ако не може да се каже добро. Аз мога само едно да ви кажа, че Замфир Филипов в края на краищата е жертва на това политическо разтление, което упражняват ето тия господи, за които тук говорим. Той беше там на служба на Жика Лазич, както и Недялко Атанасов, а сега вие тук с вашата роля сте агенти на фашистките остатъци, на българската и международната реакция. (Възгласения от опозицията) И той в последния избор е събрал гласове не за Земеделския съюз, а за фашистите и за реакцията в тая страна. Ето това е истината около неговата памет. Но спекулацията, която правите, няма да ви помогне.

Прочее, никакъв сериозен документ не е подаден; не е даден по установения ред нито един факт. Тия господи имаха пълна възможност да сторят това. Ако има извършени каквито и да е престъпления, питам ги, защо не са дали съдействие на властта, да бъдат заловени престъпниците? Недаването контестакия значи също, че вие не съдействувате на властта да залови тия, които са направили престъпление. Вие и по тая линия сте също нечисти. Но най-вероятното е, не че не искате да съдействувате да се ловят престъпниците, но вие знаете положително, че нямате факти, че нямате законно основание да давате контестакия, затова не сте дали контестакия. А тук разигравате комедията, че се възмущавате, че изборите уж били насилнически!

Прочее изборите са произведени — каквото шат да плешат господата отдалеч — при пълна свобода, небивала в нашата страна от освобождението и насам. (Ръкоплескания от мнозинството); при пълна редовност и при пълна законност, и следва да бъдат утвърдени. (Ръкоплескания от мнозинството)

От името на парламентарното мнозинство на Отечествения фронт заявявам, че ще гласуваме като един човек за утвърждаването на изборните резултати във Врачанската област, като най-свободни, най-законни, най-редовни от освобождението досега. (Ръкоплескания от мнозинството. Възгласения от опозицията)

Един от опозицията: Най-фалшифицираните избори.

Председателстващ Петър Каменов: Няма записани други оратори. Ще пристъпим към гласуване.

Моля г-да народните представители, които приемат да бъде утвърден изборът в Белоградчишка изборителна околия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат да бъде утвърден изборът в Белоградчишка изборителна околия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат да бъде утвърден изборът в Берковска изборителна околия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат да бъде утвърден изборът във Видинска изборителна околия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат да бъде утвърден изборът във Врачанска изборителна околия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат да бъде утвърден изборът в Кулска изборителна околия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат да бъде утвърден изборът в Ломска изборителна околия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат да бъде утвърден изборът в Михайловградска изборителна околия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат да бъде утвърден изборът в Ореховска изборителна околия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме към точка втора от дневния ред:

Доклад на комисията по проверка на изборите в Горноджумайска административна област — околията: Горноджумайска, Неврокопска, Петричка, Разложка и Световрачка.

Има думата докладчикът г-н Стефан Бакърджиев.

Докладчик Стефан Бакърджиев (з): Г-жи и г-да народни представители! Пред вас е поставен на разглеждане въпросът за редовността на изборите за Велико народно събрание в Горноджумайската административна област.

Никола Петков (ЗНП): Сянката на Филов?

Докладчик Стефан Бакърджиев (з): Никола Петков да каже, къде е бил преди 9 септември. Аз се казвам Бакърджиев и не съм правил компромиси. (Глътка)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъня)

Докладчик Стефан Бакърджиев (з): Тия избори, г-да народни представители, които се произведоха при една особена международна и вътрешна обстановка, в същност бяха проверка на съотношенията на обществените сили у нас. На тези избори трябваше да се види, какво е влиянието на Отечествения фронт и на туй наречената опозиция, която твърдеше по съгласи и междани, че едва ли няма зад себе си 80% от българския народ. Правителството на Отечествения фронт, което знаеше своето влияние и имаше пълна вяра във високото съзнание на българските селяни и граждани, осигури всички възможности за редовното и свободно провеждане на изборите. На опозицията бе дадена пълна свобода да проведе своята агитация и предизборна дейност. Резултатът от изборите се знае. Легендата, че народът е против Отечествения фронт, се разби на прах и въпреки всичките лъжи и демагогия, с които опозицията си послужил, народът даде с бюлетината си своето абсолютно доверие на Отечествения фронт, че ще върви неотстъпно по пътя на демократическото си развитие.

Изборите в Горноджумайската административна област са минали при пълен ред и спокойствие, и парламентарната комисия по проверка на избора с абсолютно болшинство реши да предложи, този избор да бъде утвърден. Следва да се утвърдят избраните кандидати от партиите на Отечествения фронт и на опозицията и съедините изборителни колегии, а именно:

Горноджумайска изборителна колегия: Владимир Томов Поптомов от Работническата партия (комунисти), Венера Стоянова Клинчарова от Работническата партия (комунисти) и Георги Тодоров Малинов от БЗНС;

Неврокопска изборителна колегия: Владимир Томов Поптомов от Работническата партия (комунисти), Юсип Еминов Имамов от Работническата партия (комунисти), Костадин Кръстев Диклев от Работническата партия (комунисти) и Борис Илиев Чанджиев от БЗНС — Никола Петков;

Петричка изборителна колегия: Горан Ангелов Костадинов от Работническата партия (комунисти), Ангел Стоев Бълев от Работническата партия (комунисти) и Илия Атанасов Ставрев от БЗНС;

Разложка изборителна колегия: Кръстю Георгиев Стойчев от Работническата партия (комунисти), Иван Николов Масларов от Работническата партия (комунисти) и Димитър Трифонов Петров от БЗНС;

Св. Врачка изборителна колегия: Владимир Томов Поптомов от Работническата партия (комунисти), Иван Костадинов Делев от Работническата партия (комунисти) и Георги Христов Попиванов от БЗНС.

Председателстващ Петър Каменов: Има думата народният представител г-н Борис Чанджиев.

Борис Чанджиев (ЗНП): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Разглеждаме избори в Горноджумайска област, един район, който винаги досега всички управления са го считали като запазен периметър, като една мина на мандати специално за управляващите правителства. Разбира се, че за това те са вземали нужните мерки. Избирателите от Горноджумайска област — изключително, хомогенно българско население — след освобождаването им от властта на турските султански повяряваха, че се туря вече край на тяхното робство; че е ударил часът, в който те ще бъдат вече свободни граждани в свободната българска държава.

Не закъся обаче и денят, в който това жадувано за политическа свобода население можа да констатира най-невероятното дотогава в неговото съзнание, а именно, че и българската свободна държава, представлявана по онова време от сопджините на Радославовата тайфа, беше тоже една страна, в която българският народ не бе свободен и на който дадеко не му се признаваше правото сам свободно да изрази своята воля; свободно да кове своята съдба и да бъде суверенен господар на своята родина.

Съдбата беше отредила на това измъчено население да изпита върху гърба си най-свирепия и кървав терор на неотговорните фактори, които опръскаха с кръв всяка урва от неговата земя. В стремежа си към свобода то плати изобилно своя кървав данък във всички борби против тиранията, против произволите и беззаконията на всички фашистки и реакционни режими, създадени от династията и нейната кимарла.

9 септември беше денят, когато горноджумайци в огромното си болшинство още един път повяряваха, че това е краят на всякаква тирания; че това е денят, в който тяхната свобода ще бъде факт неотричан и неоспорван от никого. И още един път те се излъгах и техните надежди останаха напразни.

И днес, г-да народни представители — говоря ви самата истина — населението от Пирина, за много голямо негово прискърбие, съвсем основателно е поставено в положението да прави сравнение, коя власт бе по-потисническа, коя тирания бе по-свирепа, дали тази на заптиетата и заиданите на Абдул Хамида, дали сопите на Радославови, дали тази на жандарите и нескончаемите смъртни присъди и бесилки на фашистката диктатура до 9 септември, или пък тази на шмайзерите и концлагерите след 9 септември (Ръкоплескания от опозицията)

И в този конкурс на разновидните юанси на диктатурата най-слабата бележка не ще се падне на управлението след 9 септември.

За да бъде справедлив обаче не мога да не отбележа, че в тези тъмни времена, които българският народ бе принуден да преживее, за твърде кратко време те бяха озарени с един проблесък и това бе управлението на великия демократ, на най-искрения борец за демократия, правда и свобода, Александър Стамболийски (Ръкоплескания от опозицията), който и тогава, когато неговите отявлени прагове, неотговорни фактори, открито му сочеха оръжието си и злосбно заплашваха да отрежат главата му, не прибегна нито до затвори, нито до концлагери. (Ръкоплескания от опозицията)

Българският народ се излъга, че 9 септември ще му донесе свободата, равенството и правдата, които бяха знамето, лозунгите на всички свободолюбиви и прогресивни граждани и демократични партии, включително и Работническата партия, в борбата им против фашистката диктатура. Тази дата не донесе нито свободата, нито равенството, нито правдата. (Някои народни представители от опозицията ръкоплескат)

От дадените обещания на правителството миналата година, че то ще произведе свободни избори, мнозина искаха да повярват, че то ще коригира своята вътрешна политика, ще скъса най-после със следвания курс на безотговорност, за да създаде толкова необходимото спокойствие и надежди за по-добро бъдеще на обезверените български граждани. И още един път тези граждани бяха излъгани.

Министър Антон Югов: Ти да благодариш, че ние ти поддържаме авторитета. Ще има да вземаш, да те поддържа неврокопското население, г-н Чанджиев. Подлъга го ти, но втори път няма да се уволни на вълциата.

Борис Чанджиев (ЗНП): Никога не съм бил подъл. Следвал съм тая подлика от 20 години до днес.

Министър Антон Югов: То те познава. Недей се представя!

Борис Чанджиев (ЗНП): Ако не ме познавахте, нямаше да ме викате и да ме влачите по разни конспиративни къщи преди 9 септември.

Министър Антон Югов: За съжаление, надеждите на нашия народ напълно пропаднаха. Не оправда ти надеждите.

Борис Чанджиев (ЗНП): Аз Ви казвам, че съм на същата позиция, на която съм стоял преди 20 години. (Ръкоплескания от опозицията)

Министър Антон Югов: Опозори ти вашето семейство.

Борис Чанджиев (ЗНП): Никога не съм го опозорил.

Министър Антон Югов: Ти не следваше вярно пътя на брата си. Ти тръгна по пътя на обогатяването. Обогатяването те подмами, повлече те и ти пропадна в пропастта. Това е истината.

Костадин Диклиев (к): Защо стана търговец преди 9 септември?

Министър Антон Югов: Защото е съблазнително.

Борис Чанджиев (ЗНП): Защото и аз искам да изкарвам прехраната си. Но и тогава, когато захвърлих търговията и семейството си, за да застана на фронта на народа, аз не бях гладен. (Ръкоплескания от опозицията) А Вие може и по други съображения да сте застанали там.

Костадин Диклиев (к): Нищо подобно.

Министър Антон Югов: На фронта на борбата, но с тютюновите капиталисти!

Борис Чанджиев (ЗНП): Когато захвърлих търговията, не бях беден и родителите ми не бяха бедни. Захвърлих всичко. И Вие го занете това.

Министър Антон Югов: Слава на родителите ти. Но ти опозори това семейство.

Борис Чанджиев (ЗНП): Не е вярно, г-н Югов. С чест и достойнство нося името и на родителите си, и на приятелите, и на съюза, на който съм член. (Ръкоплескания от опозицията)

Асен Бозаджиев (к): Изменихте на заветите на Яне Сандански.

Един от мнозинството: А германците?

Борис Чанджиев (ЗНП): С германците никога не съм бил. Други са били там.

Костадин Диклиев (к): С Манов, околийският управител, гемство-вец, бяхте близки. Блюдолизничехте.

Борис Чанджиев (ЗНП): С Манов ходих да спасявам другари, които бяха в затвора.

На първо място правителството, за да получи изборни резултати в своя полза, прибегна до една подготовка не само във времето не посредствено преди изборната кампания, а далече по-рано. Терорът много месеци преди изборите планомерно и систематично се засилваше. Българският народ окончателно се раздели на две категории: привилегировани и непривилегировани граждани.

Един от мнозинството: Колко души бяха интернирани? — Нито един.

Борис Чанджиев (ЗНП): Онези, които не споделях и не одобрявах управлението на Отечествения фронт, бяха превърнати на една напълно обезправена маса. На тях се отказваха и най-дребните услуги от държавните и общинските чиновници, ...

Министър Антон Югов: Той плаче за терористите на Иван Михайлов. Тия, които убиха брат му, те го подкрепят сега.

Борис Чанджиев (ЗНП): ... които последните им дължат по съществуващите закони.

Министър Антон Югов: Да може да стане брат ти от гроба, три пъти би се отказал от тебе.

Борис Чанджиев (ЗНП): Такива лица бяха преследвани и в стопанската им дейност. На тях се отричаше да им бъдат издавани свидетелства за честност, необходими да се представят пред търговско-индустриалните кимари, за да могат да упражняват професията и занятията си. На такива се отказваха и наряди за собствената им прехрана.

Министър Антон Югов: Михайловистите и фашистите само са с Вас.

Костадин Диклиев (к): Ще кажеш ли нещо за Михайлов?

Борис Чанджиев (ЗНП): Не съм бил в никакви други листи.

Костадин Диклиев (к): Ти не си бил никакъв!

Борис Чанджиев (ЗНП): Заплахата се насочи и срещу всички държавни чиновници, учители и всякакви служители, тероризирани ежедневно с гръмки възвестената по радиото и в пресата чистка, отправена към всички учреждения, институти, кооперативни сдружения и всички категории граждани.

Министър Антон Югов: Според него по-рано е имало по-голяма свобода.

Костадин Диклиев (к): Кажете за легионерите и бранниците!

Борис Чанджиев (ЗНП): Съвършено ясно беше, какво се предвиждаше с тези заплахи, отправяни към изтерзаните държавни служители.

Костадин Диклиев (к): Кажете нещо за Вашите застъпници, г-н Чанджиев. Защо убийци бяха ваши застъпници?

Борис Чанджиев (ЗНП): Ние нямаме убийци застъпници нито едни, а всички, които преследваха нашите събрания, бяха легионери. (Глъчка)

Председателстващ Петър Каменив: (Звъни)

Борис Чанджиев (ЗНП): Това бе, за да се скове тяхната собствена воля, да се накарат да изтърпят за собствената им съдба, за съдбата и прехраната на семействата им. И тежко на онези, които дръзнаха да упорствуват и не проявяваха готовност да заложат съвестта си в партийния клуб на господстващата партия.

Но най-тежкото, най-мъчителното, най-осъдителното и най-срамно беше това, когато, пак с оглед на изборната борба, правителството реши да посегне и върху младежта, като я принуди да търси тези пресловути оф бележки, наречени индулгенции, било за заемане на държавна или общинска служба, било за продължаване на образованието си. С това на всички младежи, които станяха последователи на Българския земеделски народен съюз, последователи на организацията на Александър Стамболийски (Ръкоплекскания от опозицията), и на тези, числящи се в Работническата социалдемократическа партия — обединена, вратите на университета се затвориха. Образованието, правото за наука, както в средните векове, стана привилегия само на определена категория граждани, в случая само на оф партии, но предимно на тези от Работническата партия.

Костадин Диклиев (к): Всички честни младежи получиха оф бележки. Само прононсираните фашисти не получиха.

Борис Чанджиев (ЗНП): И така пламъкът, който гори в гърдите на всеки младеж за наука, за познание, трябваше да бъде угасен от разни оф комитети, които на много места са чужди и много далеч и от науката, и от познанието.

Един от мнозинството: Трън в очите ви са тия комитети.

Борис Чанджиев (ЗНП): Идеалите на десетки хиляди младежи, да се борят за правда, за равенство и за свобода, трябваше да бъдат по този начин потиснати, удушени.

Костадин Диклиев (к): Равенство за фашистите няма.

Борис Чанджиев (ЗНП): От прекрасната българска младеж правителството се опита да направи една безволна, бездушна, с пречупен гръбнак немисляща маса, годна да се подчинява, да слуша и да мълчи. (Ръкоплекскания от опозицията) Нещо повече, даже и на студенти, след като са положили труда си, за да завършат университета, милицията отказва да им издаде свидетелство за честност, отказват им се и оф бележки и така им се попречва да постъпят в болниците, за да изпълнят задължителния годишен стаж.

Един от мнозинството: 45.000 студенти има в България. Защо бържете?

Борис Чанджиев (ЗНП): Има такива, на които не се даваха оф бележки. Не е важно числото.

С тези жестоки удари над тези млади хора Отечественният фронт доказва една истина, която никога не ще може да опровергае. А тя е, че неговите отношения към учащата се младеж в нищо не се различават от отношенията към същата на най-големия автократ и най-реакционния монарх от 19 век, императорът Франц Йосиф...

От мнозинството: Ей-й-й!

Министър Антон Югов: Много далеч отиде!

Борис Чанджиев (ЗНП): ... който — внимавайте — посещавайки един ден една класна стая в една гимназия, в неговата империя, вместо да бъде доволен, че вдигналите ученици отлично отговаряли на зададените от техния учител въпроси, не само че не изказал никаква благодарност и похвала към учителя — което последният основателно очаквал — а казал студено: „Аз не ща учени граждани, а верни на династията поданици.“ Така и Отечественният фронт, специално Работническата партия, не ще младежи на науката, а такива, които са верни и послушни поданици на партията. (Ръкоплекскания от опозицията)

Костадин Диклиев (к): Изтъркани приказки!

Министър Антон Югов: Ако твоят брат би могъл да стане от гроба и да те чуе какво говориш!

Борис Чанджиев (ЗНП): Аз по неговия верен път винаги ще вървя, и там може да загина. Аз съм се борил винаги за политическа свобода и продължавам и сега да се боря.

Министър Антон Югов: Който стои на небългарска позиция, г-н Чанджиев, там ще му бъде кряк.

Борис Чанджиев (ЗНП): Аз за своя край никога не мисля. Наред с всички тези машинации един порой от словесни изстъпления се сипеше по адрес на опозицията. По радиото, чрез пресата, по читанги и събрания една и съща песен се пееше.

На опозицията се приписваха най-срамни престъпления, същата бе обявена за предателска, за оръдие на чужди държави. И от най-високото място, от самия министър-председател се заяви, че опозицията ще последва съдбата на Дража Михайлович.

Министър Антон Югов: Предателите имат един и същ край.

Борис Чанджиев (ЗНП): Очевидно, с това се целеше да се заплашат самите избиратели за тяхната собствена съдба, ако те дръзнат да се проявят като съимплиции на опозицията. Високо се заявяваше, че и да се изгубят изборите от правителството, властта въпреки това не ще бъде дадена на народа.

Крум Милушев (к): Кажете, как получихте право на тютюнотърговец в тия години.

Борис Чанджиев (ЗНП): С това не се ли целеше да се възкреси пред българския народ кървавата сянка на Цанков? Но с това Отечественният фронт доказа, че той не се различава много от последния, който също тъй тръбеше: „Власт на предатели не давам“. Цанков беше обявил българския народ за предатели, както тога прави и днешното правителство. (Ръкоплекскания от опозицията)

Така говореха и Габровски и Божилов, така говореха и Дочо Христов и Филев, така говореха и агитаторите на правителството, за да покажат на избирателите, че те нямат правото да си правят илюзията, че тези отечественофронтovski избори ще бъдат по-свободни.

Министър Антон Югов: Само че крилицата на дочохристовци и филевци един път завинаги са отразяни. (Възгласения от опозицията)

Коста Лулчев (сЛ): Сега има заместници на Цанков.

Борис Чанджиев (ЗНП): Да, както се каза сега, има заместник на Цанков.

Рангел Даскалов (ЗНП): (Къзва нещо)

Министър Антон Югов: Ти не се обаждай, беломорски разбойник.

Рангел Даскалов (ЗНП): Ти си разбойник.

Министър Антон Югов: Съдът ще си каже думата.

Рангел Даскалов (ЗНП): Ти си разбойник. За българския народ сте убиец.

От мнозинството: Долу! (Глъчка)

Рангел Даскалов (ЗНП): Само това знаете: „долу!“ (Пререкания между народните представители от мнозинството и от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Продължително и силно звъни)

Борис Чанджиев (ЗНП): Нещо повече. Не се посвениха да размахват и призрака на гражданската война, което нещо се изтъкваше с най-недостойни и срамни слова. Това беше заявяването им на всякъде и на всички — че „властта с кръв сме я взели, с кръв ще я дадем“.

Никой като че ли не се досещаше, че това бяха аргументите на турските завоеватели, които нямаха никакви други морални доводи да държат в робство поробените от тях балкански народи, и затова единственият им довод беше: с кръв сме я взели, с кръв ще я дадем.

Ето и тук аргументите на турските султани и завоеватели станаха отлични аргументи за държането на властта и от Отечественния фронт.

Всичко това се правеше, за да се създаде смут, уплаха и всеобщ страх в душата на избирателите. Ето при тази обстановка, при така създадената психоза Отечественният фронт тръгна победоносно към изборната борба и за ирония тези избори нарече най-свободните, най-демократичните.

Ранчо Кемечеджиев (к): И действително такива са.

Костадин Диклиев (з): Вие предавате интересите на селяните.

Борис Чанджиев (ЗНП): Въпреки всичко последователите на БЗНС...

Костадин Диклиев (к): Тук е Земеделският съюз, а вие сте предатели на селяните, не ви е срам! Кажете Вие какъв сте, ако сте честен човек.

Борис Чанджиев (ЗНП): Аз съм от Българския Земеделски обединен свободен съюз. Ние не сме заместители.

Костадин Диклиев (к): Тук, при нас, е Земеделският съюз.

Борис Чанджиев (ЗНП): Там е съюзът на Гиневски, а не на Александър Стамболийски.

Един от земеделците: Не Ви е срам, да ни сравнявате с турските паши! Тук хората от балканите са дошли, а вие ни дразните непрекъснато и ни предизвиквате само.

Борис Чанджиев (ЗНП): Това е ролята ви — да бъдете прикритие и сателити. Засрамете се! Ролята ви е съвсем независима.

Същият от земеделците: Не ви е срам, ще ни сравнявате с Цанков!

Борис Чанджиев (ЗНП): Това е ролята ви. Правите ортакълк и се мъчите да прикриете като с лозов лист срамните части на ОФ, които не са за пред хората. (Възгласения от земеделците)

Същият от земеделците: Къде бяхте на 9 септември, говорете?

Борис Чанджиев (ЗНП): Бях там, където съм от 20 години. Това е то! (Възгласения от мнозинството)

Въпреки всичко последователите на БЗНС в Горноджумайска област, както навсякъде, бяха повикани от своята организация да изпълнят своя граждански дълг, да излезнат в изборната борба. Ние излезнахме да упражним правата си при условията на пълно неравенство между нас и партиите от ОФ. (Възражения от мнозинството)

Рада Ноева (к): Вие имате най-широка свобода.

Борис Чанджиев (ЗНП): За нас нямаше и превозни средства.

Рада Ноева (к): Лъжете. Малко леки автомобили имате!

Борис Чанджиев (ЗНП): Местните шофьори, макар и да стояха в бездействие, безпомощно вдигаха раменете си, когато ги поканвахме да ни услужат с колите си. А тези, които успявахме да ангажираме от другите градове, веднага след пристигането им бързаха да си заминат, защото така им се подшуваше от силните на деня, че не трябва да услужват на опозицията, ако искат да запазят главите си.

Крум Милушев (к): А как се движихте из околността?

Борис Чанджиев (ЗНП): Затова и никъде не се движехме.

Рада Ноева (к): Как не се движехте из околността! Вие имате три леки коли, понеже плащате повече.

Димитър Георгиев (к): А ние отлагаме събранията си, защото нямаше превозни средства.

Борис Чанджиев (ЗНП): Вчера министър-председателят каза, че в изборните пасилия не са взели участие служебните лица или милицията. Действително, пролича — макар това да не беше много искрено — че служебните лица не се ангажират твърде активно в изборите. В замяна на това обаче друг апарат, много по-активен, бе готовявен с задачата да наложи волята на правителството. Това бяха хайките, които като подвижни циркове ни следваха във всяко събрание, във всяко село и със своя рев, чукане по тенекеята и дрънкане на звънци — играеха ролята на „възмутения народ, който не искал да ни слуша.“

От мнозинството: Предател!

Борис Чанджиев (ЗНП): Тези хайки от ремисии, легионери...

Райко Дамьянов (к): Българският народ не е хайка.

Борис Чанджиев (ЗНП): ... навсякъде заставаха между нас и избирателите и не ни даваха възможност да направим достойни нашето слово и нашата програма на последните.

Освен в две-три села, благодарение на този „възмутен народ“, ние успяхме да направим своите предизборни събрания. Това не беше само по селата, а и в самия град, където на свързания от нас митинг се яви хилядно множество от граждани и селяни, но звънци и тенекеята на една хайка от 20-30 лица попречиха той да се състои.

Крум Милушев (к): Ако не беше народната милиция, народът щеше да ви счупи главата.

Борис Чанджиев (ЗНП): У нас имаше и райони, в които селските кметове, както това бе в с. Сатовча, предварително строго определяха кои лица и колко трябва да се явят на събранията на тази или онази сателитна партия и на Работническата партия, и кои ще посрещнат опозиционните оператори, а имаше погранични села, където, като отивахме, още от края на селото ни посрещаха, за да ни изгонят като от погранична зона, въпреки че носехме разрешителни документи, издадени от околийското управление.

Крум Милушев (к): Лъжете!

Борис Чанджиев (ЗНП): Така беше спрямо нас, а в същото време Работническата партия и сателитният ѝ Земеделски съюз правеха своите събрания. На нас дори не даваха да се срещнем с някое лице.

На застъпниците се внушаваше да откъсват да бъдат такива, вашето след изборите ще нистъпят вартоломеева ноша за тях. Поради това в повече от 16 села застъпниците на опозицията се уплашиха и не заеха местата си.

За с. Скребитно ние чуваме още в първите радиопредявания за изборните резултати правителството да обявява, че е спечелило блестяща победа 100% от гласовете. То не подозираше, че именно в това село, където нияният застъпник Асен Тръканаров, бивш нелегален четник, беше прогонен през ношата с тръба и той избяга, за да спаси живота си, изборът ще бъде спечелен 100% от опозицията.

Крум Милушев (к): Лъжете! Не е вярно това.

Борис Чанджиев (ЗНП): Кандидатите от опозиционната листа Павел Пашев и Тодор Мавродиев, от Сатовча, на другия ден бяха най-жестоко нападнати в телеграфоушната станция и бити на чело с началника на пощата.

Крум Милушев (к): Това не е вярно.

Борис Чанджиев (ЗНП): Когато те отиват да се укриват в домовете си, там ги напада една хайка със стрелба, счупва вратата у

дома на единия кандидат от нашата листа, и неговата жена сега показва признаци на умопомрачение от ужаса, който е преживяла. Тя трябва да бъде 20-30 дни след това под грижите на лекар.

Крум Милушев (к): Лъжете!

Борис Чанджиев (ЗНП): Това не е лъжа, а самата истина.

Картината в другите околии, г-да народни представители, е още по-помрачена от тази в нашата, поради което резултатите от изборите бяха блестящи за правителството — всички за Работническата партия, няколко „УНПРА“ за сателитния БЗНС и един само за опозицията.

Ето, г-да, фактите, които ви карат от тази трибуна да заявим, че изборите, станали на 27 октомври м. г., ни дават една жалка представа за свободни и демократични избори, че тия избори бяха напълно недемократични и най-малко свободни.

Крум Милушев (к): Направете предложение за касиране на изборите във Вашата избирателна колегия.

Борис Чанджиев (ЗНП): Добре, правя предложение да се касира изборът в Неврокопската избирателна колегия.

Крум Милушев (к): Ще изгубиш тогава депутатското си място.

Борис Чанджиев (ЗНП): Няма значение. Ние не се борим за депутатски и министерски места, а се борим за един идеал. Ако се борехме за депутатски места, щяхме да бъдем при Филон и Божилков.

Председателстващ Петър Каменов: Има думата народният представител г-н Димитър Петров.

Димитър Петров (з): (От трибуната) Г-да народни представители! Ще се спра специално на условията, при които се произведоха изборите за Великото народно събрание в Горноджумайска област, без да се впускам в работи, които нямат връзка с тия избори.

Дължен съм да подчертая, че в 5-те околии на Горноджумайска област — Горноджумайска, Светиврачка, Петричка, Неврокопска и Разложка — изборите минаха при пълен ред и спокойствие, каквито досега почти не е имало. (Ръкоплескания от мнозинството)

Нарушенията, за които говори г-н Борис Чанджиев, не показват нито един случай на побой, ...

Борис Чанджиев (ЗНП): Вярвате ли си сам?

Димитър Петров (з): ... на скандал и на нараняване, на убийство и пр. В нашата, Горноджумайска, област няма нито един такъв случай. Аз говоря за нашата област. Моите крака се простират за нашата черга. Аз смятам, че голяма грешка се върши, когато тук от трибуната започват да разправят за интернационал, за международна и висша политика. В настоящия момент ние правим пресненка на изборите и трябва да говорим само относно фактите във връзка с тия избори и нищо повече. (Възражения от опозицията)

Повтарям: никъде не е имало нито един скандал, нито едно нараняване, нито един побой, нито едно убийство. Такива случаи в Горноджумайска област — в Неврокопска, Разложка, Светиврачка, Горноджумайска и Петричка околии — не са отбелязани, няма.

Христо Пунев (сЛ): Имаше ли застъпници във всички секции?

Димитър Петров (з): Пълна свобода се даде. В разложка околия опозицията разпръсна повече от 700-800 хиляди бюлетини. Шосето Банско-Разлог с кола беше послано с бюлетини. И въпреки това там опозицията получи едва 1.560 гласа. (Възражения от опозицията)

Между отечественофронтовските партии, общо взето, съществуваше необходимата солидарност, коректност и дружелюбност при провеждането на предизборната кампания.

Никола Петков (ЗНП): Много, много!

Димитър Петров (з): Илия Ставрев, старият честен, почтен земеделец от Петрич, каза ясно: „За пръв път в историята на Горноджумайска област ние имаме при избори две листа. Досега е имало само една листа при избори. За пръв път в Горноджумайска област се произвеждат свободни, демократични избори и се даде пълна възможност на населението от Горноджумайска област да гласува така, както то намира за нужно, така както то чувства, че трябва да гласува, така както то разбира.“ (Ръкоплескания от мнозинството)

Колкото се отнася до администрацията и народната милиция — те достигаха на необходимата морална висота като истински блюстители на законите и из реда. За пръв път милицията и администрацията в Горноджумайска област не взеха нито най-малко участие в изборите. Напротив милицията и администрацията с всичките свои служители честно и почтено поддържаха абсолютния ред и законност във всички околии, във всички избирателни секции. (Ръкоплескания от мнозинството) Ако е нужно тук само да разправяме общи приказки, с които да правим политика, можем да ги прикажем до утре, но фактите са тези — че в Горноджумайска област, в нейните пет околии изборите се произведоха при абсолютен ред, законност и спокойствие.

Е избор е най-после, някъде може да са се сдърпали, някъде може да са се скарали, но ние нямаме нито един криминален случай, нямаме нито едно нарушение, нямаме извършено нито едно престъпление. Това е истината. Не е необходимо само да хвърляме упреци, не е необходимо да хвърляме кал — необходимо е да из-

гъкваме от тая трибуна и да изясняваме нещата такива, каквито са те. Всеки друг път е път фатален за нас. Ние трябва да бъдем честни, трябва да бъдем почтени и когато се явяваме да говорим тук, да говорим само истината. На лъжата краката са къси. С демагогия работа не се върши, с демагогия политика не се прави.

Христо Пунев (сЛ): А кой би Любен Генков и кой му счул ръката?

Димитър Петров (з): Но има нещо друго, което сигурно боде другарите от дясно. То е, че в Горноджумайска област, както в изборите за миналото обикновено Народно събрание, така също и по време на референдум за Народната република, а също и по време на изборите на 27 октомври за Великото народно събрание, в своето огромно мнозинство, 80-90%, народът даде своето доверие на Отечествения фронт. (Ръкоплескания от мнозинството) И този ги боли. От всички 16 депутати, избрани в Горноджумайска област, Отечественият фронт получи 15, а опозицията само един. (Ръкоплескания от мнозинството)

Министър Антон Югов: И той случайно се е промъкнал

От мнозинството: И това им е много.

Христо Пунев (сЛ): (Към Димитър Петров) Вие лично утрихте Любен Генков.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Димитър Петров (з): Това е много лесно обяснимо. Нима край, нима област, в които насилната на михайловистките фанди, насилната на реакцията, на монархизма, на фашизма, да са пролили толкова много кръв, да са извършили толкова много престъпления, да са упражнили такъв кървав терор, както в Горноджумайска област. И много естествено е, населението от този край да има прогресивен дух, да чувства нещата вярно, да разбира истинския и правилния път, по който трябва да върви българският народ. А този път е пътят, по който трябва да върви целокупното славянство.

От опозицията: Ей-й-й!

Димитър Петров (з): Това е пътят, по който трябва да върви кюжното славянство.

Всрел населението в Горноджумайска област в навечерието на изборите се пусна версията, че Оббов и г-н Петков са се разбрали и затова: „Гласувайте всички с бялата бюлетина!“ Този версия внесе голямо колебание в избирателите от Горноджумайска област.

Пусна се и версията, че на 26 октомври „оранжевите комунисти“, истинските последователи на заветите, на идеите на Александър Стамболийски, шели да бъдат избесени. (Възражения от опозицията) Както виждате, терорът беше упражняван от другата страна. Извършиха се маса провокации, извършиха се маса шантажи, пуснаха се в ход най-разнообразни лъжи с единствената ясно проследявана цел — да се все разкол всред организацията на Земеделския съюз, която в Горноджумайска област е единна и стои на здравите позиции на великия покойник демократ и учител на българските селяни и на българския народ Александър Стамболийски. (Продължителни ръкоплескания от земеделците)

Ние вървим и ще вървим твърдо в този път на великия Стамболийски, защото със своята кръв, със своите дела, със своето управление (Възражения от опозицията) Стамболийски начерта предпоставките за днешното управление на Отечествения фронт. (Ръкоплескания от мнозинството) Отечественият фронт не е нищо друго, освен продължение на демократичното управление, на демокрацията, която великият Стамболийски създаде.

Верни на заветите и на идеалите на великия Стамболийски, ние ще порицаем всички тези господа, които играят на въжето с фунто-стерлингската демокрация. (Възражения от опозицията) Да живее Отечественият фронт, да живее победата на народа! (Ръкоплескания от мнозинството)

Ст името на Парламентарната група на Българския земеделски народен съюз — единствен — заявявам, че ще гласуваме за изборите в Горноджумайска област, понеже са произведени при пълен ред, законност и свобода. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: Има думата изродният представител г-н Иван Масларов.

Иван Масларов (к): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Комисията за проверка на изборите докладва, че и в Горноджумайска област няма направени никакви констатации. Аз трябва да допълня, че и през самата изборна кампания през изборната борба лично съм се интересувал във всички околини, питал съм областния директор и съм се убедил, че нито едно оплакване не е подавано, нито едно недоволство не е изказвано. Имало е само един случай: на един опозиционен кандидат не са позволили да отиде в пограничната зона. Истината е тая, че той не е имал открит лист да пътува в пограничната зона. Но в тая зона не са пускани не само опозиционери, но и отечественофронтовци без открити листове.

Трябва да кажа няколко думи по това, което каза г-н Чанджиев тук, този изпечен демагог. Това е погнуса.

Един от опозицията: Ти се учиш сега да говориш.

Иван Масларов (к): Населението на Горноджумайска област добре познава миналите избори. Ако е имало терор по-рано в цялата страна, то в нашата Горноджумайска област терорът е бил два пъти по-голям. И населението най-добре може да прецени каква беше свободата сега. (Възражения от опозицията)

Кочо Бонев (зНП): Кажете: югославянин ли си или българин?

Яни Янев (з): Мълчи! Ти миришеш на бензин.

Иван Масларов (к): Трябва наистина да си изгубил всякаква чест, всякаква доблест, за да приказваш такива мърсотии и лъжи, каквито приказва г-н Чанджиев. Аз мога да го убедя, че ако той получи сега гласове, които му дадоха възможност на влезе в тая свещена сграда, . . .

Никола Петков (зНП): Вие ли му ги дадохте?

Иван Масларов (к): . . . По-голяма част от тези, чийто гласове той получи, в скоро време ще разберат своята заблуда. И прав беше г-н министър Югов, когато му каза, че той сега ще използва известния авторитет, който нашата партия му създаваше в Горноджумайска и Неврокопска околини.

Петър Анастасов (сЛ): Дайте пак избори, де!

Иван Масларов (к): Опозиционните оратори, в това число и г-н Чанджиев, не ни казаха в сегашните си речи нищо повече от това, което ни казаха в декларацията.

Трябва най-после опозицията да разбере, че нито нашият народ, нито населението от Горноджумайската област. . .

Минчо Драндаревски (зНП): Кажете: Македонската област!

Иван Масларов (к): Да, Македонската област.

Минчо Драндаревски (зНП): Какво е населението там?

Иван Масларов (к): Какво е населението там? То има само думата да каже.

Минчо Драндаревски (зНП): Ти българин ли си или македонец? Какъв си?

Иван Масларов (к): Опозицията напразно си прави илюзия, че нашият народ, че населението на тая област е невежо и не може да разбере, че нейните съззи са крокодилски, че нейните плачове са линемерни.

Аз питам Чанджиев, питам и всички опозиционери: как така стана, че в тая област Чанджиев върви сега ръка за ръка с убийците, с палачите на нашия народ, с онези, които прокудиха през 1932 г. маса прогресивни учители? Как така стана? (Възражения от опозицията) Борис Велчев, който е в неговата листа, какъв беше? Активен ратник или легионер? Защо той не каже, как така стана, че се събраха те и заедно отидоха по агитация? Това стана затуй, защото са от един дол дрески.

Известни са михайловистите. Известно е и с кого отидоха те.

Никола Петков (зНП): С властта!

Иван Масларов (к): И се получи така, че сега демокрацията там се бори срещу Чанджиев и онези, от които поискаше дсте в майка преди 9 септември.

Христо Пунев (сЛ): Ти кажи, македонец ли си или българин?

Иван Масларов (к): Какви са тези демократи, какви са тези борци, аз мисля, че на нашия народ стана достатъчно ясно.

Аз подчертавам, че наистина изборите в Горноджумайска област се проведоха в пълен ред. Аз ще кажа на Чанджиев, че именно нашите активни дейци от Отечествения фронт в Петрич и началникът на милицията там запазиха техните оратори да не бъдат линчувани от народа.

Минчо Драндаревски (зНП): От шайките.

Иван Масларов (к): Аз ще му кажа също така, че техният оратор, недоволен, че населението не иска да го слуша, нарече населението „гамени“.

Яни Янев (з): Той няма нищо общо с населението.

Иван Масларов (к): И трябваше да дойде милицията, трябваше да дойдат наши отечественофронтовци, за да го запазят.

Христо Пунев (сЛ): Трябваше да дойдат шайките, за да разтурят събранието.

Иван Масларов (к): Народът не е шайка. Вие сте шайка.

Аз смятам, г-да народни представители, че не е нужно много да се приказва, тъй като нищо ново опозицията не каза, . . .

Христо Пунев (сЛ): Освен че няма свобода.

Иван Масларов (к): . . . освен изтъркани приказки. А Чанджиев приказва работи от „1001 нощ“. Именно затова парламентарната група на Работническата партия — комунисти напълно ще гласува предложението на комисията за утвърждение изборите в Горноджумайска област. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ Петър Каменов: Списъкът на ораторите е изчерпан. Пристъпваме към гласуване.

Моля г-да народните представители, които приемат предложението на комисията за утвърждение на избора в Горноджумайска избирателна колегия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат предложението на комисията за утвърждение на избора в Неврокопска избирателна колегия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат предложението на комисията за утвърждение на избори в Петричка избирателна колегия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат предложението на комисията за утвърждение на избори в Разложка избирателна колегия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители, които приемат предложението на комисията за утвърждение на избора в Световишка избирателна колегия, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Преминваме към точка трета от дневния ред:

Доклад на комисията по проверка на изборите в Плевенска административна област.

Има думата г-н докладчикът.

Понеже г-н докладчикът не е тук, предлагам да пристъпим към четвъртата точка от дневния ред.

Доклад на комисията по проверка на изборите в Старозагорска административна област.

Има думата г-н докладчикът.

Докладчик Любен Гумеров (к): Комисията по проверка на изборите в Старозагорска административна област в заседанието си на 23 януари т. г. разгледа проведените избори в Старозагорска избирателна област, състояща се от 12 избирателни колегии, последователно.

Преди да пристъпим към разглеждане на изборите по същество, комисията предлага приложеното писмо към преписката за изборите в Новоагорската избирателна колегия, адресирано обаче до Съюзническата контролна комисия, което писмо е във връзка с произведените там избори.

Комисията обаче смята, въз основа на чл. 48, алинея втора, от правилника за вътрешния ред на Великото народно събрание и чл. 94 от закона, че това писмо не е констатация, дадена в срок и редовна, и второ, че това писмо е изложение, адресирано до Съюзническата контролна комисия и че то не представлява никаква констатация, съобразна с избирателния закон, поради което не може да бъде предмет на разглеждане от страна на комисията.

Комисията смята, че това изложение, адресирано до Съюзническата контролна комисия, е своего рода мажор за вмешателство на чужди сили във вътрешните работи на нашата страна. (Възгласи „Позор!“ и „Махзарджие!“ от мнозинството)

Поради това комисията го остави без последици. (Възгласи от мнозинството „Позор!“)

Въз основа на изборните документи от избирателната колегия и въз основа на документите на комисията по наблюдението комисията установи следното:

Въз основа на документите от централните избирателни бюра от Новоагорската, Ивайловградската, Свиленградската, Хасковската, Харманлийската, Чирпанската, Старозагорската, Ардинската, Казанлъшката, Крумовградската, Кърджалийската и Момчилградската избирателни колегии, както и протоколите на Старозагорския областен съд по прогласяването на избраните от тях колегии народни представители за Великото народно събрание, комисията констатира редовността на произведените избори — не са отбелязани никакви нарушения и нередовности в тия 12 колегии, няма никакви нарушения на избирателния закон, никакви нередовности в произвеждането на изборите — поради което намира, че изборите в Старозагорската административна област, състояща се от горепосочените 12 избирателни колегии, са редовни, проведени съобразно с закона и следва да бъдат утвърдени, което и предлага на Великото народно събрание.

В така посочените 12 избирателни колегии в Старозагорската административна област са избрани 54 народни представители. Броят на подадените гласове в областта за партията на Отечествения фронт се разпределя, както следва:

За работническата партия — комунисти	— 264.562 гласа
За Българския земеделски народен съюз	— 70.682 гласа
За Народния съюз „Звено“	— 13.106 гласа
За Българската работническа социалдемократическа партия	— 12.190 гласа.

Един от опозицията: А за радикалите?

Докладчик Любен Гумеров (к): Въз основа на така подадените гласове в 12-те избирателни колегии на Старозагорска административна област, областният съд в Стара Загора е обявил за избрани следните народни представители:

Запрян Ташев Запрянов — от БРП (к) от Ардинска колегия;
Димитър Николов Памуков — от БЗНС, от същата колегия;
Ангел Димитров Бъчваров — от БРП (к), Ивайловградска колегия;

Тодор Димитров Павлов — от БРП (к), Казанлъшка колегия;
Стефан Тодоров Ковачев — от БРП (к), същата колегия;
Стойно Стойнов Гяуров — от БРП (к), същата колегия;
Спас Христов Спасов — от БРП (к), същата колегия;
Захари Христов Захариев — от БРП (к), същата колегия;
Коста Р. Крачанов — БЗНС, същата колегия;
Д-р Рачо Ангелов Генчев — от БРП (к), Крумовградска колегия;

Мустафа Хасанов Изетов — от БЗНС, същата колегия;
Кръстю Желязков Добрев — БРП (к), Кърджалийска, Свиленградска и Старозагорска колегии;

Янчо Георгиев Деведжиев — БРП (к), Момчилградска колегия;
Георги Александров Божков — БЗНС, същата колегия;

Д-р Иван Иванов Пашов — от БРП (к), Новоагорска колегия;
Слав Иванов Баджаков — БРП (к), същата колегия;

Васил Христов Анез — БРП (к), същата колегия;
Яна Георгиева Манева — БРП (к), същата колегия;

Ганчо Минев Ганчев — БЗНС, същата колегия;
Цанко Нейков Козлов — БРП (к), Свиленградска колегия;

Анастас Атанасов Циганчев — БЗНС, същата колегия;
Георги Чанков Иванов — БРП (к), Старозагорска колегия;

Стою Изаков Неделчев Чочев — БРП (к), същата колегия;
Тачо Колев Даскалов — БРП (к), същата колегия;

Мара Митева Станева — БРП (к), същата колегия;
Тоню Бонев Желев — БРП (к), същата колегия;

Георги Драгнев Тодоров — БЗНС, същата колегия;
Добри Колев Терпешев — БРП (к), Харманлийска и Хасковска колегии;

Васил Ташев Караджов — БРП (к), Хасковска колегия;
Михаил Стоянов Вълков — БРП (к), същата колегия;

Георги Христов Даскалов — БРП (к), същата колегия;
Господиш Гочев Димов — БРП (к), същата колегия;

Любомир Иванов Коларов — БЗНС, същата колегия;
Атанас Драгиев Атанасов — „ЗВЕНО“, същата колегия;

Димитър Манолов Нейков — БРСДП, същата колегия;
Недю Георгиев Жеков — БРП (к), същата колегия;

Динчо Хубенов Ферелиев — БРП (к), същата колегия;
Диню Тодоров Станчев — БЗНС, същата колегия;

Д-р Минчо Нейчев Колев — БРП (к), Чирпанска колегия;
Тодор Атанасов Талев — БРП (к), същата колегия;

Анастасия Василева Вълкова — БРП (к), същата колегия;
Георги Михайлов Георгиев — БРП (к), същата колегия;

Обявени са за избрани следните народни представители от опозиционната група из Никола Петков и Коста Лулчев:

Никола Петичев Георгиев — Кърджалийска колегия;
Димитър Стоянов Ангелов — Хасковска колегия;

Стратия Скерлев Сидеров — Харманлийска колегия;
Кирил Йосифов Попов — Новоагорска колегия;

Минчо Петров Драндаревски — Старозагорска и Чирпанска колегии;

Ради Христов Радев — Чирпанска колегия;
Никола Димитров Петков — Старозагорска колегия и

Иван Георгиев Копринков — Казанлъшка колегия.

Поради това, че някои са избрани на две и повече места, по решение на съда впоследствие са станали следните замествания:

Казанлъшка избирателна колегия: вместо Тодор Димитров Павлов — Димитър Бузов Димитров;

Крумовградска: вместо д-р Рачо Ангелов Генчев — Иван Стояков Мамиров;

Кърджалийска: вместо Кръстю Желязков Добрев — Мата Янчева Тюркеджиева;

Новоагорска: вместо д-р Иван Иванов Пашов — Доню Минчев Сербезов, и вместо Кирил Йосифов Попов — Кочо Георгиев Бонев;

Свиленградска: вместо Кръстю Желязков Добрев — Борис Ангелов Костов;

Старозагорска: вместо Никола Димитров Петков — Диню Изаков Гочев;

Хасковска: вместо Добри Колев Терпешев — Любен Владимиров Дамянов, и вместо Любомир Иванов Коларов — Ганю Златинов Ванчев;

Чирпанска: вместо д-р Минчо Нейчев Колев — Петър Димов Бабаков, и вместо Минчо Петров Драндаревски — Христо Генов Илиев.

Г-да народни представители и представителки! Комисията смята, че изборите в Старозагорска административна област са произведени съвършено правилно и съобразно с закона, няма никакви нарушения, констатации и каквито и да било причини, които да пречат за утвърждаването му, и затова, поставяйки пред вас въпроса за разглеждане, апелира, вие да утвърдите като редовен и законно произведен избор на 27 октомври миналата година.

Един от мнозинството: Драндаревски не е съгласен.

Докладчик Любен Гумеров (к): Може да не е съгласен, но няма никакво основание.

Свършвам. (Ръкоплескания)

Председателствуваш Петър Каменов: (Звъни) Давам 15 минути почивка.

(След почивката)

Председателствуваш Петър Каменов: (Звъни) Заседанието продължава.

Има думата народният представител Кочо Бонев.

От мнозинството: Е-й-й!

Димитър Георгиев (к): Кочо Бонев — гумената топка.

Кочо Бонев (ЗНП): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! От два дена приказваме за изборите на 27 октомври. Едини твърдят, че изборите били минали при терор.

Доню Сербезов (к): Кои „едни“?

Кочо Бонев (ЗНП): Моите другари твърдят, че изборите са минали при терор.

Кръстю Добрев (к): Не е вярно.

Кочо Бонев (ЗНП): Не е вярно, разбира се. Изборите минаха при пълна свобода, но само за Комунистическата партия и нейните шайки. (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството) Когато говорим за изборите, ...

Димитър Георгиев (к): Ти сега като гумена топка отскачаш.

Доню Сербезов (к): Как ви избрах тогава?

Кочо Бонев (ЗНП): ... трябва да прегледаме условията, при които се почна подготовката на изборите за Велико народно събрание. Във вашите околии не зная как е било, обаче в моята избирателна колегия изборите минаха при едно голямо хунско нападение и общ побой над сдружените земеделци в околията. (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Е-й-й!

Кочо Бонев (ЗНП): Г-да народни представители! Изборите в моята избирателна колегия почнаха с едно голямо публично събрание, което сдружените земеделци устройха в Нова Загора и което абеси Отечественния фронт, ...

Димитър Георгиев (к): Страшна работа!

Кочо Бонев (ЗНП): ... което докара положението до ам. че на бърза ръка се свика една агитка, ...

Димитър Георгиев (к): Много ви плашат агитките.

Кочо Бонев (ЗНП): ... която се опита да пречи на правилното провеждане на този събрание. Когато сдружените земеделци от Новоагаторска околия се явиха масово с знамена и с каруците ек, някоя от тях бяха пропътували 35 км. път, за да дойдат да чуят спасителното слово на Земеделския съюз, ...

Димитър Георгиев (к): Да чуят теб!

Кочо Бонев (ЗНП): Да, и мене да чуят (Ръкоплескания от опозицията), защото аз съм неоспорим водач на сдружените земеделци в Новоагаторска околия. (Смях въред мнозинството)

Доню Сербезов (к): Неоспорим е чл. 18. Черноборскаджия си ти.

Кочо Бонев (ЗНП): След като изгонихте по един подъл и престъпен начин моя добър другар и отечественофронтовец Слави Нейков, сдружените земеделци ме посочиха да вода борбата за идеите и принципите на Земеделския съюз. (Ръкоплескания от опозицията)

Доню Сербезов (к): Защо не кажеш, че началникът на милицията Пенчев дойде да ви брани от народа?

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): Къде е Слави Нейков?

Кочо Бонев (ЗНП): Ще дойда и на този въпрос. Нямо го минайте на вътрешните работи, за да ви отговори на този въпрос.

Един от мнозинството: Слави Нейков е агент на международната реакция. Той работи срещу българския народ, и ти го зашешаваш! Ти си черноборскаджия и реакционер!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кочо Бонев (ЗНП): Слави Нейков е из лагерите и затворите. Когато се говори за Слави Нейков, много борби от Новоагаторска околия и от вашата партия са дължими да стоят мирно. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Слави Нейков е бил агент на комендант на лагер.

Кръстю Добрев (к): Кажете за бензина!

Кочо Бонев (ЗНП): Трябваше да се намеси и началникът на милицията Димитър Пенчев, който от балкона с една ехидна усмивка се опита уж да въдвори ред, за да тормози тези, които от черната земя изкарват белия хляб, за да хранят целия български народ. (Ръкоплескания от опозицията)

Рада Ноева (к): Такива като тебе!

Кочо Бонев (ЗНП): Аз ора, госпожо! Лятош ще ви покана да отидем двамата с Вас на жетва в село. (Ръкоплескания от опозицията)

Доню Сербезов (к): Черноборскаджия си!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кочо Бонев (ЗНП): Почна подготовката на изборите. След като ние можахме да направим съответните събрания в околията, ...

Рада Ноева (к): И пак няма свобода, нали?

Кочо Бонев (ЗНП): ... 25 членове на Работническата партия от едно село бяха пренесени в друго село като ръководители на шайките, които провеждаха изборите.

Доню Сербезов (к): (Възражава)

Кочо Бонев (ЗНП): Мълчи, защото и ти би Атанас Натев в Богданово. Лично ти го би. (Възражения от мнозинството)

Доню Сербезов (к): Разкажи за варелите с газ в Новоагаторска околия.

Кочо Бонев (ЗНП): Ще кажа и по този въпрос. Другари депутати от опозицията! Вие не знаете ли, че аз имам един извор на газ и бензин в Новоагаторска околия?

Един от мнозинството: Когато настъпваха германците при Сталинград, ти мереше с линия картата на Съветския съюз.

Кочо Бонев (ЗНП): Тебе те е излъгал някой. Да си вземеш парите назад от този, който те е излъгал. — Аз имам в моето село в Новоагаторска околия един извор на бензин и газ и каня всички оф агитатори, на които се свърши бензинът, да дойдат да ми напълня по един-два варела. (Смях и ръкоплескания от опозицията)

Доню Сербезов (к): Ние на тебе ще ти полеем главата с бензин!

Кочо Бонев (ЗНП): Г-да народни представители! В с. Богданово предводител на шайката беше синът на Христо Москов — Стоян, от с. Караново, който би 18 човека.

Доню Сербезов (к): Лъжа!

Кочо Бонев (ЗНП): На даскал Марков я до днес му капят месата от побоя, който му се нанесе. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Добре че тебе не са те били!

Кочо Бонев (ЗНП): В с. Еленово Доню Пехливанов, един голям герой от Коньово, който ръководеше шайките в Еленово, на два пъти би Димитър Узунцов, мой добър другар, сдружен земеделец, за което нещо Доню Пехливанов получи поздравления от депутата Слав Баджаков, който, за съжаление, сега не е тук. (Възражения от мнозинството)

Доню Сербезов (к): Защо не кажете за провокациите, които вършехте по време на изборите, за бития милиционер?

Кочо Бонев (ЗНП): В Любенова махала ръководител на шайките бе Тома Камберов, който сега продава вестници в Нова Загора. В това село бяха бити — словом и цифром — 80 души сдружени земеделци. (Възражения от мнозинството)

Доню Сербезов (к): Кажете още, че Тома Камберов е бит от отечественофронтиската милиция! Казахте ли го това?

Кочо Бонев (ЗНП): След изборите в Любенова махала кметът и до днес вика битите да ги предупреждава и да иска от тях декларации, че не са бити от никого, а са паднали и са си пречупили някак си ребрата.

В с. Любенец, Новоагаторска околия, ръководител на тази побойническа кампания беше околийският ветеринарен лекар д-р Илков, и то по време, когато нашите свине и овце мряха от заразни болести, когато нашите кокошки мряха от кокоша чума. Вместо да лекува кокошките, които са наше национално богатство, и другите домашни животни, с които продукти се храня българският народ, той предлагаше шайки, за да бие тези, които хранят българския народ. (Възражения от мнозинството)

До каква степен в село Любенец имаше терор, личи от следното. Подгласникът в моята листа Ганю Димитров, когато отишли през нощта да му къртят вратата с лостове, накара 14-годишния си син да изкочи през комината (Смях въред мнозинството), за да се качи на керемидите да вика за помощ да го спасят. (Възражения от мнозинството)

Ако имате доблест и достойнство, дайте да направим една парламентарна аркета, да видим вярно ли е това или не.

Рада Ноева (к): Ще се повлечем сега по твоя акъл!

Димитър Георгиев (к): Тебе ще те направят председател на анкетната комисия!

Кочо Бонев (ЗНП): Защо бягате от анкета?

Доню Сербезов (к): Дай да направим анкета за бензина.

Кочо Бонев (ЗНП): Ще ви кажа и по този въпрос. — Г-да народни представители! В общи черти: моята околия ...

Един от мнозинството: Откъде я имаш тази околия?

Кочо Бонев (ЗНП): Там съм жител. В тази околия 15 години живея.

Един от мнозинството: Тя е на Отечественния фронт, не е твоя.

Кочо Бонев (ЗНП): Искам да кажа доколко бяха свободни изборите в моята избирателна колегия. За това говори фактът, че в избирателната ми колегия има две убийства от побой.

Един от мнозинството: Тебе биха ли те, Кочо?

Кочо Бонев (ЗНП): Палтенцето ми, което аз съжалявам че не го донесох тук, е намушкано на две места с нож в с. Караново...

От опозицията: Ей-й-й!

Кочо Бонев (ЗНП): ... при опит да бъде застрелян, да бъде убит в с. Казарево, Новозагорска околия. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Кой те намушка?

Кочо Бонев (ЗНП): При каква обстановка бяха произведени изборите в Новозагорска околия, и при какъв ред, се вижда от това, че в с. Биково, Новозагорска околия, изкъртиха вратите на една къща, за да бият мъжа и жената, които живеяха там. В с. Младово — същото. В с. Дялово къщата на Славин Хараланов и до днес стои изкъртена, защото той казва: „Да стои за пример на отечествено-фронтиската демократична свобода, при която са произведени изборите.“ (Някои от опозицията ръкоплескат)

Един от мнозинството: Не ти ръкоплескат всички.

Кочо Бонев (ЗНП): В с. Млекарчево, сина на Киранов, който е бивш legioner, а днес правовеерен партиз, предвождаше шайките и преби сдружените земеделци. В Нова Загора ръководител на пропагандата беше пожарният командир, който нощно време отиваше да плаче като пребит край някоя врата: „О, добри хора, приберете ме, защото ме пребиха“, за да измами някой човек да излезе и той да го хване и бие с юския. (Смях и възражения от мнозинството)

Един от мнозинството: От „1001 нощ“ приказки разправях.

Димитър Георгиев (к): Тебе не можа ли някой да измами?

Кочо Бонев (ЗНП): Г-да народни представители! В с. Младово и Староселец има убити двама сдружени земеделци. Сдруженият земеделец Иван Вълчев от с. Староселец е убит само затова, че е сдружен земеделец. Бит до такава степен в общината, че след като го изхвърлят като непотребна вещь пред прага на къщата му, успява да умре (Смях сред мнозинството), като казва на своите хора от кого е бит и защо. Беше бит, защото две вечери преди това бях в къщата му. (Възражения от мнозинството)

Димитър Георгиев (к): Успява да умре!

Кочо Бонев (ЗНП): Когато гръм гърми, жабите са длъжни да мълчат.

От мнозинството: О-о-о!

Кочо Бонев (ЗНП): Когато българският народ приказва, вие сте длъжни да мълчите малко. Аз ви слушах две години по митинги, а тук два месеца ви слушам. (Ръкоплескания от опозицията)

Димитър Георгиев (к): Ти не слушаш, а бягаш като попарен.

Кочо Бонев (ЗНП): Сдруженият земеделец бай Иван беше бит до смърт и умря от този побой само затова, защото е сдружен земеделец и защото две вечери преди това аз му бях на гости.

Рада Ноева (к): Как не можаха тебе да бият!

Кочо Бонев (ЗНП): В с. Кортен, Новозагорско, беше бит кандидатът за народен представител Георги Чавгов, като групата, която го би, беше предвождана от кмета партиз Бозуков.

Доню Сербезов (к): Георги Чавгов трябва да се благодари на кмета, че го е спасил.

От опозицията: А-а-а!

Кочо Бонев (ЗНП): Там другарката в нашата листа от Социалдемократическата партия (обединена) Людмила Славова беше щипана и тормозена от партийните. (Смях сред мнозинството)

Един от мнозинството: Хайде, хайрлия! Щипали я! (Смях сред мнозинството)

Кочо Бонев (ЗНП): Смейте се г-да! Който последен се смее, той най-добре се смее. (Ръкоплескания от опозицията) Българските селяни не се смеят най-последни, защото тяхно е правото да се смеят. (Ръкоплескания от опозицията)

Васил Мавриков (к): Как да не се смеят на будаллъка ти!

Димитър Георгиев (к): Разбира се, не е твое правото да се смееш.

Кочо Бонев (ЗНП): Аз съм селянин. В с. Любенец кметът, отчественофронтиски земеделец, беше бит и смачкан от бой. В с. Княгиня Евдокия с бит ораторът на отчественофронтиските земеделци, агресивът Благой Бекяров.

Доню Сербезов (к): Ами той е ваш!

Кочо Бонев (ЗНП): В с. Овчарци бяха бити 25 души.

Един от мнозинството: Кажете за попадията!

Кочо Бонев (ЗНП): Ще кажа и за попадията, не бързайте! (Смях сред мнозинството) В с. Овчарци бяха бити 25 души сдружени земеделци, като партийните бяха организирали пред общината верига от юскини, предвождани от Мамин Колю, който навремето уби дядо си и лежа 8 години в затвора.

В с. Брестово беше бит до умирање Данчо Учков, който онзи ден беше тук, за да си намери един кожух, защото иначе има опасност да го хване пневмония и да умре. (Смях сред мнозинството)

Как мина денят на изборите?

Доню Сербезов (к): Кажете, че ти се даде свобода да правиш събрания във всички села в Новозагорска околия.

Кочо Бонев (ЗНП): Ще кажа и по този въпрос.

Доню Сербезов (к): Кажете, кажи! Не отлагай. (Глъчка)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кочо Бонев (ЗНП): Ще кажа. Чакайте, не бързайте! Яваш-яваш! Недейте да бъдете толкова големи ударници в тази гюрултия.

Доню Сербезов (к): Я кажи, как те посрещнаха?

Кочо Бонев (ЗНП): Г-да народни представители! Изборните бюра бяха украсени по следния начин: на 50-100 крачки пред изборното бюро те среща първата групичка и те дава червена лентичка да си окачиш, защото отиваш на панаир!

Един от мнозинството: Тебе окичиха ли?

Кочо Бонев (ЗНП): И мене. Дойде малката Карановка, на Керанов дъщерята, която до 9 септември викаше така (Прави с пръсти знака на победата — „Виктория“), а след това вдигна юмрука. (Възражения от мнозинството) В самото изборно бюро не можеш да разбереш кой е председател, кой е член на бюрото, кои са застъпници. Всичко върви като на панаир и на митинг. И трябваше да се намеся на няколко места в града, за да изгоня офицерите, които стоеха да контролират, дали българските граждани ще гласуват по открит начин. ... (Възражения от мнозинството)

Доню Сербезов (к): Лъжеш!

Кочо Бонев (ЗНП): ... както на някои места всички фашисти и сговористи бяха заставени да гласуват с подпечатани червени бюлетини. (Ръкоплескания от опозицията)

Доню Сербезов (к): Лъжеш, Кочо!

Кочо Бонев (ЗНП): Г-да народни представители! В моята околия почти никъде нямаше застъпници. (Възражения от мнозинството) Даже в моето село към 10 ч. ги изпъдиха с заплахата: „Прави си сметката, защото утре глави ще падат!“ (Възражения от мнозинството) Бити бяха застъпниците в с. Коньово, Младово и Малка детелина.

По този случай искам да ви занимам, г-да народни представители, със случая, как изгониха застъпника в с. Малка детелина. Понеже Иван Танев — Даскалото го казват — един много здрав и упорит сдружен земеделец, се залюсти в бюрото, не ще да излезе човекът, те закарават пред училището сина му и почват да го бият, за да накарат да излезе бащата. По този начин го изкараха. (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Ей-й-й!

Кочо Бонев (ЗНП): В деня на изборите бяха бити застъпниците в Богданово, Загорци и навсякъде в околията. Бяха бити и кандидати за народни представители.

Георги Михайлов Добрев (к): Има ли подадена контестация?

Кочо Бонев (ЗНП): Точно тази е контестацията, г-н Георги Михайлов! Каква по-голяма контестация от това, че изборът в Новозагорско е проведен при пълен терор и при хунски нападения? Каква по-голяма контестация от това, че кандидатката за народна представителка Людмила Славова, отивайки в село Коньово, по пътя към село Младово бива нападната, бита, откраднати ѝ 10.000 лв. и писалката и се опитали да правят с нея ... От опозицията възгласи „Позор!“ Каква по-голяма контестация от това? Това е констатирано от лекарска експертиза в Нова Загора, констатирано е от околийския управител и от началниците на милицията. Това е то истината.

Георги Михайлов Добрев (к): Лъжеш!

Кочо Бонев (ЗНП): И ти, който претендираш тук за чест и достоинство, ме прекъсваш!

Георги Михайлов Добрев (к): Лъжеш като мерзавец!

Председателстващ Петър Каменов: (Силно звъни)

Кочо Бонев (ЗНП): Ако тук бяха д-р Вера Златарева и уважаемият Тодор Павлов, щяха да те опровергават, защото те видяха Людмила Славова в какво положение беше, защото от Стара Загора до София

пътвах с нея. Нещо повече — даже Тодор Павлов каза следното: „Ако всичко това излезе вярно, аз ще дам нареждане, тия пунгаши да бъдат разстреляни.“

Георги Михайлов Добрев (к): Значи, не е било вярно!

Кочо Бонев (ЗНП): До този момент обаче побойниците, които се опитаха да изнасят това нещастно момиче, свободно се разхождат в Ковчево и Младово и разнасят нейната писалка за показ.

От опозицията: Срам!

Кочо Бонев (ЗНП): Когато Людмила Славова беше бита и тор-мозена, била е придружавана от нашия добър другар от село Омарчево, зън на Куню Гутев — Васил Кунев Гутев, който и до днес не може да си влезе в стъпката от побоя, който му е нанесен. Побойниците — Джангъра и някои други там — казваха на Людмила Славова: „Ние знаем, че вие сте силни, ние знаем, че вие имате голяма опозиция, но ние през трупите ви ще минем, но избора няма да ви дадем, защото това е заповед от Централния комитет на нашата партия.“

От мнозинството: Ей-й-й! Говори истината!

Кочо Бонев (ЗНП): Аз говоря истината, защото говоря от трибуната на Велико народно събрание.

В деня на избори, между селата Брястово и Караново, беше бита четвъртата кандидатка за народна представителка от н шата листа, другарката Пенка Слав Нейкова, жената на Слав Нейков. И нещо повече, тия гавроши се опитаха да я вмъкнат в гората. (Възвращения от мнозинството) Благодарение на това обаче, че тя е силна и здрава жена, успяла е да се откопчи от тях и да побегне с викове и писъци. Жените от с. Брястово се притекли на нейните викове и я спасили. (Възвращения от мнозинството. Глъчка)

А да ви говоря ли, г-да народни представители, за фалшификациите? Ще ви посоча само факта, че в селото на народния представител от село Загорци Доню Сербезов вечерта, въпреки всичкия терор, въпреки липсата на застъпници. . .

Доню Сербезов (к): Мълчи, мерзавец! Ти ще говориш за моето село!

Кочо Бонев (ЗНП): . . . от урните са излезли 480 бели бюлетини. Г-жа Съба Енчева, която беше председател на бюрото, се съгласява да останат 250 бели бюлетини, а те ги оставят всичко на всичко шест. Само шест гласа, значи, е получила опозицията там. (Силни възвращения от мнозинството)

Доню Сербезов (к): В село Загорци трябва да излезеш най-напред да го кажеш.

Кочо Бонев (ЗНП): Там е отделна република, чийто председател си ти.

В село Радево, Новозгорска околия, имаме един пресловут капитан помощник-командир Куню. Той същият извежда сдружените земеделци, стреля върху главите им, за да ги сплани да не гласуват за опозицията. И въпреки това, ОФ си глътна вълнатата, защото хората гласуваха за нас.

Рада Ноева (к): Колко време ги съчинявахте тия работи?

Кочо Бонев (ЗНП): Г-да народни представители! В село Бял кладенец, Новозгорска околия, въпреки всички побойща, вечерта изскочиха от урната 610 бели бюлетини, а те ги оставиха 6.

Доню Сербезов (к): Как ги преброи?

Кочо Бонев (ЗНП): А във вашето село ги оставиха 17.

Доню Сербезов (к): Как пък ги преброихте вие?

Кочо Бонев (ЗНП): В село Малка детелина с револвер в ръка заставаха председателя на бюрото да подпише протокол, че изборът е минал при пълен ред и спокойствие.

Доню Сербезов (к): Ти върваш ли в тия глупости, които говориш!

Кочо Бонев (ЗНП): Арести преди изборите. В село Млекарско шест дни преди изборите бяха арестувани четири души младежи сдружени земеделци, че били хвърляли камъни подир някакъв камъни, в който имало членове на Работническата партия, които се вършали от митинг в Нова Загора. Тия младежи, след като стояха 22 дена в избите на Околийското управление в Нова Загора, бяха интернирани в лагера „Росица“ само за това, защото бяха най-дейните, най-упоритите и най-добри земеделци.

Доню Сербезов (к): Защото са бандити и пукнаха главите на някои от нашите другари в камiona. Защо лъжеш, подлец с подлец!

Кочо Бонев (ЗНП): И по този въпрос ще приказвам. Аз имам на ръка един протокол на оф комитет в село Млекарско, подписан от представителите на всички партии от ОФ, с който протокол те молят министъра на вътрешните работи да коригира допуснатата грешка по задържането на тия младежи, защото не са те, които са хвърляли камъните, а това са Петър Младенов Йорданов, 18-годишен ремсисст, и Георги Неделчев Димов, 16-годишен, син на май-големия комунист в селото. (Ръкоплескания от опозицията)

В мен се намира и удостоверение под № 2235, от 5 декември 1946 г., на Млекарското селско общинско управление, в което удостоверение, след като пише за лагеристите под № № 500, 501, 502, 503, се казва, че същите са честни, благонадеждни и добри земеделски стопани и се моли министърът на вътрешните работи да даде нареждане, тези младежи да бъдат освободени от лагера и да се върнат да работят майката-земя, защото с техния труд ще произведат малко повече самуни, с които да нахранят някои гладни хора в тази страна.

Когато тук г-н министърът на вътрешните работи говореше по декларацията на правителството, аз му показах този протокол, и когато му казах, че той консумира истината, г-н министърът ме заплаши, че имало тъмни сделки и т. н. Аз си запази правото да изнеса това обстоятелство пред обществото и да кажа, че министърът на вътрешните работи консумира истината. И аз си позволях да отпечатам този протокол във в. „Народно земеделско знаме“, в резултат на което първите двама — Радил Михайлов Миков и Георги Стоянов Ханджиев — бяха освободени от лагера „Росица“. Останаха още двама. И ако действително в тази страна има доблест, ако в тази нещастна България има достойнство, ако има законност, ред (Силни възвращения от мнозинството) и ако се върне на това, което изнесат официално тук вашите оф комитети, министърът на вътрешните работи ще трябва да даде нареждане, веднага тия момчета да се върнат, за да произведат хляб, с който да хранят вас, които сте по фабриците. (Ръкоплескания от опозицията)

Доню Сербезов (к): Кой ни храни нас, бе? Ти какъв си? Што за хулиганщина! Я кажи за варелите!

Кочо Бонев (ЗНП): Г-да народни представители! Във връзка с подготовката на изборите ще ви кажа за един случай в село Любенец, от който ще видите какви побойща са станали там. На 26 октомври вечерта, в 11 часа, е бит на улицата Петър Стойков Златев от Петър Христов, а Иван Пенев и Господин Стоянов са гледали и вярвали. Петър Стойков Златев е ударен един път с юмрук в носа чрез хватка за бокс, а втори път с пистолет в челото. В същото село се е намирал д-р Илков, който е казал: „Бийте, защото в утрешния ден ще трябва да изгрее свободата чрез побой, който се напаса“.

От мнозинството: Е-е-е!

Кочо Бонев (ЗНП): Г-н д-р Илков извиква в общината свещеника и го пита: „Ти водач на опозицията ли си?“ Свещеникът му отговори: „Не, аз съм само свещеник“. Тогава д-р Илков се обръща към побойниците и им казва: „Обискирайте го“. И го обискирават и намират в него само едно ножче, но го набиват така, както турчин не е бил български селянин! (Ръкоплескания от опозицията. Възвращения от мнозинството. Глъчка)

Доню Сербезов (к): А тебе биха ли те, я кажи?

Кочо Бонев (ЗНП): На две места шяха да ме намушкат, а на едно място шяха да ме застрелят.

От мнозинството: Е-е-е!

Кочо Бонев (ЗНП): И ще ви кажа кои вадиха пистолетите. Аз имам имената им тук.

В същото това село Любенец беше бит до спукване на тъпанчетата на ушите му, някъде до аортата (Смях сред мнозинството), д-р Вълко Косев Донева, който е бил повикан да отиде да спасява едно дете, болно от пневмония, и след като се връщал, повикват го в общината и там го бият. Той не е могъл да си отиде в село с двуколката.

Г-да народни представители! Само с това не се изчерпва изборният терор в моята избирателна колегия. След изборите имаме и друг терор — така наречения следизборен терор. Например в с. Еленово, Новозгорска околия, когато отиват селяните сдружени земеделци опозиционери да искат от кмета, като комисар на разпределението, лампени шишета, каквито той е длъжен да им даде, защото е получил наред, той се обръща към тях с думите: „На опозиционерите лампени шишета не се полагат“. Този кмет е Желязко Карабуков, брат на д-р Карабуков, който от няколко месеца насам е народен пенсионер, защото навремето, през 1923 г., му били ударени четири-пет шамари. Затова той трябва да получи народна пенсия!

Доню Сербезов (к): Мълчи, бе мерзавец. Той не може да върви, защото му е разрушено здравето, а ти приказваш такива неща!

Кочо Бонев (ЗНП): Но това, разбира се, не му пречи да изпива по 2 кила ракия.

Доню Сербезов (к): Как смееш да оскверняваш неговото дело!

Кочо Бонев (ЗНП): Г-да народни представители! При съпия този кмет, след като не дава на опозиционерите лампени шишета, отиват циганите и вземат такива от него, защото са микромазани и след това, разбира се, ги продават на моите другари сдружени земеделци едно лампено шише за една крина ечемик. Моля, г-на министъра на финансите да си вземе бележка за това, докълде са стигнали финансите на България: едно лампено шише да се продава за една крина ечемик!

Доню Сербезов (к): По 300 лв. ти продаваш бензина.

Кочо Бонев (зНП): Не съм продавал.

Доню Сербезов (к): Я кажи нещо за аферата с Георги Желев!

Кочо Бонев (зНП): Не съм продавал нищо аз. — В с. Сърбево, Новоагорско, кметът Петко Василев Михнев казва на сдружените земеделци: „Идете пра Никола Петков и Кочо Бонев, те ще ви дадат шишета“. Г-да народни представители! Ако мога да имам някоя фабрика за лампени шишета, с удоволствие бих им дал такива.

В с. Радецки е бит Стойко Вълков, връщайки се от града. Тази работа я извършва милиционерът Диню Д. Карабашева, родом от с. Любенец, Новоагорска околия.

Един от опозицията: Той официално лице ли е? Защото министър-председателят казва, че нямало официални лица.

От мнозинството: Не можат да направите преврата! Шяхте да избие всички комунисти в Нова Загора. Ти си най-големият комунистоядец в Новоагорско.

Доню Сербезов (к): Той е най-имотният там.

Кочо Бонев (зНП): Ако искаш да си разделим нивите и къщите, Доню! Двуетажна къща имаш ти, приятелю, а аз живея в Нова Загора в един бордей, където ти няма да вкараш дори своето мляко магаре. (Ръкоплескания от опозицията. Възгласи от мнозинството. Голяма глъчка) И плащам 600 лв., защото съм голям милионер.

На 25 вечерта беше бит Иван Желязков от Микрия Иванов и Доню Дойчев на улицата пред вратника му с. Оризари, Новоагорска околия.

Г-да народни представители! В с. Омарчево, родното село на Стоян Омарчевски, Стоян Дипев Пенчев, братовчед, чиято син на нашия покоен другар Стоян Омарчевски, е бит в общината. А той е 63-годишен човек.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни) Свършете вече!

Кочо Бонев (зНП): То е само затова, защото е сдружен земеделец.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни) Свършвайте!

Кочо Бонев (зНП): Още малко, г-н председателю! — До такава степен е бит, че в този момент едва почва да пристъпва, като малко дете, на което са му месили пристъпулник, както казват в нашето село.

Г-да народни представители! Ние ще трябва да бъдем наясно по всички тия въпроси, защото не току така случайно този терор се проведе върху сдружените земеделци. Кметът, сдружен земеделец от с. Червеноваково, беше бит до такава степен, че на другия ден жена му дойде и каза да й дам една кожа, с която да налага мъжа си.

От мнозинството: Е-е-е!

Кочо Бонев (зНП): Г-да народни представители! Трябва да бъдем наясно по тези въпроси. Още от 1923 г. за мен е ясно, че Българската комунистическа партия има един грън в очите си — това е земеделското движение. (Възгласи от мнозинството) Това е аграризмът, който те имат за задача да го изместят от неговите исторически позиции. (Възгласи от мнозинството) Даже нещо повече: те се стремят да го откъснат от неговата историческа задача. (Шум) Заради това са опитите, които те прилагат сега с разни монтирани процеси, с разни монтирани заплашвания, с разни гюрлутини, за да могат да изместят земеделското движение. (Възгласи от мнозинството. Шум)

Г-да народни представители от Работническата партия! Заломнете го един път завинаги: земеделското движение такова, каквото ни го даде великият учител Александър Стамболийски, е неунушимо. Фактът, че тук има сдружени земеделци (Сочи групата на земеделците в болшинството), и фактът, че и тук има такива (Сочи групата на земеделците от опозицията), говори, че вие тръгвате по пътя на саксбургската династия — разделяй, за да можеш да владееш! (Ръкоплескания от опозицията)

Но сдружените земеделци, тези, които са в низините, тия, които са с полукани ръце и здрави мишци, които порят гръдта на майката-земя и изкарват хлебоносните класове, няма да позволят тая ваша юдинска замисъл да бъде изпълнена! (Ръкоплескания от опозицията. Възгласи от мнозинството. Шум) Сдружените земеделци знаят историческото значение на Земеделския съюз и те имат вярата, че земеделското движение, което роди такъв велики синове като Александър Стамболийски, който с кръвта си записа датата на своята смърт и остави за свой заместник своя достоен ученик д-р Г. М. Димитров, въпреки всичко ще бъде и ще пребъде, и че не земеделското движение ще се подчини на вашата марксистическа теория, а вие ще се подчините на биоматериалистическата теория на Земеделския съюз и на земеделското движение. (Продължителни ръкоплескания от опозицията и възгласи „У-у-у!“ от мнозинството)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни) Понеже част е 9, моля ония г-да народни представители, които са съгласни да продължим заседанието, докато се приеме разглежданата точка от дневния ред, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събравето приема. (Възгласи от опозицията)

Стоян Попов (к): 1.200 лв. получавате на ден. Пезевенци! Трябва да работите! (Шум)

Недялко Атанасов (зНП): Г-н председателю! Народният председател Стоян Попов ни нарича пезевенци. (Шумът продължава)

Председателстващ Петър Каменов: (Силно звъни) Г-да народни представители! Запазете спокойствие! — Има думата народният представител Никола Певтичев.

Никола Певтичев (зНП): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Аз смятам, че от тази трибуна ще трябва да се говори само истината, а аз ще се постарая, поне по отношение на онова, което стана по време на изборите в нашия край, да не преувелича нито с йота нищо. Трябва да призная, че наистина до 23 октомври в нашия край не можеше да се говори за терор. Аз нямам дебелоочието да призная, че до 23 октомври в нашия край можеше да се говори за упражняване на предизборен терор. Обаче имаше нещо, което даваше основание на всички ония избиратели, които са малодушни, които се страхуват повече за своето съществуване и за своето спокойствие, при обстановката, при която се ягитираше, да смятат, макар че нямаше физически изстъпления, че все пак не може свободно да се гласува с бялата бюлетина, защото, ако се гласува свободно с бялата бюлетина, както се подхваляше от някои агитатори на Отечествения фронт, не се знае след изборите какво може да ги последва. Имаше следователно един психически страх, насаден в личните на избирателите, при който страх се волееше изборната борба не само в Кърджалийска избирателна колегия, но и в съседните колегия Ардинска, Момчиловградска и Крумоградска.

И ако наистина до 23 октомври вечерта не можем да говорим — аз поне нямам смелостта и дебелоочието да говоря — . . .

Един от мнозинството: Значи, другите имат дебелоочието да говорят!

Никола Певтичев (зНП): . . . за някакви изстъпления, за някакви псбоща — говоря за нашия край — картината се коренно промени от нощта на 23 октомври до деня на изборите и включително в деня на изборите. На 23 октомври моя скромна милост бях нападен в село Горна крепост. Стремско, от завеждащия полицейския участък в село Стремци, Кърджалийско . . .

Пеко Таков (к): Милиционерския участък!

Никола Певтичев (зНП): Милиционерския участък. — . . . Диню Георгиев, доколкото си спомням, му беше името, придружен от секретаря на земеделските задруги в Кърджалийско Андрию Атанасов . . .

Пеко Таков (к): Няма земеделски задруги.

Никола Певтичев (зНП): Аз ги наричам земеделски задруги.

Пеко Таков (к): Не са земеделски задруги.

Никола Певтичев (зНП): Почти изпълняват ролята им.

Пеко Таков (к): За тебе има полицейски участъци и земеделски задруги.

Никола Певтичев (зНП): . . . които посред нощ ме принуждаха — въоръжени, разбира се, и двамата — да напусна на всяка цена това село и да не бунтувам Стремска околия, . . .

Запрян Запрянов (к): Стремска околия въобще няма.

Никола Певтичев (зНП): . . . защото в противен случай насила ще бъда изхвърлен. След като повториха на два-три пъти тези опити да ме изхвърлят от това село посред нощ, където аз бях пристигнал пеша, изхвърлях повече от 30—40 клм., измокрен от дъжда, понеже агитаторите на оф партия всички се разхождаха с мотоциклети и автомобили и рано-рано се прибраха в града на топло, аз не можах да напусна посред нощ измокрен това село. Не знаех по каква случайност, но всеки случай, не ме изхвърлиха от това село.

Георги Божков (з): 9 километра е разстоянието.

Никола Певтичев (зНП): От Кумонига до Горна крепост не е 9 километра.

Георги Божков (з): 11 клм. до Нова крепост и 9 клм. до Стремци.

Никола Певтичев (зНП): От Кумонига до Горна Крепост е малко повече.

Пеко Таков (к): Какъв борец си ти! 9 клм. не можеш да извършиш!

Никола Певтичев (зНП): Само че г-н Божков с автомобил ходи по тези пътища, а аз пеша.

Същата вечер в Кърджали се устройва една манифестация, която споможа домовете на всички кандидати за народни представители, спира се пред домовете, вика и крещи: „Смърт на еди кой си народен представител, долу еди кой си народен представител, позор!“ и пр. и пр.

Един от мнозинството: Всетаки ти си жив, не си умрял.

Никола Певтичев (зНП): Тези агитации се повториха и в петък вечерта. Аз казах, че няма да преувеличавам. Аз не казвам, че съм бит. И заради това ви моля да ме изслушате. Признавам това, което е било, и нищо не преувеличавам.

Георги Божков (з): А 9 клм. станяха 40!

Един от мнозинството: Ще признаеш, че имаше пропаганда на чужди радиостанции за тебе.

Никола Певтичев (зНП): Насилията и психическият страх бидоха подсилвани от час на час. В събота, когато ние трябваше да изпратим застъпниците си да заемат своите места, много от застъпниците бяха върнати, други бяха арестувани на самото място, какъвто беше случаят с застъпниците в село Стремци Али Осман хаджи Юслиев и Георги Тодоров, от които последният, поставен под домашен арест, успя да избяга и да се върне в Кърджали. Други застъпници — какъвто е случаят в Бойновската община — бяха върнати от висши длъжностни лица, взети в автомобили от тях близо до село Бойново, взети им бюлетините и позивите, които са носили, и им е поръчано ниту да не казват, да върват в Кърджали, да си седят в къщи, докато се свърши изборът. На други застъпници в Перперешка община са ударени няколко шамари от кмета на Перперешка община, иначе кротко и хрисимо момче. Не зная защо, но сигурно от престараване да се покаже и той много правотен, си е позволил да ги удари. А в околните Момчиловградска и Крумовградска, които са гранични околии, застъпници от нашата организация имаше само в някои общини, по-скоро само в градските центрове Момчилград и Крумовград, а нигде другаде не можеше да се мисли за никакви застъпници; гдето се казва, пиле не можеше да прехвъркне, толкова повече, че там е гранична зона.

Г-жи и г-да народни представители! Ако аз излязох на тази трибуна да говоря, не беше толкова да изнеса пред вас никакви особени случаи на физически тормоз и терор — като изключим това, което ви набелязах, няколко ударени шамари на застъпници, арестуването на някои застъпници и оня дребен инцидент, така да го нарека, с мене. Аз вземах думата, за да се спра на една друга страна, която не се засегна тук от никой оратор. Не зная как е било в другите избирателни колегии — аз смятам, че и другаде е било така — но в нашия край изборната агитация беше съпроводена с едно оживление от страна на всички оф партии, едно оживено агитиране на хора, които не отиваха само с лозунги и с бюлетини, но които повечето, за да не кажа всички, имаха запасани вад поясните си ако не по два, то по един пистолет.

От мнозинството: Е-е-е! (Смях)

Никола Певтичев (зНП): Може да ви се вижда смешно на вас, но имайте пред вид, че нашият край е населен предимно от турско население, което турско население...

Един от мнозинството: Разправяй, как го плащеше това население ти.

Никола Певтичев (зНП): ... все още като инородно не може да използва всички свои граждански права и свободи така, както един българин и български гражданин може да ги използва, което население — подчертавам и една друга страна, също така незасегната от ораторите, които се изказаха по изборите — е изпълно зависимо стопански и поминъчно от властта и не може да не държи сметка, г-жи и г-да народни представители, за това, че агитаторите на властващите партии кръстосват селищата през всеки половин или един час, след като една група отmine, дойде втора група, и всички те заявяват, че в никой случай властта не може да се даде, и че оня, който гласува с бяла бюлетина, утре или друг ден ще отива да търси храна от тези, за които той е посмял да гласува.

Един от мнозинството: А вие им обещавахте коприна от Одрин. Вярно ли е това?

Запрян Запрянков (к): Кажете, как водехте вие агитацията там? По колко лева за бюлетина давахте и заплашвахте с английските войски? Не е ли вярно, че 40.000 лв. за отговорник давахте и 10.000 лв. за застъпник?

Един от мнозинството: Не е ли вярно, че ялчъновци по радио Анкара агитираха за вас?

Никола Певтичев (зНП): И радио „Багдат“ се провикна за мене, и затова съм избран.

Кръстю Добрев (к): Не е ли вярно, че обещавахте на турците, че ще се присъединят към Турция? Предатели такива!

Никола Певтичев (зНП): Като имате пред вид, г-да народни представители, тая обстановка, че за нашите избиратели, бедни колибари тютюнопроизводители, които през последните няколко години, благодарение на това, че животът поскъпна немалко, а цените на произвеждания от тях тютюн са много малко увеличени от ония от 1928, 1930, 1931, 1932 и 1933 години — когато нашите тютюни се продаваха по 250, или 280, или 200 лв., а сега се продават средно 350 лв., — вие ще си обясните, защо всеки не може да се реши, даже ако желае, да гласува с бялата бюлетина.

Аз смятам, г-жи и г-да народни представители, че когато се говори за свободни избори, не е необходимо непременно да се из-

тъкват — тогава когато ги няма, поне както беше в нашия край — жестоки побойща и смъртни случаи, когато и другата страна, за която преди малко аз говорих, е също така от огромно значение, за да се докаже, че е изопачен вотът на българския избирател. И наистина ще трябва да благодарим...

Запрян Запрянков (к): На вършната пропаганда, която ви спаси.

Никола Певтичев (зНП): ... на тези бедни, трудолюбиви балканджии от Родопския край, ...

Запрян Запрянков (к): Които измамахте по най-подъл начин.

Никола Певтичев (зНП): ... които произвеждат златото на България, благодарение на което злато се внасят у нас сега необходимите артикули, бедни колибари, които, пренебрегвайки опасността за собственото си съществуване и виждайки угрозата от глад, ако наистина заплахите, които се отправяха спрямо тях, бъдат осъществени, ...

Запрян Запрянков (к): Но от вас бяха заплашвани, че Отечествоният фронт ще затвори джамии и училищата.

Никола Певтичев (зНП): ... намериха в себе си кураж и сили да гласуват с бялата бюлетина. (Ръкоплескания от опозицията)

Запрян Запрянков (к): А какво им разправяхте вие за изборите — че ако гласуват за Отечествония фронт, джамии ще им махнат, и фереджетата ще им махнат?

Димитър Георгиев (к): Тук Певтичев не е честен. Много долна, мръсна агитация!

Запрян Запрянков (к): А на пенсионерите какво разправяхте — че сапун ще ги правят!

Никола Певтичев (зНП): Г-жи и г-да народни представители! За голямо съжаление трябва да призная, че голяма част от тия заплахи след изборите се осъществиха.

Димитър Георгиев (к): За след изборите какво приказвате? Няма смисъл да се приказва за след изборите.

Никола Певтичев (зНП): В с. Миладиново, Кърджалийско, не посредствено след изборите кметският наместник събрал книжките и отишъл в общината при кмета, за да даде нарядните стоки, брашното — най-важното. Кметът върнал книжките обратно, като казал: „Ще отидете при Никола Петков и при Никола Певтичев, те да ви дадат брашно, защото вие сте гласували за тях“.

Същото положение е и в някои други места. Разбира се, впоследствие на тия хора, след като известно време бяха подложени на такъв тормоз, им се дадоха храни. Но всичко това, като че ли искаше да им подсказва и да внуши в съзнанието и в душите им едно убеждение, че те за в бъдеще при едни нови избори в никой случай не могат да гласуват и не трябва да гласуват за опозицията, защото в противен случай рискуват да останат гладни.

Димитър Георгиев (к): При други избори и 500 гласа няма да получите, защото знаят вече вашите дъжи.

Никола Певтичев (зНП): Г-жи и г-да народни представители! Бялата бюлетина...

Запрян Запрянков (к): Тютюнопроизводителите, които Отечествоният фронт спаси от експлоатацията на тютюновия капитал, няма защо да бъдат заплашвани, за да гласуват за Отечествония фронт.

Никола Певтичев (зНП): ... в нашия край — говоря за Кърджалийска околия и за съседните Момчиловградска, Ардинска и Крумовградска околии — нямаше да даде може би очаквания резултат, може би от всички тия околии и едни опозиционен народен представител нямаше да има тук, ...

Запрян Запрянков (к): Ако не беше чуждата пропаганда.

Никола Певтичев (зНП): ... ако ние своевременно не бяхме взели мерки да отпечатаме бюлетините и да ги пласираме по всички колиби.

Запрян Запрянков (к): Ходжите и агите ви спасиха!

Никола Певтичев (зНП): Иначе хитрите организационни дейтели от Отечествония фронт, които смятаха, че нашият край — Кърджалийска околия и другите околии — който обикновено винаги е избирал правителствени народни представители, и този път...

Запрян Запрянков (к): Този път по нареждане на ялчъновци от радио Анкара ще гласуват за вас.

Никола Певтичев (зНП): ... като се засили тормозът и като се вземат всички необходими мерки от четвъртък нататък да се провали бялата бюлетина, сигурно победата ще бъде пак на страната на правителството.

Запрян Запрянков (к): Агите и ходжите ви спасиха.

Никола Певтичев (зНП): Но уви, ние излязохме малко по-хитри от тях, по-похватни, и след като си свършихме всичката работа, тогава те...

Запрян Запрянов (к): През нощта ходехте с фенери и казвахте, че английските войски са на границата.

Никола Певтичев (зНП): ... почнаха да преследват белите бюлетени. Убеждението у всички ония прстички, но трудолюбиви наши селяни е, че всички тия окълии, г-жи и г-да народни представители, са залети буквално с бели бюлетени, и тук, в това Велико народно събрание, по преценка на самите избиратели, не на мене, трябва да имаме седем опозиционни народни представители. (Ръкоплескания от опозицията. Смях всред мнозинството)

Запрян Запрянов (к): Ние избираме всичко шест народни представители, какви седем, откъде?

Никола Певтичев (зНП): Но благодарение на това, че Кърджалийската околия, където българският елемент е повече, където интелигентни сили имаме повече, и благодарение на това, че в изборните бюра влязоха и хора неутрални и не допуснаха да се изпачат резултатите от изборите — благодарение само на това Кърджалийската околия даде един опозиционен народен представител.

Един от опозицията: Когато се разглеждат такива въпроси, министърът на вътрешните работи трябва да бъде тук.

Никола Певтичев (зНП): Като засягам всички тия страни, аз смятам, че от гледище демократично, ако наистина трябва да говорим за демокрация, ...

Кръстю Добрев (к): Ти кога си бил демократ?

Никола Певтичев (зНП): ... тия избори не могат да се сметнат за редовни. Не е необходимо непременно да има паднали трупове, не е необходимо непременно да има счупени ребра и пребити хора — достатъчно е да се всели страх в душите на избирателите, че ако последните не гласуват за правителството, тях ги очаква нещо лошо; достатъчно е те да се видят в един момент решителен за тях немощни, не във възможност да упражнят тика, както те смятат, своето избирателно право и да прекършат волята и желанието си само от такъв страх, за да приемем, че наистина изборите не могат да се считат за редовни, произведени от една народна и демократична власт.

От тая гледна точка смятам, че изборите в нашия край не са редовни и не са законни. (Ръкоплескания от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: Има думата народният представител г-н Георги Божков.

Георги Божков (з): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Разискванията, които стават сега по редовността на изборите за Велико народно събрание, твърде много напомнят разискванията, станали в XIX обикновено Народно събрание, в петото му заседание, в събота, на 24 април 1920 г. Това, което се изнася сега тук и се приписва на правителството на Отечествения фронт, е идентично с онова, което е било изнесено по адрес на един от днешните водачи на опозицията в контекстацията, която е била подадена тогава срещу г-н професор Петко Стоянов.

Петко Стоянов (нез): Кога това?

Георги Божков (з): Ще Ви припомня, шом сте го забравили, г-н професоре.

Един от опозицията: Не е бил обаче агент на Хитлер.

Георги Божков (з): Кой е бил агент на Хитлер?

Един от опозицията: Чапрашиков.

Георги Божков (з): Мерзавец! Чапрашиков се обеси на вратата на къщата, в която аз бях оф околийски председател. Обеси се там, защото не можеше да разчита на своя племенник. Така е.

Един от опозицията: Хитлерист, оръдие на германците!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Георги Божков (з): Нищо подобно. Ще дойдем и до това. — Г-н професоре, моля Ви се, слушайте! — Тук се говори почти за дикалите, а после следва инкриминираното писмо на професор Петко Стоянов до генерал Жекова: (Чете) „Многоуважаеми г-н генерал Жеков! Позволете ми, като ваш възпитаник в Школата за записни офицери, през които преминах под Ваше високо управление почти всички записни офицери — цялата наша интелигенция — да Ви честитя високото Ви назначение и да Ви пожелаю от все сърце пълен успех: водете българския народ от победа към победа!“

Петко Стоянов (нез): Ти имаше процес и беше осъден да заплащаш на държавата иск. Но това се опрости с една амнистия.

Георги Божков (з): (Продължава да чете) „Благодаря Ви също от сърце, защото сте си спомнили за мене и сте благоволили да разпоредите да остана в София като съдебен следовател. Макар и далеч от Вас, аз ще се постарая да Ви помагам в трудната Ви задача: ще залавям и преследвам най-строго всички вътрешни наши врагове, които ще пречат на успехите на народното ни дело. Вън от това аз с жена си и шуря си професор В. Ганев, които също сте благоволили да разпоредите да остане в София, ще въздействуваме, понеже и тримата сме членове в бюрото на партията и засега съставляваме болшинство — повечето членове на бюрото са в ча-

стите си — на нашите приятели да не вървят подир ума на остарялия вече наш родител Найчо Цанов и ще слисваме партийния вестник „Радикал“ според както нашите — монте, тия на жена ми и шурей ми — лични интереси диктуват и великите интереси на отечеството ни. Новото направление на вестника ни въпреки ще видите от уводната статия, която напечатах в днешния брой с целия ми подпис и професорската ми титла под заглавието „Главнокомандуващият.“

Още веднаж Ви честитя новия висок пост и Ви пожелавам от цялото си сърце успех.

Напред към Солун и Адриатическо море!

С почитание: професор Петко Хр. Стоянов.“ (Оживление всред мнозинството)

Един от мнозинството: Вярно ли е, бе Петко? Ти ли си това?

Петко Стоянов (нез): Присъдата ще Ви прочета.

Яни Янев (з): (Към Петко Стоянов) Я стани там, досто ни пицеше двойки, да ти пишем една двойка сега! (Смях всред мнозинството)

Георги Божков (з): Аз съм доволен, г-н професоре, от Вашите думи, че имало процес и имало присъда. Но същото нещо ще трябва и Отечественият фронт да направи за всички тия изказвания тук, макар че могат да се говорят от тая трибуна много неотговорни работи. Когато се говорят по места, трябва да се възбудят процеси срещу всички онези клеветници, които клеветят Отечествения фронт и го обвиняват, че имало терор по време на изборите за Велико народно събрание. (Ръкоплескания от мнозинството) И ето, Вие тогава, г-н професоре, се обръщате към тогавашния министър Пастухов и го наричате най-големия пантажист, какъвто е съществувал. Днес Вие сте там, до групата на Пастухов, и се водите ръка за ръка с нея. Това е моралният Ви лик и на Вас. (Ръкоплескания от мнозинството)

Един от опозицията: Кажете, вярно ли е, че си събирал пари за златен часовник на първия германски войник? (Ръкоплескания от опозицията)

Георги Божков (з): Добре, ще ви кажа. Аз дължа това пред Великото народно събрание, за да се разсея един път завинаги.

Петър Анастасов (сЛ): Все такива сте там.

Георги Божков (з): Запушиха ти устата одева — млъкни!

Един от опозицията: Фашист!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Георги Божков (з): Винаги съм казвал: вземете положителното оттам, където го виждате, за да го приложим в нашия организационен живот. Ние се научихме на критика и самокритика, а вие знаете само критиката, не знаете какво е самокритика. Аз ще ви кажа. Аз съм отчел това.

Един от опозицията: Оф водач, от постоянното присъствие!

Георги Божков (з): Аз, другари и другарки народни представители, искам да се ликвидира този въпрос. Единственият грях на прогресивния човек Георги Божков е това, че той е бил принуден от своите господари, на които е служил, да придружи един германски полковник от София до Кърджали. Това е единственият му грях през цялото негово съществуване. Това аз съм го отчел.

Един от опозицията: Ти си бил председател на германско-българското дружество.

Георги Божков (з): Не е вярно. Нека Певтичев стане и заяви дали съм бил председател на германско-българското дружество. Не е вярно това. Това са инсинуации. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Един от опозицията: Член от постоянното присъствие!

Георги Божков (з): На тая трибуна ще ме виждат народните представители. Вторият ми грях е бил, че аз не защитих достатъчно моя най-добър другар и един от най-преданите и способни съдружени земеделци — инженер Георги Вълков. Не го защитих, защото оттам (София опозицията) ме подцелоха, оттам ми казваха клеветите. Аз го заявявам тук на всеуслухание. От Христо Стратев и от Никола Петков аз чух най-страшните обвинения, каквито и фашистите не прикачиха на Георги Вълков!

От мнозинството: Позор!

Георги Божков (з): За разлика от всички досегашни избори, изборите за Велико народно събрание се произведоха при една особена вътрешна и международна обстановка.

Един от опозицията: Кажете, колко пари събрахте за златния часовник на германец?

Георги Божков (з): Да Ви отговори Певтичев, който знае, че нито един грош не съм дал.

Същият от опозицията: Кодко събрахте, кажете!

Георги Божков (з): Въпреки препоръките от вън, опозицията не взе участие в изборите за XXVI обикновено Народно събрание. Тя подготвяше своя арсенал с лъжи и клевети против Отечествения фронт, който арсенал беше и тяхната платформа. Как можа опозицията без организация по места да получи 1.200.000 гласа?

Един от опозицията: Провокатор!

Георги Божков (з): Провокатор си ти, и такъв ще останеш. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Георги Божков (з): Тя ги получи, защото й беше осигурена свободата. И нека ми бъде позволено от това място да кажа, че другарят министър Югов прекаля с нарежданятия си до милицията да се осигури свободата на опозицията, която днес, злоупотребявайки с търпението на Великото народно събрание и на мнозинството, отиде дотам, чрез свои представители да нарече това дисциплинирано мнозинство убийци, а днес да стигне дотам, че чрез устата на един лекласирац тип като Рангел Даскалов да нарече народния министър Антон Югов „разбойник“. Докога, питам аз, това мнозинство ще понася и търпи вулгарния речник на подобни типове?

Рангел Даскалов (зНП): Ти си фашистски агент!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Георги Божков (з): Докога председателството ще допуска тия прояви, без да взема мерки и прилага санкции, за да се запази авторитетът на нашите народни министри?

Един от опозицията: Авторитетът на Кимон Георгиев да се запази, на фашистите!

Георги Божков (з): Има ли ден без произшествия в България и следва ли всички произшествия да бъдат приписвани като изборен терор? Можаха ли да се избегнат сбиванията? Другари и другарки народни представители! Аз не мога да гарантирам за себе си, дали вечерта на изборния ден в с. Дълбок дол, Ломско, когато проверихме изборния резултат, ако бях срещнал секретаря на тамошната наша дружба, нямаше да го набия. . . .

Кочо Бонев (зНП): Ако не беше терорът, ти щеше да видиш Великото народно събрание!

Георги Божков (з): . . . защото този господин, както мнозина като него, са се прикривали под чалъра на Отечествения фронт до събота вечерта, а в неделя отиде застъпник на опозицията в село Дълбок дол.

Един от мнозинството: Подлец!

Георги Божков (з): Ако го бях срещнал, може би аз, който не съм вдигнал ръка върху човек, щях да го набия. От този род сбивания ако са станали, напълно са оправдани. Малко им е болят, който им е нанесен.

От опозицията: А-а-а!

Георги Божков (з): Певтичев ви каза, че до 24 октомври нямало никакъв терор. А как се прояви този терор в следващите три дни? Аз пак твърдя, до 24 октомври опозицията в този край и въобще в цялата страна не се проявяваше така активно, а започна точно в навечерието на изборите със своя куп от лъжи и клевети да разнесе своите бюлетени и да трови народната душа. В Ломско се казваше: „Нека комунистите целуват своите деца за последен път...“

Един от опозицията: Лъжеш!

Георги Божков (з): . . . защото на другия ден децата няма да видят вече бащите си.

Един от опозицията: Лъжеш!

Георги Божков (з): Никакви лъжи не са това

Рангел Даскалов (зНП): Кажете нещо за Чалбуков!

Георги Божков (з): Аз съм бил най-големият противник на Чалбуков. И днес мога оттук да заявя, въпреки, че го освободиха, че той не заслужаваше да излезе от затвора.

Специално за този край, за който говори г-н Певтичев, ще ви кажа, че той съвсем не е прав, когато изнесе данните за настроенията в турско население. Турско население наред с колосалната разлика между онова, което беше преди, и това, което е след 9 септември.

Един от опозицията: Както преди, така стана и сега.

Георги Божков (з): Нищо подобно! В Чорбалжийската община има селска дружба от 1020 души отчетени членове пред Земеделския съюз.

Един от опозицията: На кого разправяш тия работи?

Георги Божков (з): Никола Певтичев ги знае. Обаче там се казваше друго нещо. Там се казваше: всичко онова, което не може да ви даде Отечествения фронт, след спечелването на изборите, при идването на Никола Петков и на опозицията, ще го имате; на гръцката граница, на турската граница грамади от продукти от първа необходимост, грамади от платове, от захар, от масла, от маинфактура чакат, за да се втурнат на другия ден тук в България.

Един от опозицията: Бай Георги, лъжеш!

Петко Стоянов (к): Вие лъжете така.

Георги Божков (з): Така е. С тия обещания и с заплахването, че комунистите . . .

Никола Певтичев (зНП): Недей да изкарваме кирливи ризи. Нали сме си приятели!

Георги Божков (з): . . . ще вземат децата на турците, ще свалят ферреджетата, ще вземат мъжете ангари и ще ги пращат във вътрешността, те дойдоха между турско население. И въпреки това аз твърдя с всичката сериозност от това място, което заемам, че Никола Певтичев не е избран от турско население. Турците не са го избрали. Осъблението на опозицията е понятно. Но лъжите, с които те тровеха душите на наивните български граждани и граждани, се опровергава. На 28 октомври ОФ не падна, както те предричаха. Мирът след десет дни ще се подпише от представителите на Отечествения фронт, които в края на седмицата заминават за Париж. Конституцията осигурява частната собственост. Те са в разложение. Бележкаджите и нарядджите, очакващи, че колелото на историята ще се завърти, масово ги напускат и отново навлизат в редовете на борческия народен Земеделски съюз (Ръкоплекскания от мнозинството), чиито позиции се оказаха най-правилни по външната и вътрешна политика, завещана ни от колосите на земеделското движение: от Александър Стамболийски, от Александър Димитров, от Райко Даскалов, от Грънчаров и др. Отечественият фронт ще си остане единствената обществена сила, която ще осигури свободно и демократическо развитие на нашата прекрасна страна.

Изборите в Старозагорска област са станали при пълна свобода и законност и нашата парламентарна група ги одобрява и ще гласува за тяхната редовност. (Ръкоплекскания)

Петко Стоянов (нез): Когато Министерският съвет пъвеждаше тютювния монопол на суровия тютюн, не бяхте ли Вие, който дойдохте при мене?

Георги Божков (з): Да.

Петко Стоянов (нез): Вие нали защитавате интересите на частните търговци?

Георги Божков (з): Да.

Петко Стоянов (нез): Достатъчно. (Ръкоплекскания от опозицията)

Георги Божков (з): Аз се явих тогава като председател на Съюза на тютюнопроизводителите.

Петко Стоянов (нез): И защитихте тогава най-мръсното, което съществува.

Георги Божков (з): Това не е вярно. Това показва, че Вие не сте честен човек.

Димитър Георгиев (к): (Към Петко Стоянов) Това, което прочетох той, засегна ли Ви?

Председателстващ Петър Каменов: Има думата народният представител Стратия Скерлев.

Стратия Скерлев (зНП): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Много се говори от тази трибуна, като, по-точно е, болшинство твърди, че изборите са станали при пълен ред и свобода и че никога в България не са ставали такива демократични избори, каквито станаха на 27 октомври миналата година. Но българският народ . . .

Димитър Георгиев (к): Българският народ е зад това мнозинство тук.

Стратия Скерлев (зНП): . . . българският избирател, той, който изпита приюмието на бай Ганювите герои Гочолу и Дочолу, ще подчертае по един безспорен начин, че наследниците на бай Ганю, както се изразява Трифон Кунев, стократно го заминаха по фалшиви фиклиции и побощища, станали в тия избори. (Възражения от мнозинството) Аз ще си послужа само с фактите, които са безспорни, които не могат да бъдат опровергани. Но те са само една десета от фактическото положение.

Уважаеми г-да народни представители! Най-напред, от тази трибуна се твърди, че не са постъпили никакви contestaции за нередовността на изборите и следователно те трябва да бъдат одобрени от най-висшата институция в нашия гържавен живот, от Великото народно събрание. Но какво е изложението, което назова Земеделският съюз непосредствено след самите избори, като документално изнесе фактите, които не могат да бъдат опровергани?

Георги Михайлов Добрев (к): Пред кои съдилища ги е направил тия работи?

Стратия Скерлев (ЗНП): Пред българската общественост, пред българския народ, който е върховен съдия в тази страна.

Димитър Георгиев (к): И този върховен съдия е казал своята дума и ви праща на бунището.

Стратия Скерлев (ЗНП): По изборите в Сатрозагорска околия се каза, че нямало постъпила констестация и следователно не може да се претендира за касирането или за неодобрението на изборите. Но тогава когато докладчикът в комисията се позова на протоколите на разните наблюдателни комисии, които не са предвидени в закона, но ОФ-ето ги конструира, за да прикрие престъплението, които се извършиха по време на изборите, няма ние нямаме право да се позовем на същите тия протоколи, за да подчертаем обратното, че действително изборите минаха при нечуван терор?

Така в Харманлийска околия, където се беше сформирала такава комисия, за голямо съжаление, направи наблюдения в деня на избора само в гр. Харманли и никъде другаде, защото превозните средства на нея не бяха осигурени, за да обиколи секциите по селата, където в 60% от секциите опозицията, и специално Земеделият съюз, нямаше застъпници. Но за голяма изненада, за курйоз на истинската демокрация в България, единият член от комисията, с лентата на ръката, който контролираше гласоподаването, беше бит в деня на избора в присъствието на войската, в присъствието на милицията така, както никой български гражданин не е бит от шайка, образувана от комунисти, под закрилата на милицията. (Ръкоплескания от опозицията) За курйоз, след два дена същият член на комисията за наблюдение с превързана глава, бившият народен представител Лачо Илев — много от вас го познават — беше заставен да напише протокола при особено мнение, че контролата е станала само в Харманлийско и че само той е бит, никой друг не е видял да бъде бит.

Един от опозицията: И този протокол го няма сега.

Стратия Скерлев (ЗНП): Но нека се спрем и на някои подробности, които ние изнесохме своевременно и които не могат да бъдат опровергани. Аз няма да повтарям ония внушения, ония заплашвания, които се правеха от управляващата коалиция и специално от Работническата партия (комунисти).

Яни Янев (з): Вие сте християнин, нали? Вие саплавате само о атомната бомба!

Стратия Скерлев (ЗНП): Други имат патент да заплашват, ние не сме от тях.

Един от мнозинството: Вие имате други методи — махзарите.

Стратия Скерлев (ЗНП): Но за да запуща устата на тия, които правят възражения, преди да посоча безбройните издевателства, побойа и престъпления през време на изборите, аз ще си послужа с доклада на стария сдружен земеделец тук отляво Георги Колев, публикуван в нашия вестник.

Яни Янев (з): Фалшифакат като речта на Бърнс! Дай подпис!

Стратия Скерлев (ЗНП): Това не е твоя работа, да ти дам подпис.

Един от мнозинството: Защо лъжеш тогава?

Стратия Скерлев (ЗНП): Това, което изпаям, е само частица, защото другарят Циганчев каза, че в неговата околия са бити в деня на избора 10 души сдружени земеделци и председателят на неговата група в с. Мезек, Свиленградско.

Яни Янев (з): Ние сме ви дали под съд, да търсим подпис.

Стратия Скерлев (ЗНП): Това е истината.

Кръстю Добрев (к): В с. Сива река вие убихте сдружен земеделец. Нож в гърба му забихте.

Стратия Скерлев (ЗНП): То е в Лозен.

Кръстю Добрев (к): Вие убихте сдружен земеделец. Убийци сте.

Димитър Георгиев (к): Не минахте ли на Асеновградската колегия? Какво търсите под вола теле!

Стратия Скерлев (ЗНП): Няма значение. Ще ви кажа, че вие имате признания и от ваши добри отечественофронтовци за такива работи.

Димитър Георгиев (к): Я си приказвай за колегията! Остави Пловдивска област. Тя не е за твоята уста лъжица.

Стратия Скерлев (ЗНП): Г-да народни представители! От десетте души кандидати в нашата листа, пет души редовни и пет души подгласници, шестте души са бити преди и в деня на избора. Трима от тях са със счупени ръце и ребра и всеки момент могат да бъдат проверени.

Димитър Георгиев (к): Ама ти го казваш това нещо.

Стратия Скерлев (ЗНП): Да, и искам парламентарна анкета, за да го потвърди. Има медицински свидетелства.

Димитър Георгиев (к): В комисията, защо не дойдохте да кажете тази работа. Циркаджилъци ще разиграваш сега.

Един от мнозинството: Защо те изгониха от твоето село?

Стратия Скерлев (ЗНП): От кое село? Имаш много здраве! Както изгонихте всички кооператори, честни борци против фашизма, и ги заменихте с фашисти...

Един от мнозинството: Големите кооператори, дейци против фашизма преди 9 септември, отидоха в балкана.

Стратия Скерлев (ЗНП): Ти бъди спокоен за тази работа.

Кръстю Добрев (к): Ти кажи за своята служба преди 9 септември, приятелю!

Стратия Скерлев (ЗНП): Моята служба преди 9 септември беше, дето бяха и много ваши другари. Попитайте Георги Драгнев, той ще ви каже, къде беше моята служба. (Възражения от мнозинството) Уважаеми приятели!

От мнозинството: А-а-а!

Един от мнозинството: Къде бяхте по цели месеци?

Стратия Скерлев (ЗНП): Ако си ходил там, ще ме знаеш.

Всички опровержения, които вие дадохте на това, което ние изнесохме, се дадоха под знака на насилието, защото във вашето жилищенче „Знаме“ беше публикувана една декларация на Тоню Василев, от с. Фердинандово, че изборите са минали в пълен ред и пр., а същият Тоню Василев опроверга това.

Яни Янев (з): Колко пари сте му дали?

Стратия Скерлев (ЗНП): Той е бит и сега не може да ходи. Бит е и секретарят от с. Фердинандово. Имат медицински свидетелства. Повече от 100 души не са гласували, те бяха под домашен арест. Това е истината.

Един от мнозинството: Истината я криеш.

Един от опозицията: Къде е делото? Няма го делото.

Стратия Скерлев (ЗНП): На 26 октомври кандидатът от нашата листа Ради Точев и двама организатори на Земеделия съюз земнаха с една двуколка. По шосето от Харманли за Злати-дол те биват настигнати от милиционерска кола, заставени да идат в общината в с. Преславец и там са бити и след това освободени и пратени в Злати-дол и заставени да не излизат никъде. Побоят е нанесен от милиционерите в присъствието на кмета на с. Преславец. Същият ден с влака Харманли—Симеоновград—Гълъбово заминава кандидатът за народен представител Манол Зографов. На гара Злати-дол чаква другия влак. Той бива отвлечен от неотговорни фактори, бит до смърт, закаран край Марица и заплашен, че ще бъде хвърлен в реката заедно с земсиста Боян Йоакимов, от с. Богомил, после върнати в общината в 12 часа през нощта, закичени с червена лента и освободени, като му е задигната чантата с 8.000 лв. пари в документи. И до този момент, въпреки че кметът е обещал да върне чантата чрез милицията в Харманли, тя не е върната.

Уважаеми г-да народни представители! Няма селище в нашата околия, дето изборът да е минал по начин, че да заслужава малко по-не внимание. Защото, уважаеми приятели, в 1940 г., когато произведохме избори, когато съгласно тогавашния фашистки закон не можехме да си служим с организациите, а само с приятели, и 95% от застъпниците бяха сдружени земеделци, имаше само двама души бити. А днес само в с. Елена, Харманлийско, дето ОФ загуби изборите, има бити над 15 души. (Възражения от мнозинството)

Георги Михайлов Добрев (к): Защо ще ви бият, като сте били в услуга на властта? Какъв сдружен земеделец сте били! Кой сдружен земеделец е бит? (Глъчка)

Председателстващ Петър Каменов (Звъни)

Стратия Скерлев (ЗНП): За да покажа, че приказвате само басни, ще ви кажа, че 6 души от листата са бити. (Глъчка)

Един от мнозинството: Издаде се, какво си правил през 1940 г.

Стратия Скерлев (ЗНП): В 1940 г. бях кандидат. Попитай Димитър Тичев. Ако той е фашист, и аз съм такъв!

Един от мнозинството: В 1940 г. си бил помощник на фашизма! Слез от там, бе! 1940 г. ще хвалиш, че никого не били тогава!

Стратия Скерлев (ЗНП): Г-да народни представители! Кандидатът за народен представител Георги Грузанов, приятел и другар на Добри Терпешев, в деня на избора е бит. Ние научихме по околния път, че е бит и не е допуснат да обиколи секциите. Донесохме, публикувахме в нашия вестник и повторно го арестуваха и биха. Побоят е нанесен в общината от Иван Байров и Гено Абаджиев, от с. Бисер.

Един от мнозинството: Сламката! Другия списък вземи!

Стратия Скерлев (ЗНП): Следователно биеха неотговорни шайки. Бит е в милицията, в гр. Харманли, Теню Господинов от с. Помощник, на когото здравето още не е възстановено. Ако взема да ги изброявам всички, трябва ми часове, за да ви подчетая, че в болшинството от селата бяха бити наши другари. В с. Златица, в деня на избора, са бити застъпниците и по обед са заставени да напуснат болното. Бити са лично от кмета на селото. В с. Райново, а също и в Симеоновград, са бити наши приятели.

Георги Михайлов Добрев (к): Подадохте ли контестация за това?

Стратия Скерлев (зНП): Има. Това не е адвокатско осукване, а е факт.

Георги Михайлов Добрев (к): Това, което пишете, няма значение. Вашият вестник е пачавра и всички вие сте драскачи.

Стратия Скерлев (зНП): Вие можете да държите за формите, които вие сами изработихте тук, но фактическото положение, казах отначало, българският народ го знае. Последователно той ще даде заслуженото всекиму, когато му дойде времето. Колкото за това, че от тази трибуна се изнесе...

Един от мнозинството: Ти му разправяш за контестации, а той не разбира, какво значи тази дума.

Друг от мнозинството: Я кажи, защо те изгониха от кооперацията?

Стратия Скерлев (зНП): Защото не съм комунист.

Един от мнозинството: Заради далавери.

Стратия Скерлев (зНП): Никакви далавери! Вземете си парите от този, който ви е казал това, защото аз имам ревизионен акт от Б. з. к. банк, от вашия инспектор, с който съм напълно отчетен пред кооперацията. (Ръкоплескания от опозицията)

Уважаеми народни представители! Казах и пак повтарям: влиятелният вот за одобрение на избора в нашата околия не може да измени фактическото положение, нито да поправи ступените кости на деятелите за свобода и народовластие. (Ръкоплескания от опозицията)

Минчо Драндаревски (зНП): Няма кворум. Понеже има малко народни представители в залата, моля да се преустанови заседанието, защото тук има записани хора, които смятаха, че утре ще се разглежда изборът в Старозагорска околия и затова не са се явили. Отложете заседанието за утре.

Председателстващ Петър Каменов: Има думата народният представител Ганчо Минев.

Ганчо Минев (з): (От трибуната) Г-да народни представители! На Дневен ред е поставен за утвърждаване изборът в Старозагорска административна област. Ние чуваме тук да се произнасят чужди думи от страна на Отечествения фронт, така и от страна на опозицията, как са минали изборите в Старозагорска област. От името на парламентарната група на Българския народен земеделски съюз, като избраник от Старозагорската административна област, аз искам да кажа нещо по свободата на тези избори. И аз моля тия, които не могат да познаят, по-малко да лаят. (Възражения от опозицията)

Г-да народни представители! Изборите за народни представители на Великото народно събрание минаха при свобода, която е неслыхана досега. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията) Аз искам да не викаме, защото с тия викове и с тия трипаниа вие (Към опозицията) няма да накарате никого да се убеди във вашите лъжи и клевети. Туй го запомнете. Аз искам да направя само един паралел между фашистките избори и сегашните избори. Вие казвате, че изборите през фашисткия режим са били по-свободни. Тежко и горко на този народ, който долу ви слуша! (Възражения от опозицията) Аз моля да поканите да дойде тук и избраникът на Казанлъшка околия, Иван Копринков, ваш добър другар, защото ще дойдем дотам да видим, каква свобода е дала отечественофронтската власт.

Изборите през режимите на фашисткото управление бяха такива, че ние не можехме да заверим листи; ние минавахме през полицията с риск за живота си, когато заверявахме листите. Ние по един месец напред бяхме арестувани, интернирани, бити, тор-мочени, за да не може българският народ да даде гласове за тогавашната опозиция, за истинските защитници, за прогресивните елементи на българския народ, които се бориха против фашисткия режим. (Възражения от опозицията) Аз съм от Българския земеделски народен съюз и истински последовател на Александър Стамболийски. Аз не съм последовател и представител на фашизма в България. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Аз искам, тия господа, които ме познават, те да ми задават въпросите. А сега кажете, в тия избори вие не си ли правихте митинги? Ти сам, Кочо Варела, призна, че в Нова Загора имаше събрание, че там говорихте, че там с оранжеви знамена били дошли да ви слушат, а сега казвате, че свобода нямало в изборите. Не трябва да си противоречите.

Кочо Бонев (зНП): Кажи, защо те арестуваха?

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Ганчо Минев (з): Доколко изборите са били свободни се вижда от това, че вие с леки коли и файтони отивахте да правите събрания, да правите агитацията си, с която заблуждавахте българския народ, като му казвахте, че частната собственост ще бъде огнета, че на 28 вие сте на власт, че руските войски си отиват. Но това не хвана дикши. На 27 октомври действително българският народ гласува за отечественофронтските листи и даде истинско доверие на своите избраници. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Ганчо Минев (з): Доколко е имало свобода в изборите за Велико народно събрание аз мога да ви кажа, че тук се промъкнаха хора като Иван Копринков, хора с фашистки прояви.

Кочо Бонев (зНП): Като теб.

Ганчо Минев (з): Такива, каквито рядко се намират. (Възражения от опозицията) Ето случаят с Иван Копринков, който е във вашата обединена опозиция. Аз ще ви кажа, какъв е, а вие ако искате, следвайте го пак. Иван Копринков е човек, който участва в преврата на 9 юни, когато се събори истинската власт на народа, властта на Стамболийски; когато бяха избити десетки хиляди български граждани, начело с нашите идеолози Стамболийски и Райко Даскалов. Копринков тогава взема активно участие. (Възражения от опозицията)

Минчо Драндаревски (зНП): Кажи, къде си бил ти тогава?

Ганчо Минев (з): Ще ви кажа, имайте малко търпение. Слушайте! През 1923 г. Иван Копринков беше военен следовател.

Кочо Бонев (зНП): Защо ти беше арестуван? Това кажи.

Ганчо Минев (з): В септемврийските събития през 1923 г. Иван Копринков беше военен следовател и като такъв вземаше рушвети. Запомнете го това. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Ганчо Минев (з): Вземал е 10.000 лв. рушвет на моя баща и на бащата на другаря Димитър Николов, за да бъдат освободени. След това на 4 октомври — запомнете го, проверете го — ние бяхме освободени, а на 11 октомври пак прибрали. А 10-те хиляди лева не се върнаха на нашите бащи, като се каза, че той е положил голям труд. Вие можете да го осучите по адвокатски и да кажете, че той е бил адвокат, но не е бил такъв, а е бил военен следовател.

Димитър Георгиев (к): И доброволно се явява за военен следовател.

Ганчо Минев (з): Вижте какви хора са допуснати да влязат в Народното събрание!

Димитър Георгиев (к): Престъпници.

Ганчо Минев (з): Г-жи и г-да народни представители от опозицията! С такива хора сте се обединили и днес искате да излъжете българския народ, че вие представлявате Земеделския съюз, че вие представлявате селските маси. (Възражения от опозицията)

Питам аз Минчо Драндаревски, колко гласа е получил той през управлението на Земеделския съюз, през управлението на Стамболийски? Най-много 2.000 гласа. А сега, Минчо, колко гласа имате в Стара Загора? Те на сдружени земеделци ли са, или са на фашистите, остатъците на реакцията? Тях представлявате вие, техните интереси защитавате.

Минчо Драндаревски (зНП): Понеже ме питаш, ще ти кажа.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Минчо Драндаревски (зНП): Г-н председателю! Аз съм длъжен да отговоря на този въпрос.

Председателстващ Петър Каменов (Продължително звъни)

Минчо Драндаревски (зНП): Ганчо! За мен са толкова, колкото са и за теб.

Ганчо Минев (з): За господата, които претендират, че представляват Земеделския съюз, като Димитър Стоянов, Минчо Драндаревски, Кочо Бонев и тям подобни, аз ще кажа, че това са хора, които са били и с Турлаков, и с Томов, и с Захариев, и с Гетето, и с Никола Петков, но никога не са били с истинските земеделци. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Кочо Бонев (зНП): Кажи, на 9 септември защо беше арестуван?

Минчо Драндаревски (зНП): Ганчо! Кажи, Кънчо Партизански кой го уби и не беше ли арестуван ти за това убийство? Не те ли опасих аз? (Глъчка)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Ганчо Минев (з): Понеже вие винаги сте се занимавали с провокации, аз искам анкета във всяко отношение, за да се види, че и тук лъжете. Вижте го господина (Сочи Минчо Драндаревски). Кънчо Партизански е убит в с. Оряхово из засада, а той изкарва мен за убиец! (Възражения от опозицията. Глъчка) За това аз искам да бъдат всички тук, за да чуете — Копринков, вашият ортак дойде, но много късно — ...

Минчо Драндаревски (зНП): Аз заслужавам да бъда съден, защото те спасих тогава.

Иван Копринков (сЛ): (Към Ганчо Минев) Народен съд мешо да те съди тебе. (Пререкания между народни представители от опозицията и мнозинството)

Ганчо Минев (з): Нещастник! Тебе трябваше да те съдят, защото взема 10.000 лв. на бащите ни да ни спасяват. Мерзавец такъв! — Чувате тук да се говори, че нямало свобода в изборите, че имало бити, тормозени и били счупени ребрата на техните кандидати, а не виждаме ние тук никой от тях със счупени ребра. На всички са червени вратовете, като на битолски просаци. (Ръкоплескания от мнозинството) Нямало свобода! (Възражения от опозицията. Глъчка)

Председателстващ Петър Каменов: (Продължително звъни)

Ганчо Минев (з): Свободата и демокрацията, която ви се даде, вие я обърнахте на слободия и затова не знаете, какво говорите. (Възражения от опозицията. Глъчка)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Ганчо Минев (з): Г-да народни представители! Не обръщайте внимание на истерическите им викове, защото срещу всеки, който ги засегне, те знаят, че трябва да викат. Чухте агитациите, с които те си служеха в изборите. Те бяха толкова свободни, че изсяк-къде можеха да наричат отечественофронтовците убийци, че могат да ги изкарват каквито искат. Но аз смятам, че за победата, с която те се гордеят, че били получили един милион и нещо гласове, те трябва да благодарят само на Антон Югов, че беше много умерен и че даде нареждане да им се даде такава свобода, че на места дори те биеха и милиционери. (Възражения от опозицията) Такава свобода имаше в изборите.

И затова от името на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз заявявам, че ние ще гласуваме за утвърждаването на изборите в Старозагорската административна област, защото те минаха при пълна свобода и ред. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията и викове, „Позор!“) Отсега нататък ние ще работим заедно с работниците и прогресивната интелгенция за реализиране платформата и програмата на Отечествен фронт, която бе съобщена в декларацията на третото отечественофронтовско правителство.

(В залата влиза министър-председателят Георги Димитров, посрещнат от всички народни представители от мнозинството, от г-да министрите и бюрото на Великото народно събрание със ставане на крака и продължителни ръкоплескания)

Няма други избори вие действително ще видите, че от тези 1.250.000 излъгани и уплашени гласоподаватели, дали гласа си за вас, ще останат толкова, колкото сте вие, най-много 200.000, колкото са фашистките остатъци на реакцията и чуждите агенти у нас. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Кочо Бонев (ЗНП): Кажете, защо те арестуваха след 9 септември?

Ганчо Минев (з): Затова исках, Копринков да бъде тук, за да чуете, с какви хора правите ортаклък. Защо заблуждавате и лъжете, че вие представлявате българските селяни, българските сдружени земеделци? Вие сте хората, които ръководи реакцията и които защитавате интересите на тази реакция. (Ръкоплескания от мнозинството) За това свидетелства фактът, че Иван Копринков с заявление, че е болен, взема отпуск, за да отива да защитава хората, които са дадени под народен съд, като Братя Маринови.

Иван Копринков (сЛ): Минчо те извади от затвора.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Ганчо Минев (з): (Към Иван Копринков) Мълчи! Защото ще кажа нещо и за делото на г-жа Маратлиева.

Димитър Георгиев (к): Кажете го.

Ганчо Минев (з): (Към Иван Копринков) Затова мълчи! Такива сте всички представители на реакцията и фашизма, но няма да ви бъде за дълго. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ Петър Каменов: Има думата народният представител г-н Кръстю Добрев.

Кръстю Добрев (к): (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания от някои народни представители от мнозинството) Г-да народни представители! Това, което ние виждаме тук при обсъждането на резултатите от изборите за Велико народно събрание, прави не само голямо и огромно, а, бих кахал, и отвратително впечатление на нашия народ. Нашата опозиция мисли, че тук ние, комунистите, сме откъснати от хората, от народа, от селата и от градовете. Когато опозицията тук влига аларми и говори, може би си представява, че ние не знаем, какво става долу всред народа.

Един от опозицията: Знаете, разбира се!

Кочо Бонев (ЗНП): Нали и вие сте го вършили същото. Не ще съмнение, че знаете.

Кръстю Добрев (к): Минчо! Ти ще мълчиш там, защото ще дойдеш и до тебе.

Минчо Драндаревски (ЗНП): Толкова си ме намразил, че и когато си мълча, пак се обръщаш към мене.

Кръстю Добрев (к): Аз ще ви кажа само едно. Въпросът, който се поставя от селяните и работниците пред мене, е: „Другарю До-

бре! Докога ще ги търпите да хулиганствуват в Народното събрание? (Ръкоплескания от мнозинството и гласове „Вярно!“) Затуй ли ви избрахме? Ние ви пратахме в Народното събрание да ковете отечественофронтовски закони, за да градим и да строим, а вие там само спорите и се чепкате за косите с тази предателска опозиция. (Възражения от опозицията) Кога ще дойде краят на тая работа?“

Министър-председател Георги Димитров: Ще има край. Край ще има. (Ръкоплескания от мнозинството)

Кръстю Добрев (к): Между впрочем и аз също мисля, че край ще има и трябва да има. Ние ще трябва да си изпълним задачата, която е поставил пред нас нашият народ. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): Другарки и другари! Г-да народни представители! Също така, когато тук излизат с много и много факти, тези приятели мислят, че ние като че ли в деня на изборите и преди изборите не сме били там, а някъде сме били скрити и нищо не сме видели, нищо не знаем. Те изнасят тук списъци, факти.

Георги Михайлов Добрев (к): Бабини деветини!

Кръстю Добрев (к): Каква е истината? Тук даже излезе един и каза, че до 23 октомври всичко било спокойно. Това е всеизвестният Петвичев от Кърджали. Аз ще изнеса по-късно някои негови дела.

Димитър Георгиев (к): Обирач на турците!

Кръстю Добрев (к): Не само обирач на турците, но и предател в този момент на националните интереси на нашата страна. (Ръкоплескания от мнозинството и гласове: „Позор!“)

Петър Анастасов (сЛ): Откога станяхте такива патриоти!

Кръстю Добрев (к): Другарки и другари! Имаше ли убийства в нашата област? — Имаше.

Кочо Бонев (ЗНП): Имаше, имаше.

Кръстю Добрев (к): Мълчи! И това ще кажа. — Имаше ли бити? Имаше.

Кочо Бонев (ЗНП): Имаше.

Кръстю Добрев (к): И това ще кажа. Но сега ще кажа, как станяха убийствата и защо имаше бити. Аз трябва да заявя, че ако имаше най-трудна задача, поставена пред мене, която трябваше да реша в момента на изборите и преди изборите, това беше задачата, трудната задача, да изпълня директивата на др. Димитров — да положа всички усилия, за да не се уловят нашите хора на провокациите от страна на предателската опозиция. (Ръкоплескания от мнозинството. Гласове: „Вярно!“) И аз заявявам най-отговорно: тази ми беше мисълта, това ми беше желанието. Защото знам, и подчертавам туй, че моята партия ме е туряла там областен секретар и че аз непосредствено отговарям пред централния комитет и пред др. Димитров, че той ще ме пита и ще ми каже: „Защо си допуснал такива работи в тази област?“ Така беше, другари. И ако не съм спал и съм треперил, то беше само за това. Но що се получава? Ръководството на Работническата партия, истиният секретар, отечественофронтовците правят усилия да задържат възмущението на народа, а провокаторите съзнателно, умислено провокират, само и само да компрометират нашата борба. (Ръкоплескания от мнозинството. Гласове: „Вярно!“) Точно така беше. Нека да излезе някой опозиционер с един факт да покаже, че партийното ръководство на Стара Загора е дало директива да се бият опозиционери.

Иван Копринков (сЛ): Тези работи не се пишат!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): Аз обаче имам стотици факти, и ако има тук добросъвестни опозиционери, ...

От опозицията: Има, има.

Кръстю Добрев (к): ... аз съм говорил на десетки публични събрания и — ша, не ша — съм предавал директивите на моя централен комитет и на др. Димитров — нека да кажат, какви директиви съм давал аз там. Няма такива факти, нашата партия и нашето ръководство да са давали директива да се бие някой. Обратното има — ние сме налагали санкции и наказания на десетки партийци, които не са могли да се удържат и са се улавяли на провокациите ей на тези (Сочи опозицията) провокатори. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Министър-председател Георги Димитров: Да, провокатори!

Кръстю Добрев (к): Аз ще кажа и друго нещо, другарю Димитров! По лична намеса на областния комитет на партията ние имаме 11 души арестувани за нарушения!

Министър-председател Георги Димитров: Наказани!

Кръстю Добрев (к): Да, арестувани. И днес идват другари от селата и ни разправят: „Другарю Добре! Какво стана? Какво правите? До 9 септември ни арестуваха и биеха! Сега пак ни арестуват, пак ни бият! Защо така?“ Зауей зашото не си сдържате нервните и се заловихте на въдицата на опозицията, на тия провокатори, за да компрометирате с това и властта, и партията. Това е истината по изборите.

По този въпрос аз ще кажа само едно: ако в нашата област ние не бяхме взели тия мерки, за които аз говоря, щеше да има не едно, не две, не три, не четири убийства, но много убийства щеше да има. (Оживление) Да, да! Много убийства щеше да има. Много къскини щяхте да ядете! Благодарете на нас, на вас, г-да опозиционери, (Възражения от опозицията)

Един от опозицията: Благодарим, благодарим!

Кръстю Добрев (к): Благодарете, защото щяха да ви убият там — народът щеше да ви причука вас.

Един от опозицията: Значи, народът, без милицията.

Кръстю Добрев (к): И днес разправя същият този герой от Нова Загора какво било. Иначе нямаше да излезе днес той тук да говори. Не знам, къде щеше да бъде. Да благодари на Югов и на Работническата партия. Аз откровено заявявам това.

Кочо Бонев (ЗНП): Къде са побойниците? Те са милиционери.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): А слушайте сега друго. Три дни преди изборите нашата партийна организация в Нова Загора устрой околийски събор. Отивам аз да говоря там. 23.000 души се събират, хора от града и от селата. Митингът стана голям, ентусиазиран. След митинга хората тръгват да си отиват с песни. Наближават село Младово. Нашите младожи пътуват с два камиона. По пътя пред Младово устройли барикада с камъни. Шофьорът спира камиона, за да махне камъните и да тръгне по-нататък колата. Но провокаторите опозиционери започват да хвърлят камъни върху главите на нашите другари. Ето това сте ви там — Кочо Бонев, твоята банда е била там — ти, Кочо Бонев, варела! Твоята банда е била там!

Кочо Бонев (ЗНП): Не е вярно!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): И какво става след това? След 2 дена там действително има убийство. В селото настъпва едно огромно озлобление. Атмосферата се нажежава и в края на краищата пребиват един, убиват го. Разбира се, ние наказахме тия, които са го убивали.

Петър Анастасов (СЛ): Като ги изключихте от партията!

Кръстю Добрев (к): Не, в затвора са.

Министър-председател Георги Димитров: Наказани са.

Кръстю Добрев (к): Но той (Сочи Кочо Бонев) е виновният. Ония стоят в затвора, но ти, Кочо Бонев, си провокаторът.

Кочо Бонев (ЗНП): Аз ли съм виновен?

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): Да.

Кочо Бонев (ЗНП): Ти провокираше там. Ти го уби.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): Ти си виновният, ти ги накара да го убият. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): Ние убийците ги турихме в затвора, обаче тоя „сдружен земеделец“, който бе убит там, да ви кажа ли кой е — един отявлен бивш полицай, един фашист.

Кочо Бонев (ЗНП): Кой ти каза? Ти лъжеш.

Кръстю Добрев (к): И го изкараха честен земеделец.

Кочо Бонев (ЗНП): Г-н министър-председателю! Аз не съм бил никога полицай.

Министър-председател Георги Димитров: Той не каза, че Вие сте били полицай, но каза, че Вашият агент е бил такъв човек. Разберете — Вашият агент е бил полицай.

Кочо Бонев (ЗНП): През септемврийските събития аз бях гонен и Ваши другари.

Един от комунистите: Единият от убийците е син на убийца!

Кръстю Добрев (к): Видите ли! — Да видим, какво става в село

Белчево, на 8 км. от Стара Загора. И там има убийство. Обаче кой започва там да убива? В това село към края на избора вече, през деня, отявеният бивш фашист, а днес така да се каже „сдружен“ от николетковите, събира една банда и отиват да превземат бюрото.

Кочо Бонев (ЗНП): Защо ще го превземат?

Минчо Драндаревски (ЗНП): Какъв смисъл има да го превземат?

Кръстю Добрев (к): Ти, Минчо Драндаревски, да мълчиш сега там. — Отиват да превземат бюрото. Опитват се отечественофронтовци да им препречат пътя, но през това време тоя тип фашистки изважда ножа и трима другари ранява — единия от тях много тежко, и досега е в болницата. (Възгласи: „Позор!“ от някои от мнозинството)

Минчо Драндаревски (ЗНП): Кръстю!

Кръстю Добрев (к): Чакай! — И тогава другите другари след това го хващат, озлобени, набили го и разбира се, го убиват. За това убийство аз питам: кой е провокаторът?

Един от комунистите: Малко му е!

Кръстю Добрев (к): Кой провокира това убийство?

Георги Михайлов Добрев (к): То е малко! Два пъти да го убиеш такъв провокатор.

Кръстю Добрев (к): Кои са убийците, Минчо? Твоите бандити са убийците.

Минчо Драндаревски (ЗНП): Моля, г-н министър-председателю, аз въобще...

Един от мнозинството: Нямам думата.

Минчо Драндаревски (ЗНП): Нека кажа! Откакто съм депутат, не съм пререкавал никого и съм се държал примерно. Обаче дължа да отбележа, за чест на Старозагорската област, която и аз представлявам, както г-н Кръстю Добрев, че приемам и моля за една анкета, която Вие, г-н министър-председателю, ще назначите, от когото намерите Вие за добре, и ако това, което г-н Добрев казва, излезе истина, имате на разположение моя мандат, г-н министър-председателю. (Ръкоплескания от опозицията) Моля Ви да разберете, че аз нито съм провокирал, нито съм човекът, който желая да води борба с Работническата партия. Желая да бъде приятел на Работническата партия.

Един от мнозинството: А защо си там в техните редове?

Кръстю Добрев (к): Честните слова на Минчо Драндаревски са много етини. Той ги е продавал много пъти. Може да бъде напълно спокоен. (Ръкоплескания от мнозинството)

Минчо Драндаревски (ЗНП): За Ваша чест, г-н министър-председателю, моля една анкета — каквато намерите вие за добре. Ако приемете, ще знаете едно — само благодарност ще имате и от мое име, и от името на цялата област. Моля Ви приемете анкетата.

Кръстю Добрев (к): Доколкото Минчо Драндаревски тук много претендира за голяма част, аз ще кажа няколко факти и за него.

Един от опозицията: Ти си най-честният!

Един от комунистите: Кажете за ключа на Минчо.

Кръстю Добрев (к): Минчо Драндаревски намери за най-здрава опора в Стара Загора най-тъмната реакция и миналата година беше на вечеринка срещу Нова година, на която пееха „Дувдаки“ заедно с Маринкови и други търтеи.

Минчо Драндаревски (ЗНП): Моля Ви се, г-н министър-председателю! Ако това излезе вярно, ако миналата година срещу Нова година аз съм бил в Стара Загора и ако съм бил на такава вечеринка, приемам да бъда обесен тук, на тоя електрически полюлей. (Смех и възгласи: „Ей-й-й“ от мнозинството)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Минчо Драндаревски (ЗНП): Аз искам, г-н министър-председателю, на Вашия секретар в Стара Загора, който така ревностно говори за неща неистинни, да му кажете да не ги говори и да му опънете ушите — да бъде по-честен.

Кръстю Добрев (к): Миналата година ние получихме напълно достоверни факти, от които се вижда, кой е поддържал опозицията в Стара Загора през време на изборите. Той може пак да иска анкета. Ние ще приемем тази анкета.

Един от опозицията: Приемете я де!

Кръстю Добрев (к): И пак ще я приемем, за да установим, че Минчо Драндаревски е получил стотици хиляди лева от братя Матееви, Досеви и т. н. в Стара Загора, за да прави избори. (Възгласи: „А-а-а!“ от мнозинството) Това са хора от най-черната реакция в Стара Загора. Това са черни фашисти. Искате ли анкета, г-н Драндаревски?

Минчо Драндаревски (ЗНП): Какво било?

Един от мнозинството: Сега не чува!

Минчо Драндаревски (ЗНП): За всичко анкета. Дайте анкета.

Кръстю Добрев (к): Искате ли анкета?

Минчо Драндаревски (ЗНП): За всичко анкета искам.

Кръстю Добрев (к): Дай да направим анкета.

Минчо Драндаревски (ЗНП): За цялата област.

Един от мнозинството: За цялата област.

Минчо Драндаревски (ЗНП): За всичко искам анкета, за цялата област.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): Прието, прието!

Г-да народни представители! Аз се учудвам какъв е бил терорът в нашата област, че е дал възможност на тия опозиционери да водят такава психическа атака, такава безогледна агитация, такава провокация.

Един от мнозинството: Безнаказано.

Кръстю Добрев (к): Безнаказано и след всичко това да излязат да казват, че нямало свобода. Аз помня миналата година в Хасково какво стана. Ние решихме да бъдем твърде лоялни към опозицията.

Един от опозицията: Както винаги!

Кръстю Добрев (к): Нашите другари там решили да ги викат в театъра, да им дадат театър да си правят събрание. И отишли да ги викат, да ги канят: елате да вземете театъра да си правите събрание. Откриват си събранията и ораторът почва така: „След дълга и упорита борба най-после ние извоювахме правото си, в театъра събрание да правим.“ (Смях и възгласи: „Ей-й-й“ от мнозинството. Възражения от опозицията)

Един от мнозинството: Ей, Минчо, слушай.

Кръстю Добрев (к): Димитър Стоянов тук ли е?

Обаждат се: Тук е.

Кръстю Добрев (к): Шом е тук, да му кажа нещо.

Един от комунистите: И той иска анкета!

Кръстю Добрев (к): Там е говорил и Димитър Стоянов, говорил и някакъв секретар на дружбата. Ние научихме кой е този секретар и узнахме как той се е борил. Той е най-големият комарджия там, човек на заровете. Цял ден в кръчмата хвърля заровете и води борба против нас за театъра. Такива големи герои са! И като излизат в театъра да говори, казва: „Няма свобода!“ Изругаха, напсуваха властта. След всичко това казват: „Няма свобода, няма свобода!“

Един от опозицията: Лъжа е всичко.

Кръстю Добрев (к): Терор, терор! А Димитър Стоянов през последните избори праща една телеграма тук, че комунистите внушили на шофьорите да не дават нито една кола на опозиционерите, тъй като шофьорите били организирани в някакъв си ОРПС, където командували комунистите. И Димитър Стоянов съобщава, че дал заповед да оседлат 12 магаре и на тях да турят неговите апостоли, за да тръгнат да агитират по селата за опозицията. (Смях всред мнозинството) Да, и това се разправя като демагогия в Хасковска околия.

Министър-председател Георги Димитров: Магарешка агитация ще правят! (Смях всред мнозинството)

Кръстю Добрев (к): Да, магарешка агитация! Демагогия.

Георги Михайлов Добрев (к): А себе си брони ли са в магаретата?

Кръстю Добрев (к): Той е тринадесетото!

Другарки и другари! Аз трябва да ви кажа, че през деня на самия избори си рекох: най-после, я лнес аз целия ден да бъда в движение, да не би да стане някъде нещо. Откровено да ви кажа, аз обиколих за един ден 20 села в Старозагорска околия, където бях кандидатирани. Аз не намерих секция в село без застъпник на опозицията.

Георги Михайлов Добрев (к): А те разправят, че нямали застъпници.

Кръстю Добрев (к): Не намерих село без застъпник.

Минчо Драндаревски (ЗНП): Значи, не си ходил във всички села.

Кръстю Добрев (к): Ако искате, аз мога да упомена тия села. Помня ги тия села. Да, не намерих село без застъпник на опозицията. А тук ни разправят, че нямали застъпници.

Рада Носва (к): А някъде имаха и по двама застъпници.

Кръстю Добрев (к): Първата моя задача, като влязах в тия бюра, беше да видя и да попитам как върви изборът. И опозиционните застъпници ми отговаряха: „Много хубаво, нормално, свободно!“ А тук тия приятели излизат със стотици „факти“, за да докажат, че нямало свобода.

Георги Михайлов Добрев (к): Кой им плаща, за да лъжат така нагло? Къде им са констатациите?

Кръстю Добрев (к): Сега и за плащането ще кажа.

Министър-председател Георги Димитров: Това, което те говорят тук, не е за Народното събрание, а е за чужбина, на техните чужди материали да дават! (Към опозицията) Това е вашата роля!

Кръстю Добрев (к): В Стара Загора, заедно с Тачо Даскалов, обиколихме всички секции и през деня и вечерта, когато се броят бюлетините, за да не стане някой скандал, от който те много се страхуват. Намерихме само на едно място скандал. Председателят на бюрото се оказа опозиционер, който е изгонил комунистическия застъпник. (Смях всред опозицията)

Минчо Драндаревски (ЗНП): Къде беше това нещо? Г-н министър-председателю! Моля Ви за честта на Парламента и за Ваша чест да му кажете да говори само истината.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Минчо Драндаревски (ЗНП): Защо вземахте автомобилите и върнахте ли ги? Защо изгонихте застъпниците? Само двама застъпници имахме във всички села.

Кръстю Добрев (к): Аз, разбира се, се намесих, и тоя застъпник беше върнат на своето място. Действително аз направих това — намесих се в тоя случай. Аз питам Минчо Драндаревски, който в същото време обиколи всичките изборни бюра...

Минчо Драндаревски (ЗНП): Но пеш — кажи, че пеш съм ги обиколил. Свалиха ме от файтона. Взеа ми файтона. Къжи това — не ходих ли пеш?

Министър-председател Георги Димитров: На магаре. (Смях всред мнозинството)

Кръстю Добрев (к): На кон, не пеш. На кон ходи из околията си и с файтон ходи по всички бюра и никъде сам той не можа да констатира нередовности. (Възражения от опозицията) И лнес се е изправил тук и ми разправя бабини приказки! Аз само ще кажа: той е голям майстор на психическата атака. Преди изборите той пушна един позив. Тоя позив започваше така: „Ето резултатите от изборите за Великото народно събрание: първо, ние, отечественофронтската опозиция, взимаме 95%.“ (Смях всред мнозинството)

Един от комунистите: Вярно ли е това, Минчо?

Минчо Драндаревски (ЗНП): Това е истината за нормални избори.

Кръстю Добрев (к): Второ — за комунистите — 4.5%, и на сателитите, на нашите съюзници, значи — 0.50%.

Един от комунистите: Много им даваш, Минчо!

Кръстю Добрев (к): Бедните наши съюзници — само половин на сто им дава!

Георги Михайлов Добрев (к): Той за Карлуково не пита ли?

Кръстю Добрев (к): Той оттам е пуснат.

Заедно с това Минчо Драндаревски пуша още един знаменит позив: (Чете) „Гласувайте с бялата бюлетина, тъй като опозицията е девствена, като белия цвят на бюлетината“. (Продължителен общ смях и възгласи всред мнозинството „Ей-й-й!“)

Един от комунистите: Това истина ли е?

Минчо Драндаревски (ЗНП): Така е.

Георги Михайлов Добрев (к): Кръстю! Чувал ли си проститутка да признае, че не е девствена? (Смях всред мнозинството)

Кръстю Добрев (к): Не съм чувал. — Аз сам попитах събранията на един митинг на нашата партия — 50.000 души бяха — за да ми отговорят те сами, могат ли такива хора, които от сутрин до вечер продават нашата страна на чужди агенти, които ачик-ачик се продават на външни и на вътрешни предатели и врагове, могат ли тия приятели да бъдат девствени? (Смях всред мнозинството) И напоследък ми отговори, че не могат да бъдат девствени: те са загубили своята чест, като са продали националните интереси на българския народ, на нашата страна. (Ръкоплескания от мнозинството и възгласи: „Мозор!“)

А слушайте сега, как водеха пропагандата тия приятели в Кърджалинския край. Тук е най-интересното. Преди известно време аз лично направих една доста голяма обиколка по нашия край, Родопски, и пак от гледна точка на проверка, за да не би там нашите партизани някъде да изкривят линията, обидени от това, че турците гласуваха за опозицията.

Един от мнозинството: За реакцията.

Кръстю Добрев (к): Направих беседи с турци и помаци и ги попитах: добре, кажете откровенно, свободно, бъдете спокойни, кое ви накара да гласувате за опозицията?

Един от мнозинството: Там няма такава.

Кръстю Добрев (к): Тези, които са гласували.

Един от опозицията: Откъде ги знаете?

Кръстю Добрев (к): Казват: „Другарю Добрев, ние действително вярвахме, че на 28 октомври английските войски ще бъдат тук, в Родопите“. — Ами кой ви каза тая приказка? — „Ами — казват — опозицията разправя“. Аз ще ви кажа, че ние имаме факти, когато под влиянието на тази предателска пропаганда, че като дойдели там английските войски, щели със себе си да донесат много евтини стоки, памучни и вълнени платове, на 28 октомври сутринта от някоя села, толкоз заблудени и изостанали кэдъни и турци, вече тръгнали за Кърджали да купуват евтини платове!

От опозицията: Ей-й-й!

Петър Сърбински (зНП): Това е Велико народно събрание, не е кръчма.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): Най-подлият и предателски аргумент е този, че агитаторите от опозицията, в това число и Певтичев, който тук се кълнеше в честност, казваха на турците, че само ако изберете опозиционери, ако дойде опозицията на власт, ще бъде разрешен за вас правилно националният въпрос — Родопите ще се присъединят към Турция!

Никола Певтичев (зНП): Протестирам!

Кръстю Добрев (к): Това са предателите. Ето гледайте го, другарки и другари. Хей този е Никола Певтичев, същият е. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Никола Певтичев (зНП): Нищо подобно! В миналата война Певтичев е участвувал на фронта, не е предател!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Никола Певтичев (зНП): Лъжа е всичко това! Ти не знаеш какво говориш! Аз си давам мандата, ако се установи това нещо!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): Вие чухте тук словото на един от големите...

Георги Михайлов Добрев (к): Девственици!

Кръстю Добрев (к): ... девственици в Стара Загора. Той е хасковският девственик Димитър Стоянов. Този приятел през всичкото време, отначало докрай, говори тук за демокрация...

Министър-председател Георги Димитров: Отечествоният фронт е истинска демокрация.

Кръстю Добрев (к): Да, съвършено правилно... — и се представи тук като борец против фашизма и царизма. Аз се учудвам! Или човек трябва да е изгубил съвършено акъла си, или трябва да е действително голям тепегъз.

Един от мнозинството: Какъвто си е.

Друг от мнозинството: Второто е вярно.

Кръстю Добрев (к): Истина е. (Възражения от опозицията) Слушайте какво ще ви кажа сега. В 1938 г., когато народните представители се гонеха от Народното събрание, тоя същият приятел пише писмо до цар Борис, като заявява, че той никога не е бил на становище против короната, че короната е неизблена (Възражения от опозицията) и че той, така да се каже, ще служи честно на короната. Това е документ, г-н Стоянов. (Възражения от опозицията)

Димитър Стоянов (зНП): Лъжа е!

Кръстю Добрев (к): Г-н Стоянов! С тоя документ какво ще правите? И днес тук той излиза демократ! (Възражения от опозицията) Хей онзи там (Сочи го) е Димитър Стоянов. Него го е срам да стане. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): Той е молил цар Бориса да не го изгони от Народното събрание.

Серги Златанов (зНП): Г-н Добрев! Не забравяйте, че Стоянов е изпъден от Камарата на цар Борис като честен земеделец.

Кръстю Добрев (к): Ей такива девствени земеделци има в нашата област.

Има още един девственик — и той е тук.

Георги Михайлов Добрев (к): Че какво е правил Народният съд във вашия край? Защо ги е оставил?

Кръстю Добрев (к): Лошо е работил. Има още един девственик тук. Той се казва д-р Гочев, който преди известно време, неотдавна, при прегледа на една жена, от с. Градец, Новозагорско, се нахвърлил нахално и искал да блудствува с нея.

От опозицията: Ей-й-й!

Кръстю Добрев (к): Ето къде е той. (Сочи народния представител д-р Диню Гочев) Той е същият.

Д-р Диню Гочев (зНП): (Възразява)

Георги Михайлов Добрев (к): Има сведение, че е щипал и съкандидатката си.

Кръстю Добрев (к): По този случай има от същата жена дописка във в. „Септември“ за тоя приятел.

Един от опозицията: Твоят вестник.

Кръстю Добрев (к): Ето какъв доктор е, как преглежда той жените!

Митю Седев (зНП): Той е лекувал партизани.

Георги Михайлов Добрев (к): Той не е доктор, а е боктор!

Един от мнозинството: Мръсник!

Министър-председател Георги Димитров: За такъв лекар — за твор.

Христо Юруков (р): Затуй е намерил мястото си там. (Сочи опозицията)

Кръстю Добрев (к): Другари Аз мисля, че за него няма какво повече да приказвам.

Министър-председател Георги Димитров: Достатъчен им е този букет.

Кръстю Добрев (к): Няма нито един свестен човек от тях. (Възражения от опозицията) Този същият доктор, когото ние изгонихме от Отечествония фронт, заяви най-подло, че в нашата страна Червената армия била окупаторка на нашия народ. Ей тоя същият приятел. (Сочи д-р Диню Гочев)

От мнозинството: Позор! Позор!

Кръстю Добрев (к): Днес вдигат още гюрултия тук и се представят за някакви си представители на някакъв си земеделски селски народ.

Петър Сърбински (зНП): Той не е никакъв си, а е земеделски народ.

Кръстю Добрев (к): Не, г-да, вие днес сте представители на отявлената фашистка реакция. Тя се крие зад вашия гръб днес. Реакционерите ви тупат по гръба днес. (Възражения от опозицията)

Погледнете, тук има още един. Той се казва Копринков. Този Копринков неотдавна, когато Народното събрание заседаваше, цяла седмица защитава пред областния съд делото на братя Маринови, съдени по закона за конфискациите. Хей този приятел там. (Сочи народния представител Иван Копринков)

Един от мнозинството: А ние тук му даваме отпуск!

Кръстю Добрев (к): Тук бюрото му дава отпуск, а той ходи да защитава такива подсъдими.

Един от мнозинството: Да не се дава отпуск на такива защитници на незаконно забогатели.

Министър-председател Георги Димитров: Как може да се дават такива отпуски!

Министър Георги Трайков: Ще искаме медицински свидетелства тогава.

Един от мнозинството: Вярно ли е?

Кръстю Добрев (к): Вярно е, как да не е вярно. Ще отрече ли той тая работа?

Георги Михайлов (к): Да стане да каже!

Един от мнозинството: Нека сам да заяви, Той е тук.

Иван Копринков (сЛ): За да бъдете честен, кажете, че делото на братя Маринови се гледа само един ден, когато Камарата имаше заседание, и само един ден съм взел отпуск. Аз съм адвокат, това е мой дълг.

Един от мнозинството: Сам си признава. Един ден си взел отпуск, ама те нямаше цяла седмица, за да учиш делото. (Пререкания)

Иван Копринков (сЛ): Апашите от турмите ги вземахте, за да гласуват.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кръстю Добрев (к): Мене ми се струва, че нашата задача не се заключава само в това, ние да признаем и да подчертаем тук, че действително изборите минаха законно, а трябва да се проведе една действителна кампания, една действителна работа всред самия народ за пълното разобличаване на тези приятели, (Ръкоплескания от мнозинството) като врагове, като агенти на реакцията.

Вълко Червенков (к): Трябва да се обуздаят.

Кръстю Добрев (к): Трябва да им се каже: г-да опозиционери, ако вас са ви избрали някои приятели на реакцията, (Възражения от опозицията), за да саботирате тук, знайте, че нас са ни избрали, за да творим и да градим и няма да ви позволим повече да саботирате Великото народно събрание. (Ръкоплескания и възгласи „Браво!“ от мнозинството)

Председателстващ Петър Каменов: Няма други оратори записани. Преминваме към гласуване.

Минчо Драндаревски (зНП): Моля, аз съм записан.

Председателстващ Петър Каменов: Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Ардинска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Ивайловградска избирателна колегия . . .

Димитър Стоянов (зНП): Г-н председателю! Протестирам, че не ми се дава думата! Аз искам да приказвам. Вие не можете по този начин да третирате народните представители!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Кочо Бонев (зНП): Нямаме правото да отнемате думата на народните представители.

Димитър Стоянов (зНП): Вие говорите за законност и ред, а законост и ред ли е това, да ми отнемате думата!

Председателстващ Петър Каменов: Не сте записан.

Един от мнозинството: (Към Димитър Стоянов) Ти си провокатор!

Димитър Стоянов (зНП): Не съм провокатор, а съм избран на народа и имам право да използвам тази трибуна. Ако не днес — утре ще я използвам.

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Един от мнозинството: Правилникът да се приложи за такъв. (Възражения от опозицията)

Министър-председател Георги Димитров: Ние пристъпихме вече към гласуване. След като се гласува, само за лично обяснение може да искате думата. Иначе достатъчно говорихте. (Към председателстващия) Давайте на гласуване. (Ръкоплескания от мнозинството)

Минчо Драндаревски (зНП): Моля, г-н министър-председателю, искам думата.

Председателстващ Петър Каменов: Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Ивайловградска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Възражения от опозицията)

Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Казанлъшка избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Възражения от опозицията)

Петър Анастасов (сЛ): Карайте, карайте!

Председателстващ Петър Каменов: Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Крумовградска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Кърджалийска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Момчилгорска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Петър Анастасов (сЛ): Карайте! Няма закони за вас!

Председателстващ Петър Каменов: Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Новопазарска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Свиленградска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Старозагорска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Харманлийска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Хасковска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които г-да народни представители приемат доклада на комисията по проверка на изборите за одобряване на изборите в Чирпанска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка пета от двения ред:

Доклад на комисията по проверка на изборите във Варненска административна област.

Има думата докладчикът.

Минчо Драндаревски (зНП): Нямаше да загубите, ако ми бяхте дали думата.

Министър-председател Георги Димитров: В края на заседанието ще вземете думата.

Кочо Бонев (зНП): Г-н министър-председателю! Едно време Фердинанд така процедираше във Великото народно събрание. (Възражения от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Не можете така да процедирате, г-н председателю! Има правилник.

Министър-председател Георги Димитров: Седнете си на мястото там!

Никола Петков (зНП): (Възразява)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Министър-председател Георги Димитров: (Към опозицията) Ако ви се спие, илете спете, а Народното събрание ще трябва да работи! (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Никола Петков (зНП): Вие се поставяте над волята на гсички и искате да играете ролята на сатрап!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Докладчик Петко Лалов (к): Парламентарната комисия по проверка на изборите разгледа произведените избори във Варненска административна област, а именно в околните Балчишка, Варненска градска, Варненска селска, Генералтошевска, Добришка, Новопазарска, Омортагска, Поповска, Преславска, Провадийска, Тервелска, Търговищенска и Шуменска и прие, че изборите в цялата област са станали редовно, законно, . . .

Един от опозицията: Много законно!

Докладчик Петко Лалов (к): . . . свободно и предлага на Народното събрание да утвърди тези избори.

За изборите в Новопазарска околия има подадена една контестация. Комисията намира, че тази контестация следва да бъде оставена без последствие и предлага, изборите и в Новопазарска околия също да бъдат утвърдени.

Димитър Георгиев (к): В какво се състоя контестацията?

Докладчик Петко Лалов (к): Ще ви кажа контестацията. — Съгласно приетия ред в Народното събрание трябва да съобща от коя околия, кои народни представители следва да бъдат утвърдени. Варненска градска избирателна колегия: Георги Махалов, Тимитров, от Работническата партия, Стоян Пивлов, Делчев, от Работническата партия, Вера Костова, Макелонска, от Работническата партия, Христо Николов Стоянов, от БЗНС — (Никола Петков), и д-р Георги Петков Георгиев от Работническата социалдемократическа партия — обединена.

Варненска селска избирателна колегия: Петър Иванов Бомбѝв, от Работническата партия, Андрей Пенев Денев, от Работническата партия, Черню Николов Праматаров, от Работническата партия, Георги Трайков Гировски, от БЗНС, Петър Николов Сърбински, от БЗНС — Никола Петков, и х. Атанас Попов Панайотов, от БЗНС — Никола Петков.

Провадийска избирателна колегия: Грудн Атанасов Димитров, от Работническата партия, Илия Добрев Илиев, от Работническата партия, Анастас Петров Мирчев, от Работническата партия, Георги Трайков Гировски, от БЗНС, Иван Христов Костов, от БЗНС — Никола Петков, Господин Димов Господинов, от БЗНС — Никола Петков, и Дичо Тодоров Стоянов от БЗНС — Никола Петков.

Добришка избирателна колегия: Димитър Ганев Върбанов, от Работническата партия, д-р Петър Георгиев Пачев, от Работническата партия, Панчо Жеков Панев, от Работническата партия, Кирил Илиев Милев, от БЗНС, Христо Георгиев Попов, от БЗНС — Никола Петков и Иван Рангелов Пешев, от БЗНС — Никола Петков.

Балчишка избирателна колегия: Борис Стефанов х. Матеев, от Работническата партия, Любомир Велчев Казаков, от Работническата партия, и Георги Тодоров Малинов от БЗНС.

Генералтошевска избирателна колегия: Васил Иванов Василев Дерменджиев, от Работническата партия.

Шуменска избирателна колегия: Васил Петров Кюларов, от Работническата партия, Борис Николов Стоев, от Работническата партия, Дачо Кънев Димитров, от Работническата партия, Мустафа Юмеров Балялов, от Работническата партия, Слави Петков Пушкаров, от БЗНС, Христо Николов Стоянов, от БЗНС — Никола Петков, и Крум Димитров Славов, от Работническата социалдемократическа партия — обединена.

Преславска избирателна колегия: Грудн Атанасов Димитров, от Работническата партия и Тодор Стоянов Лазаров, от БЗНС — Никола Петков.

Търговищенска избирателна колегия: Титко Николов Черниколев, от Работническата партия, Николай Друмев Титков, от Работническата партия, и Кирил Йосифов Попов, от БЗНС — Никола Петков.

Новопазарска избирателна колегия: Станю Василев Попов — Работническа партия, Ангел Петров Крайчев — Работническа партия, Неделчо Янков Шаравов — БЗНС, обединена опозиция, Калю Малев Калев — БЗНС (Никола Петков);

Омортанска избирателна колегия: Илия Николов Игнатов — Работническа партия, Исмаил Халил Сарходжов — Работническа партия, Кръстю Димитров Недков — БЗНС;

Поповска избирателна колегия: Грудн Атанасов Димитров — Работническа партия, Димитър Ненов Ганчев — Работническа партия, Ахмед Хюсеинов Якубов — Работническа партия, Петър п. Иванов Николов — БЗНС, Иван Пенчев Генев — БРСДП, Коста Андреев Лулчев — РСДП (о) и

Тервелска избирателна колегия: Иван Йорданов Попов — Работническа партия, и Йордан Георгиев Попов — БЗНС.

Това са избраниците в тая административна област.

Контестацията в Новопазарско е съвсем неоснователна

Петър Сърбински (ЗНП): Незначителна.

Докладчик Петко Лалов (к): Тя е направена от Върбан Желязков Вълчев, от гр. Нови Пазар, кандидат в отечественофронтговската листа от Социалдемократическата партия. Радио София и варненският в. „Народно дело“ били съобщили, че в Новопазарската колегия е избран от централната листа и един социалдемократ. И понеже той е първият кандидат в листата на социалдемократите, сметнал, че той трябва да бъде. Съгражданите му го поздравили с избора, той приел поздравлението, обаче съобщение да се яви в Народното събрание не се получило. Той е получил 305 гласа. Обръща се към Народното събрание.

Един от опозицията: Щом има избрани с 600 гласа, защо да няма и с 305!

Докладчик Петко Лалов (к): Колкото се отнася до гласовете, неговите гласове може да са по-малко, но те са гласове на социалдемократическата партия в Отечественния фронт, те не са гласове като на другите социалдемократи, които получаваха бели гласове, каквито те никога не биха получили, ако бяха в една партия, която има цвят. Те са гласове от общата листа на фашистите в България. (Ръкопляскания от мнозинството)

От опозицията: Е-е-е!

Докладчик Петко Лалов (к): А той е получил гласове от социалдемократите. Но претенцията му очевидно е неоснователно-бразна...

Димитър Георгиев (к): Тя е смешна претенция.

Докладчик Петко Лалов (к): ... и комисията трябваше да я остави без последствие.

От опозицията: Bravo!

Докладчик Петър Лалов (к): Затова комисията настоява, както в другите колегии на Варненската област, така и в тая колегия, да бъдат утвърдени изборите като редовно произведени. (Ръкопляскания от мнозинството)

Председателстващ Петър Каменов: Има думата народният представител г-н Дичо Тодоров.

Дичо Тодоров (ЗНП): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители!

Андрей Пенев (к): Дичо, Дичо! Един път измени, втори път измени! От тебе нищо не става.

Дичо Тодоров (ЗНП): По поставения въпрос за утвърждаване изборите във Варненска административна област ще има да кажа и аз нещо в допълнение на онова, което се кази от преждеговорившите. Въобще по изборите в България има да се говори много. И смяят факт, че ние продължаваме заседанието и след 9 ч., без да можем да завършим окончателно поставения на дневен ред въпрос, свидетелствува, ...

Георги Михайлов (к): За вашия саботаж.

Дичо Тодоров (ЗНП): ... че действително съществува спор по изборите в България.

Христо Юруков (р): Това е лошо, че Работническата партия има повече гласове!

Един от мнозинството: Значи, и това е лошо, че работим повече!

Дичо Тодоров (ЗНП): На 18 ноември, когато станаха изборите за XXVI обикновено Народно събрание, ние четохме във вестниците, че изборите са утвърдени почти без никакви разисквания, защото опозицията не участва в тези избори. Аз няма да се връщам към тези избори, да говоря как те се произведоха и каква беше тогава обстановката.

Но ние следяхме и изборите, които ставаха в други европейски държави, ...

Андрей Пенев (к): Чак там ли си ходил от Вълчи дол?

Георги Михайлов (к): Например в Гърция.

Дичо Тодоров (ЗНП): ... и трябва да констатираме, че в другите парламенти не станаха тези разисквания, каквито стават тук, във Великото народно събрание, по въпроса за изборите.

Димитър Георгиев (к): Такава опозиция няма в света!

Дичо Тодоров (ЗНП): В английския парламент, в френския парламент, в чешкия парламент и в американския парламент такива разисквания не станаха.

Андрей Пенев (к): Ти не знаеш нашите, българските закони, а знаеш английските!

Дичо Тодоров (ЗНП): Там не стана въпрос, там нямаше спор за свободата на изборите или, ако имаше спор, той беше на по-друга плоскост. Ене сте чели във вестниците, как в самата изборна кампания в Англия един студент е бил глобен с две лири, защото е хвърлил бомба срещу министър-председателя на Англия — тогава беше Черчил. (Оживление)

Министър-председател Георги Димитров: Съчиняваш глупости!

Един от мнозинството: Само с няколко лири не се е отървал.

Дичо Тодоров (ЗНП): Какво би било положението, ако някой наш студент би се осмелил да хвърли бомба да хвърли срещу Георги Димитров, но само дума да каже срещу него.

От мнозинството: Е-е-е!

Дичо Тодоров (ЗНП): Най-вероятно е, че следите му щяха да бъдат загубени и за него никой нямаше да знае къде е.

Един от мнозинството: Опозиционерите в нашата колегия викаха: „Смърт на Георги Димитров!“ необезпокоявани от никого.

Друг от мнозинството: Не нарекохте ли вие народните представители от мнозинството убийци? Не ви е срам! (Глътка)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Дичо Тодоров (ЗНП): Уважаеми народни представители и родни представители! Изборите на 27 октомври, които трябваше да отлъчат представителите за VI Велико народно събрание...

Георги Михайлов Добрев (к): Няма такава. То е първо.

Дичо Тодоров (ЗНП): ... станаха действително на тая дата, 27 октомври, но подготовката за тези избори почна през м. юли 1946 г.

Георги Михайлов Добрев (к): Толкова по-добре.

Дичо Тодоров (ЗНП): Ще видим дали е по-добре.

Георги Михайлов Добрев (к): Разбира се, че е по-добре.

Дичо Тодоров (ЗНП): През работните летни дни, ...

Един от мнозинството: И ти ли си работил? (Оживление)

Дичо Тодоров (ЗНП): ... през което време българските селяни бяха заангажирани в непосилен селски труд по нивите, ...

Същият от мнозинството: Ти работиш ли? (Веселост)

Дичо Тодоров (ЗНП): ... по жътви, много селяни бяха отвлечени от техните ниви, откъснати от тяхната работа и отвеждани в участъците на милицията, за да бъдат малтретирани. И след като бяха пушани, те идваха при мене и ме питаха: „Защо бяхме арестувани и защо ни биха?“ Казвам им: оправданието на този терор може да се намери в подготовката за изборите на 27 октомври.

Георги Михайлов Добрев (к): Значи, от самото начало се занимаваш с клевети!

Дичо Тодоров (ЗНП): Тия трудолюбиви селяни, които не знаят нищо друго, освен само да творят, бяха откъснати от тяхната работа и по цели седмици бяха държани в арестите и бити ...

Един от опозицията: Дай имена! Какво приказваш?

Дичо Тодоров (ЗНП): ... под този претекст, по този повод, че в тях имало оръжие. Оръжието на българските селяни е само едно единствено — мотиката и ралото.

Йорданка Долапчиева (к): Я отговори не се ли залови оръжие в с. Вртарци, във вашите опозиционери?

Дичо Тодоров (ЗНП): Не е вярно. Бяха бити хората и бяха душени, защото никакво оръжие не се залови.

Един от мнозинството: В с. Равнец бяха събрани ловните пушки и бяха заловени в къщата на един опозиционер. Революция шели да правят там.

Дичо Тодоров (ЗНП): Такова село няма в Провадийска околия.

Същият от мнозинството: И се опитваха да нападнат изборните бюра.

Дичо Тодоров (ЗНП): Такова село в Провадийска околия няма. А пък дали българските селяни могат да правят революция, всеки българин ще си отговори. Революциите и смущенията са патент на други, а не на българския работен народ.

Георги Чанков (к): А Дуран-Кулак не беше ли революция? А радомирската революция? Георги Йорданов призна вчера това нещо.

Един от мнозинството: Я кажи ти, как стана от работник — търговец? Черноборсаджия такъв! (Глъчка)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Дичо Тодоров (ЗНП): Но какво беше положението в навечерието на самите избори? Аз, разбира се, не мога да се оплача, че имаше някакъв непосредствен терор в навечерието на самите избори или в деня на самите избори. Провадийска околия, която минава за околия, в която има само хора, които се занимават с честен труд, беше една спокойна околия. Даже уважаемите комунисти нямат честта да могат да се похвалят — особено в северния край на Провадийска околия — с някакво партизанско движение. Но изборите предизвикаха известно смущение.

Пеко Таков (к): Радвате се на това, че не е имало партизанско движение там!

Дичо Тодоров (ЗНП): Да, радвам се, признавам го, защото не смятам, че партизанското движение е, което докара 9 септември. Ние твърдим това.

Пеко Таков (к): Както фашистите, така и вие се радвате, че не е имало там партизанско движение!

Дичо Тодоров (ЗНП): Ние твърдим, че не е партизанското движение, което докара 9 септември, както твърдите това вие.

Димитър Димов (к): А кой? Вие ли? Реакцията?

Дичо Тодоров (ЗНП): Историята и събитията, които настъпиха в целия свят, подготвиха тая дата и в България.

Пеко Таков (к): Кой подготви 9 септември?

Един от мнозинството: Това е най-големият наш национален капитал.

Димитър Димов (к): Да се отбележи това, че представител на опозицията е против партизанското движение. Да се отбележи, за да се знае.

Пеко Таков (к): Вие казвате, че партизанското движение нямащо нищо общо с победата на 9 септември!

Дичо Тодоров (ЗНП): Има стенографи, те са записали какво съм казал.

Един от мнозинството: Вие не помните какво говорите, защото постоянно лъжете!

Дичо Тодоров (ЗНП): Всички събития, които стават в света, са резултат на историята. (Възражения от мнозинството. Глъчка) Огледният човек не може да движи събитията.

Димитър Димов (к): Кой творя историята? Тези, които спят, не творят историята; тия, които се борят, те творят историята.

Пеко Таков (к): Защо се излагате?

Дичо Тодоров (ЗНП): Но какви беше подготовката за изборите на 27 октомври? (Възражения от мнозинството) Офицери във военни мундъри, капитани и майори, обхождаха селата на Провадийска околия и не търсеха да правят многолюдни събрания — не; даже те не търсеха и привърженици на Комунистическата партия, а търсеха по няколко души опозиционери, на които да говорят какви ще бъдат изборите, какъв ще бъде резултатът и какъв ще бъде съдбата на опозицията след тия избори. Това беше едно желание да се създаде смут, да се сплзват хората, да се изваждат избирателите, да почнат сами едни на други да предават тая „информация“ реч на този оратор, за да може да се създаде психология на страх сред населението. И така подготвените избори на 27 октомври в Провадийска околия действително допринесоха до голяма степен за успеха на Комунистическата партия в тая околия, но все пак по-малък успех от този на опозицията. (Ръкоплескание от опозицията)

Андрей Пенев (к): Например в твоето село.

Ранчо Кемсчеджиев (к): Ти откъде взема пари да купиш вършачка?

Дичо Тодоров (ЗНП): В самия ден на изборите имаше вече и весели картички. Но зависеше, кой как ще ги преценява. Някои се смееха на тях, а някои, като ги наблюдаваха, скърбеха и плачеха. Аз ще ви посоча един случай в моето село. Където се вдигнаха знамената на Работническата партия и на Земеделския съюз от Оббюв и под тези знамена циганите тръгнаха да маршируват голи и окъсани към урните, за да пуцат бюлетини за Отечествения фронт. (Възражения от мнозинството)

Георги Михайлов Добрев (к): Циганите не са ли български граждани, не са ли граждани на тая страна?

Дичо Тодоров (ЗНП): Да, и те са граждани на тая страна, обаче са циганско малцинство.

Пеко Таков (к): Те нямат ли права?

Дичо Тодоров (ЗНП): Аз не отричам техните права и възможността им да упражняват своите права.

Йорданка Долапчиева (к): Какво ще кажеш за вашата промяна в Дългопол? (Глъчка)

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Дичо Тодоров (ЗНП): Една циганка беше на смъртно легло. Отиват две партийки-комунистки, вземат я под мишница и я завеждат пред изборното бюро, за да гласува.

Министър-председател Георги Димитров: Защо да не гласува? Българска гражданка е тя, има избирателно право!

Дичо Тодоров (ЗНП): Но за нея, г-н министър-председателю, беше много по-полезно да си стои в леглото, за да си спаси живота. (Възражения от мнозинството)

Министър-председател Георги Димитров: Ако би чуят циганите, те ще искат сметка за тия ваши думи!

Дичо Тодоров (ЗНП): След гласуването, след като тая жена си изпълни своето свещено право, на другия ден умира.

Андрей Пенев (к): Циганката е по-добра, отколкото ти, избричания фашистки!

Дичо Тодоров (ЗНП): Тя умира на другия ден, обаче ония, които я водиха под мишница и заведоха пред изборното бюро, не отидоха да ѝ направят тая чест, ако не на нея, то поне на семейството ѝ, да се поклонят пред тленните ѝ останки. Те я забравиха още на другия ден.

Димитър Георгиев (к): Тук сигурно лъжеш!

Дичо Тодоров (ЗНП): Проверете, дали не е вярно. Но какво става в деня на самите избори?

Недялко Атанасов (ЗНП): Уморила я циганката, значи!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Дичо Тодоров: Уважаеми г-жи и г-да народни представители! Като казвам, че имаше и весели работи, трябва веднага да ви го кажа, кои бяха те. Всички дейатели от Комунистическата партия през целия ден неотлъчно стояха пред самите изборни урни, поех входа на училищата, или там, където ставаше изборът, отрупани на реверите с лентите на Комунистическата партия, на „Звено“, на Оббювия съюз.

Един от мнозинството: Ти си кулак.

Дичо Тодоров (ЗНП): Това никой не им забранява, но те стидоха дотам в тая психологическа подготовка сред избирателите, че окъчваха лентите и на опозиционните избиратели, за да създадат впечатлението, че всичко е с Отечествения фронт.

Един от мнозинството: Това терор ли е?

Дичо Тодоров (ЗНП): Да, терор. Това е един скрит терор. (Смях и възражения от мнозинството)

Цветана Керанова (к): Значи, скрит терор има!

Димитър Георгиев (к): Много сериозна контестация е това!

Пеко Таков (к): Говорете сериозно!

Дичо Тодоров (ЗНП): Г-да народни представители! Ние като че ли сме съгласни да признаем, че нямат свобода само там, където стават убийства, където се минава през човешки трупове. Но не е само това доказателството за липсата на свобода.

Йорданка Доланчиева (к): Я кажете как хвърляхте камъни срещу манифестантите на събранието на Отечествения фронт в Дългопол!

Един от мнозинството: Това не е терор! (Смях)

Министър Георги Трайков: Не уволниха ли кмета на едно село във вашата околия?

Дичо Тодоров (ЗНП): Нека да направим едно сравнение с изборите, които ставаша през ония страшни режими, през стовористките режими, с този избор, който стана на 27 октомври. (Възражения от мнозинството) Имайте търпението да чуете една истина.

Българският народ беше свикнал да прави избори при трудни обстоятелства. През време на стовористките режими, когато наблюдавахме избори, по-първите дейтели на прогресивните организации трябваше да се погрижат за своето здраве и за своето спасение и по няколко дни се отлъчваха от своята пряка работа, напушаха домовете си и отиваха в полето, било да работят, или чисто и просто да дочакат до минаването на изборния ден. Но веднага след изборния ден, като че ли всичко се е свършило, като че ли не е съществувал избор, като че ли не са съществували драгги. Всичко се забравяше и всеки се завръщаше спокойно в своята къща.

Но след тия избори, които станаха на 27 октомври, това не стана. Напротив, прокудените дейтели на Земеделския съюз от опозицията не смееха да се върнат в чии, но месеци по своите домове. (Ръкоплескания от опозицията)

Димитър Георгиев (к): Като са гузни, защото са заплашвали, разбира се, не смеят да се завърнат.

Дичо Тодоров (ЗНП): Някои от тях, които стояха по цели месеци далеч от своите семейства, след връщането им бяха арестувани.

За да допълня това сравнение, тая картина, аз ще си послужа още един такъв случай. В навечерието на изборите за XXV обикновено Народно събрание, в самата изборна кампания, на 18 декември 1939 г., имам случая да се запозная в с. Мировци с г-н Антон Югов, днешния министър на вътрешните работи, който беше интерниран в това село. Г-н Югов беше на събранието, което аз устройх в това село. След събранието ние излязохме с него да се поразходим по късно през нощта, необезпокоявани от никого. Аз питам г-н Югов: днес, когато той интернира българските граждани, дали те имат възможност да посещават събрания и дали могат свободно да се разхождат с опозиционерите? (Ръкоплескания от опозицията) Само съзнание права. (Възражения от мнозинството)

Но какво стана след изборите? Уважаеми г-да народни представители! Терорът не спря и след изборите. И сега, когато трябва да настъпи едно успокояване, това не се постигна. Обвиняват се дейтели на Земеделския съюз, които са събирали членски внос, които събират абонамента за вестника, че събирали пари за имайзери и оръжия, за да правят революция в България, да свалят властта!

Един от мнозинството: Не е лъжа. Коев те опровергава със своята дейност.

Друг от мнозинството: Провокатор! Открит защитник на фашизма!

Председателстващ Петър Каменов: (Звъни)

Дичо Тодоров (ЗНП): Когато бях в обиколка през коледната ваканция, посетих това село, в което са плашили хората, че събирали пари за оръжия. И преди да отида в селото, посрещна ме един на края на селото и ми каза: „Г-н Тодоров! Ние почти всички гласувахме за опозицията, но недейте да идвате в нашето село, защото всички са изплашени, няма къде да останете да пренощувате, не можем да те приберем в къщи, нас ще ни тормозят, нас ще ни бият за това“. (Възражения от мнозинството)

Андрей Пенев (к): Защото си изменник, затова не те искат!

Дичо Тодоров (ЗНП): Аз им отговорих: за курнос ще дойда в вашето село, ще дойда при вас, които сте гласували целокупно за опозицията, ще остана вечерта в тази виелица на площада и там да замръзна.

Един от мнозинството: В кое село?

Дичо Тодоров (ЗНП): С. Неофит Рилски, Провадийска околия. — И когато отидох в това село, беше вече късно, нямаше време да изпълня нужните формалности, за да свикам събрание. Казах, че събрание няма да мога да направя, но ще бъда и гости в пред-

седателя на дружбата, и ако иска някой да ме види, нека дойде там. В опровержение на този, който твърдеше, че нямало кой да ме посрещне, дойдох около 40—50 души в къщата на председателя на дружбата, който наскоро беше луснат от ареста, бит и пребит. Вечерта си поговорихме, запитаха ме по положението, дадох им някои обяснения. На другия ден същите ония, които искаха да използват този случай за терор срещу нашите хора, разправяли, че народният представител правил конспиративно събрание в с. Неофит Рилски, и събирали материали, за да могат да запоставят онези, които са били там.

Георги Михайлов Добрев (к): Не се правете толкова на герои! Известен ни е Вашият героизъм!

Дичо Тодоров (ЗНП): Не претендирам за героизъм.

Георги Михайлов Добрев (к): Понеже сега можете да действувате безнаказано, затова сте толкова нахален.

Дичо Тодоров (ЗНП): Защо няма контестации по изборите? Г-да народни представители! Правителствените депутати използват това като най-главен аргумент: понеже нямат контестации, казват те, изборите били свободни!

Един от мнозинството: Разбира се.

Дичо Тодоров (ЗНП): Жалък аргумент! По този аргумент ще говори историята. И да бяха подадени контестации, нямаше кой да ги чуе, нямаше кой да ги разгледа. А какви по-големи контестации има от тези, които си е направил всеки български избирател поради убийствата по време на изборите, поради арестите, които се извършваха, поради терора, който и сега продължава? (Ръкоплескания от опозицията) Това са контестациите, които прави всеки български гражданин.

Но в края на краищата какъв беше резултатът от всичките тези опити и от цялата тази подготовка за изборите на 27 октомври в Провадийска околия? Сдружената опозиция получи 27.000 гласа, Комунистическата партия получи 24.000 гласа, а земеделската секция при Работническата партия — комунисти, съюзът на Общов — към 8.000 гласа. (Ръкоплескания от опозицията)

Георги Михайлов Добрев (к): Ти си един мръсник! Нямаш понятие от политически честност.

Яни Янев (з): Това земеделец ли е? Ако всички са земеделци като него, тежко и горко! Това е фашист! Това е кулак!

Дичо Тодоров (ЗНП): Г-да народни представители! Сега вече ще мога да отговоря на апострофите, които ми отправя Андрей Пенев и други. Уважаемо Народно събрание! Аз за втори път съм народен представител. За пръв път станах народен представител през 25 обикновено Народно събрание.

Яни Янев (з): Гиргиновата полиция те избра тогава, в фашистко време.

Министър Георги Трайков: Като дойдохте в околийското управление да се оплачете, че е арестуван един от вашите кандидати, какво направя околийският управител?

Дичо Тодоров (ЗНП): В това Велико народно събрание има трима души от 25 обикновено Народно събрание. Това е колежата Димитър Захариев, който е във вашите редове, това е Ангел Държански, и третият съм аз. Но, уважаемо Народно събрание...

Яни Янев (з): Кажи на Минчо Драндаревски „Уважаеми“!

Дичо Тодоров (з): ... вие ме обвинявате, че аз съм бил фашист през това време, но ето ви една бележка, издадена от Министерството на вътрешните работи на 26 септември 1944 г. Тя гласи: „Служебна бележка. Лицето Дичо Тодоров Стоянов е бивш народен представител от 25 обикновено Народно събрание, избран като опозиционер и останал до края на мандата си опозиционер. Мерките срещу бившите депутати не са приложими срещу него“. Ето затова съм днес тук, ето затова не съм бил на подсъдимата скамейка, защото съм от средите на опозицията. А каква е била нашата дейност в 25 обикновено Народно събрание, ония, които се интересуват, най-добре ще я знаят.

Георги Михайлов Добрев (к): Опозиционерите ги интернираха. Снеха им мандатите и ги интернираха.

Дичо Тодоров (ЗНП): Не е вярно. Само комунистите ги интернираха, когато почна войната между Германия и Русия. Преди това в някои случаи ние имаме даже спорове с тях, защото те мислеха, че война между Русия и Германия няма да има. Оттам идваха нашите спорове. Ние смятахме, че споразумението между Германия и Русия е временно.

От мнозинството: Е-й-й (Смях)

Дичо Тодоров (ЗНП): Да, и така излезе. На 22 юни 1941 г., когато почна войната между Германия и Русия, тогава тия наши колеги комунисти бяха арестувани и интернирани, а ние останахме докрай.

Георги Михайлов Добрев (к): А вие какво направихте?

Дичо Тодоров (ЗНП): Ние продължихме нашата дейност на опозиционна група и след тяхното изключване. И ако вие проследите документите в Народното събрание — а можете това да направите — ще видите, че ние сме подавали и интерпелации срещу ония, които гонеха партизаните в балкана и ги биеха.

От мнозинството: А-а-а!

Министър-председател Георги Димитров: Помнете какво говорите тук! Представете си документите!

Дичо Тодоров (ЗНП): Ще ви представя документите тук. — Ние заедно с всички тия наши другари, 18 души на брой, преди да бъдат изключени от Народното събрание, подадохме интерпелация против правителството, загдето сключва тройния пакт, загдето допусна германски войски в България. След това ние подадохме и други такива протестни интерпелации против обявяването на Англия и Америка от страна на тогавашното правителство.

Андрей Пенев (к): Теб защо не те изключиха, след като изгони всички?

Дичо Тодоров (ЗНП): Защото аз бях опозиционер и тогава, обаче не съм бил комунист никога и няма да бъда никога. Бил съм земеделец и ще бъда такъв и в бъдеще. (Ръкоплескания от опозицията)

Димитър Георгиев (к): И земеделци изключиха тогава, не само комунисти.

Дичо Тодоров (ЗНП): Само комунисти изключиха. Тогава който не беше фашист, минаваше за комунист, а днес, който не е комунист, минава за фашист.

Някои ми възразиха, какво ще кажа за вършачката и за моите имоти. Аз, г-да народни представители — това съм го изнесъл и на събрания — предлагам на ония, които завиждат на моите богатства, да ги разменят.

Един от мнозинството: Демагогия!

Дичо Тодоров (ЗНП): Не е демагогия. Ето, пред цялото Велико народно събрание заявявам: готов съм да трапниш, да разменим нашите богатства, щом толкова много ми завиждате.

Един от мнозинството: Зависи с кого ще трапниш.

Дичо Тодоров (ЗНП): Когато вие ще намерите за добре. Може и с най-фукарията. Който и да е.

Пеко Таков (к): Хаджи Калчо няма да се съгласи.

Дичо Тодоров (ЗНП): Уважаемо Народно събрание! Аз ще трябва да отговоря и на апострофите на г-на министъра на земеделието, за да не помисли, че отбягвам. Неговият въпрос беше на място. Това е единственият случай, където властта се намеси благоприятно за опозицията. В едно село, Кривня, ако се не лъжа, Провадийско, кметският наместник се опитва да арестува един от кандидатите, обаче този става достояние на околнияски управител, който отива, констатира факта и освобождава арестувания.

Министър Георги Трайков: И веднага уволнява кмета.

Дичо Тодоров (ЗНП): За уволнението на кмета не зная, но щом министърът казва, трябва да е вярно. Това е единственият случай. Друг случай няма.

Георги Михайлов Лобрев (к): Вие сте разпогледли, кривоогледли и късогледли и не виждате!

Дичо Тодоров (ЗНП): За Провадийска околия ние все пак не можем да се оплачем от този терор, който е съществувал другаде. И защото не можем да се оплачем, понеже терорът не беше такъв, както другаде, затова Земеделският съюз получи там 27 хиляди гласа. (Ръкоплескания от опозицията)

С това аз свършвам. И мосто заключение, моята преценка е, че вобщие изборите в България не бяха свободни. (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството)

Председателстващ Петър Каменов: Има думата народният представител Петър Бомбов.

Петър Бомбов (к): (От трибуната) Г-жи и г-да Народни представители! Днес комисията по проверка на изборите ви представя вътвърждение изборите за Велико народно събрание в избирателните колегии на Варненска област. Ето вече повече от два дена ние разискваме по изборите, които станаха в България на 27 октомври, и сме принудени да слушаме тук хули и ругатни за най-свободните, най-демократичните избори, които познава политическата история на българския народ (Ръкоплескания от мнозинството) от страна на претателската и противонародна клика. (Възражения от опозицията)

Както ви е известно, на 27 октомври 1946 г. в свободно произведените избори за Велико народно събрание нашият народ под ръководството на Отечествения фронт постигна блестяща победа над тъмните реставраторски и реакционни групировки на Петков и Лулчев. Такива свободни избори не само близката, но и по-далечна история на българския народ не познава. В предизборната агитация,

както и в самия ден на изборите на народа бе дадена пълна възможност да изрази свободно и непринудено своите чувства и симпатии към тая или оная отечественофронтowska партия, както и към опозиционните групировки. На направените хиляди събрания и митинги от Отечествения фронт народът изразяваше своите симпатии и своята вяра към Отечествения фронт и неговото спасително дело. А в самия ден на избора народът от села и градове масово взе участие в гласуването. Никога нашата политическа история, и то при задължително гласоподаване не познава такова масово участие на гласоподавателите, както в настоящите законодателни избори за Велико народно събрание. Народът в своята огромна, подавляваща част гласува за листите на отечественофронтowsките партии с ясно то съзнание, че само по този начин той осъществява своето и на децата си щастливо бъдеще. На 27 октомври нашият народ манифестира пред очите на международния демократичен свят, както и пред тия на нашата и външната реакция своята политическа зрялост, и непреклонната си воля да върви твърдо и неотклонно по пътя на своето демократично обновление, път, по който от 9 септември насам го води Отечествения фронт. Народът ни на 27 октомври, гласувайки за Отечествения фронт, доказа, че последният е единствения политическа сила у нас, която може да укрепи народната власт, която може да изведе страната към мир и стопанско благоденствие.

Изборите в избирателните колегии на Варненска област минаха при пълна ред, законност и голяма свобода. Забележете, никакви инциденти и произшествия от страна на властта и на отечественофронтовците не са отбелязани в областта, както се отбелязаха провокации от страна на опозицията.

Един от опозицията: Сам не вярваш това, което казваш.

Петър Бомбов (к): Аз го вярвам, и по-добре от вас го зная, защото съм секретар на областния комитет и познавам всички дейци, техните провокаторски и престъпни дела повече от вас.

Рангел Даскалов (ЗНП): Беше ли в Сговора, кажи?

Петър Бомбов (к): Аз не съм длъжен да отговарям на една глутница от бандити, които имат нужда от психиатрично освидетелстване. (Ръкоплескания от мнозинството)

Резултатите от изборите в областта показват ясната и недвусмислена воля на народа, че той стои под знамето на Отечествения фронт и че дава своята безрезервна подкрепа за провеждане в живо дело спасителната програма на Отечествения фронт. Изборните резултати във Варненска област, както и в цялата страна, показват още, че опозицията претърпя тежко морално и политическо поражение.

Един от опозицията: Вярно ли е това?

Петър Бомбов (к): Аз ще отговоря на всички ваши приятели, с които лично след 9 септември се разправях. — ... Въпреки че около нея бяха мобилизирани силите на реакцията и въпреки че тя използваше навсякъде външния натиск, при който бяха произведени изборите. Изборният резултат в областта, както и в цялата страна, разбиха на пух и прах оная лъжлива легенда, която петковци и лудевци — тия презрени слуги на международната и наша реакция — разпространяваха в чужбина и у нас, че те са, които представляват българския народ, защото мнозинството от народа било с тях. Сега и слепците видяха, че огромното мнозинство от българския народ е с Отечествения фронт, а с опозицията е едно малцинство, което в последно време намалява, тъй като оная част от добрите, но заблудени български граждани, които гласуваха за тях, ги напуща, след като разбра, че се е излъгала, като е гласувал за своите най-отявлени врагове.

Г-жи и г-да народни представители! Въпреки тая голяма свобода, при която са извършени изборите, опозицията от произвеждането на изборите и досега оспорва тяхната свобода, демократичност, ред и законност, без обаче да посочи факти и случаи от такъв размер, че от тях действително да се съди, че изборите са опорочени. Ето, вие ги изслушвате тук. Те повтарят като латерна нелепостите и клеветите, които се писаха в „Зеленото знаме“ и се повтаряха в Парламента, без, разбира се, да се подкрепят с никакви доказателства от фюрера на опозицията Никола Петков.

На всичко това вече даде обстоен отговор министърът на вътрешните работи др. Антон Югов. Навсякъде, и тук, в Парламента, и вътре, и вън от страната, те проглушават, че изборите били проведени при нечуван терор и насилие и че ако изборите били свободни, то те щели да вземат 80% от гласовете на българския народ. Колко много тоя техен вълчи вой си прилича с вълчи вой на реакционерите в Румъния, обединени около Юлиу Маниу, колко много прилича на боя на реакционерите, обединени около Миколойчик в Полша и около Милан Грол в Югославия. И там те твърдяха, че имат 80% от народа зад себе си, но изборите, които се произведоха в тези страни от демократичните правителства, им нанесоха решително оглушителна плесница. (Ръкоплескания от мнозинството) Към тези реакционери г-н Никола Петков има влечение. Той сам си признава това в разискванията по правителствената декларация. Те много си приличат, г-да народни представители. Да, те си приличат в борбата срещу народните демократически режими, установени в техните страни. Те си приличат в борбата и срещу славянското братство и единство и срещу славянското сътрудничество. Те си приличат в борбата срещу славянските народи, които в настоящия момент водят борба за мир и сътрудничество между народите. Те си приличат и в борбата срещу великия Съветски съюз. Те си приличат още и по това, че еднакво се страхуват от широките демократически преобразования, които стават в техните страни. Те се страхуват от своите собствени народи, защото са рожби и бозаят от една и съща майка — международната реакция и международните подпалвачи на войни — чърчиловци и хърстовци. (Ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков и Лулчев твърдят, че изборите били проведени с терор и насилие, защото по този начин те искат, първо, да оправдаят своето страотно поражение вътре и вън от страната и, второ, да дадат възможност на враговете на нашата прекрасна родина да признаят демократическата същност и характер на отечествено-фронтовската власт, за да спънат усилията на правителството на Отечествения фронт да сключи час по-скоро възможния най-добър мирен договор с великите демократически държави.

Кочо Бонев (ЗНП): Кажете нещо за Ради Василев. Ти нали правеше събранията на Ради Василев?

Петър Бомбов (к): Г-да народни представители! Тук опозиционните оратори, особено г-н Георги Йорданов и Христо Пунев, много говориха за свободата, че свобода нямало, че тя била погасена. Те гледат за свободата, за която се бориха нашите национални герои Ботев, Левски, Петлешков и др. Но за каква свобода се бориха те — Ботев, Левски, Петлешков, Бенковски? Те се бориха за свободата на трудовия народ срещу наши и турски чорбаджии, срещу потисниците и изедниците на широките трудови народни маси. За такава свобода се бориха и нашите славни партизани и партизанки. (Ръкоплескания от мнозинството)

Георги Михайлов Добрев (к): И те най-много мразеха слугите на турските паша.

Един от опозицията: Но вие разтуряхте събранията...

Петър Бомбов (к): Борбата за такава свобода бе започната при Левски и Ботев и завърши успешно при Отечествения фронт, при вождата и учителя на българския народ д-р. Георги Димитров. (Ръкоплескания от мнозинството) Днес народът има тази свобода, за която се борят от своето робство до 9 септември 1944 г.

Но за каква свобода се борите вие, г-да опозиционери? Да, и вие се борите за свобода, но не за свобода на народа, а за да възстановите свободата на неговите потисници и изедници отпреди 9 септември. Вие искате да убиете народната свобода, но народът и Отечественият фронт няма да ви позволят да сторите това. Разберете го, крайно време е да го разберете. (Ръкоплескания от мнозинството. Възгласения от опозицията)

Кочо Бонев (ЗНП): А ти ще се върнеш там, откъдето си дошъл!

Петър Бомбов (к): Г-да народни представители! От два дена имате възможност да чуете опозицията по всички избори, които минаха, включително и тези, произведени във Варненска област. Опозицията твърди и вика, че имало насилие и терор, без конкретно да посочи в кой населен пункт, в коя избирателна секция и в какво именно се заключава нарушението. И до днес няма подадена нито една контестация във Варненска област. А това е достатъчен факт, който свидетелства, че във Варненска област изборите са минали при пълен ред и при пълна свобода. В областната комисия по обществен контрол на изборите опозиционните представители Грудя Вълканов и Михаил Стефанов, първият от групата на Петков, а вторият от групичката на Лулчев, подписаха без особено мнение протокола, в който се констатира, че изборите са минали при небивала свобода.

Министър-председател Георги Димитров: Техни представители?

Петър Бомбов (к): Техни представители. Протоколът е на разположение на ония, които не вярват и на очите си дори. В комисията по проверка на изборите, както и в пленарното заседание, вие чухте от докладчика, че те не са направили заявление за извършени насилие в нито един пункт на областта или за какви други извършени закононарушения. Как тогава ние да охарактеризираме тяхното поведение тук пред вас, когато говорят за насилие и терор в тези избори? Това може да се охарактеризира като нагло, безсрамно и цинично поведение.

Г-жи и г-да народни представители! Правителството на Отечествения фронт не само заяви, че изборите ще бъдат проведени при пълен ред и свобода, но взе и необходимите мерки за това. На опозицията ѝ бе дадена такава свобода, която ѝ даде възможност да развие свободно своята агитация във всички селища на областта и страната. Възползувана обаче от тази свобода, от затрудненото международно положение на страната и от външния натиск, поискан от нея, тя даде parola до своите партизани да отпочнат една безогледна агитация и борба срещу Отечествения фронт. Паролата бе: „Смелост, смелост, превъзмогнете страха“. Това значеше: не се страхувайте, вършете провокации, предизвиквайте както властта, така и отечественофронтовците, и предизвиквайте на всяка цена смущения в страната. Тяхната цел бе, възприемайки този метод на агитация, да създадат убеждение, че в страната няма свобода, че опозицията се тероризирала, за да могат да оправдаят една чужда намеса във вътрешните работи на нашата страна и да създадат също така убеждение в широките народни маси, че опозицията е силна, могъща, че тя може да прави всичко, каквото си пожелает, и по такъв начин да привлече по-лековерните да гласуват за нея.

Един от опозицията: Изтъркана плоча!

Петър Бомбов (к): Във Варненска област тези инструкции на никопетковци и лулчевици се провеждаха най-усърдно от агитаторите им и от тези, които са избрани за народни представители. Те изпратиха във Варненска област голям щаб от агитатори, скъпо платени с долари и фунти стерлинги, които изсипаха из всички населени места чудовищни хули и клевети срещу Отечествения фронт и неговите дейци. Освен хули, клевети и провокации ние нито друго не чухме и не видяхме от тях. Ние не ги чухме да посочат

своят предизборна платформа за вътрешната и външната политика на страната, за превъзмогване на стопанските затруднения, за подобрене живота на широките народни трудови маси. Впрочем те имаха изборна платформа, и тя се заключаваше в следното: бясна борба срещу народа и неговата народна власт, за да се възстанови господството на хищническия спекулативен капитал; бясна борба срещу Отечествения фронт, защото той води последователна политика за народно добруване и за унищожение на всички тъмни реакционни сили и фашистки остатъци, намиращи се в опозиция; борба ненавистна, борба бясна и злостна срещу Комунистическата партия — най-доказаният и последователен борец за икономическо и политическо добруване на българския народ. Те водеха такава борба срещу нашата партия, за която би им завидял и Гьобелс. Опозиционерите в областта проведоха кампанията срещу Отечествения фронт, използвайки лъжата, клеветата, шантажа и стопанските затруднения на страната. Агитаторите им и народните им представители, които се намират тук, разправяха чудновати неслухи по села и градове. Те упражняваха натиск и заплашване в две насоки: върху широките безпартийни трудови маси и върху членовете на отечественофронтовските партии. Те се стремяха да внушат на народа страх от отечественофронтовската политика, че тя ще им отнеме частната собственост, че след изборите жените щели да станат общи, че селяните щели да се хранят на казан, че децата им щели да вземат още от люлките, че църквите и джамии щели да станат общи. Те заплашваха турското население, особено в Делиормана и Герловото, Шуменско и Омортагско, като разправяха, че Отечественият фронт след изборите ще смъкне фереджетата на жените им, че щели да ги накарат да ядат свинско месо и редица други отвратителни и чудновати бих казал, неслухи и глупости.

Яни Янев (з): Педялко Атанасов ще си глътне вече брадата!

Петър Бомбов (к): Тайна ли е, г-да народни представители, че агитаторите на Никола Петков не само във Варненска област, но и в цялата страна използваха затрудненото стопанско положение на страната вследствие тежкото фашистко наследство и двете сушави години и приписваха всички трудности в тази област на Отечествения фронт и неговото правителство? Дори те имаха безсрамият и цинизма, както „Зеленото знаме“ и „Свободен народ“, така и сам Никола Петков в речта си на софийския митинг, да издигнат лозунга: „Искате ли картофи, сирене, мазини, дрехи и обувки — гласувайте за обединената опозиция“. Като че ли Никола Петков и Лулчев имаха всички тези необходими за нашия народ продукти във вътрешния си джоб и само по даден от тях сигнал с някаква магическа пръчка всичко това щеше да потече по села и градове за селяни и работници!

Тайна ли е също така, г-да народни представители и представители, че опозиционните агитатори начело с Никола Петков и инструктирани от него отпочнаха една противосъветска...

Един от опозицията: Клеветата е.

Петър Бомбов (к): ... и противославянска политика? Особено много се опитваха те да представят в очите на народа, че Съветският съюз, нашият двоен освободител и неуморим защитник на мирната конференция, не представлявал мощна сила, защото не притежавал тайната на атомната бомба. Обаче тия господа забравят за друга атомна бомба, която Съветският съюз притежава и която разгроми хитлеристките пълчища до Берлин, японския империализъм в Далечния изток и заби знамето на победата. Тази атомна бомба, която дава силата и мощта на Съветския съюз, която дава възможност и днес на Съветския съюз да воюва и за мир между човечеството, се нарича Червена непобедима армия. (Ръкоплескания от мнозинството)

Рангел Даскалов (ЗНП): Да не уплашиш никого!

Петър Бомбов (к): Аз такива герои съм ги виждал, и много по-големи съм ги виждал като председател на Народния съд. Когато ги разпитвах и трябваше да приложи волята на българския народ, такива като Вас „безстрашни герои“ се напикаха и припаднаха от страх.

Те разпространяваха безсрамно клеветата, че Съветският съюз нищо не внасял в страната, а там сме изнасяли само наши стоки, без да получим нищо срещу тях. Те говореха срещу Титова Югославия, срещу славянското единство. (Възгласения от опозицията) Аз ще дойда и дотам. — Те твърдяха, че мир българският народ няма да сключи, докато фюрерът Никола Петков не се включи в управлението.

Агитаторите на Петков разправяха, че най-късно на 28 октомври — забележете — те са вече на власт. Дори те определиха и своите околийски управители, областни директори и кметове, а според изнесеното от министър-председателя д-р. Георги Димитров те бяха определили даже кой ще бъде министър-председател и кой председател на републиката!

Министър-председател Георги Димитров: Петков ще се включи в управлението, когато може да си види тила! (Ръкоплескания и смях. Възгласения от мнозинството)

Кочо Бонев (ЗНП): Преди да скочите, г-н министре, не викайте „хоп!“

Петър Бомбов (к): Срещу отечественофронтовците и най-вече срещу комунистите те отпочнаха редица провокационни действия: псуваха, нанасяха побойна над тях, заплашваха ги, че след 27 октомври ще падат комунистически глави и пр. По този начин те гледаха да сплъшат, да се представят за силни и да привлекат народа да гласува за тях. Другарят министър на вътрешните работи

В своята блестяща реч по правителствената декларация предпостави множество факти, които потвърждават горното. Но все пак, без да задържам много вашето внимание, аз ще посоча някои факти във Варненска област в тая насока. Агитката, изработена от околийския комитет на Отечествения фронт, която стига в с. Марково да изнесе своя литературна програма, бива нападната из за-сада с камъни и биват наранени няколко души.

Петър Анастасов (с/л): 12 ч. е. (Възражения от мнозинството) Правилник има.

Петър Бомбов (к): Г-да народни представители! Видите ли как те обърнаха свободата в слободия, как те си разпасаха поясите и не се считаха о законните правителствени разпоредби? Техните оратори, агитатори открито говореха пред населението: „До изборите можем да говорим и вършим каквото си щем. Нищо не може да ни направите.“ Тук му е мястото да кажа, че властта и отечественофронтците проявиха необикновено търпение, за да могат да понесат тия провокации и безсрамни действия на опозицията. Не укор към тях, а похвала трябва да им изкажем. И особено такава трябва да им изкажат опозиционните народни представители.

Г-жи и г-да народни представители! Народът ни в лицето на опозицията видя своите врагове отпреди 9 септември, които под прикритието на уж „оф опозиция“ поискаха и искат да върнат стария омразен на народа мракобеснически режим. Народът в тяхно лице видя своите гробокопатели отпреди 9 септември 1944 г. Той видя в тяхно лице представители на международната реакция, на международните подпалвачи на войни, чърчиловци, хърстовци и др. Народът в лицето на Гемето вижда външния представител на нашата реакция пред международната такава, а в лицето на Никола Петков — пълномощник, довереник на международната реакция в нашата страна. И затова народът, загрижен за съдбата на родината си, на 27 октомври 1946 г. в огромното си мнозинство гласува за отечественофронтските листи и по тоя начин затвърди и укрепи своята народна власт и Отечествения фронт като единствена ръководеща политическа сила у нас. Народът ни не се хвана на погромджийската и противонародна политика на Никола Петков. Даже народът нарече тая политика „зелена“, а нейният фюрер и вдъхновител Никола Петков — „зелен Кольо“. (Ръкоплескания от мнозинството)

Г-жи и г-да народни представители! Пред нас е поставен въпросът да утвърдим изборите в избирателните колегии във Варненска област. Гласувайки за утвърждаването на тия избори, ние не извършваме една проста формалност, предвидена в избирателния закон и правилника за вътрешния ред. Не, ние с това подчертаваме уважението към оня исторически акт на нашия народ, който той извърши свободно и с ентузиазъм на 27 октомври, с който той приключи първия етап на своето демократично развитие и навлезе в нов етап.

Г-да народни представители! Опозиционните групировки представяват един разнообразен букет от най-гадни, престъпни, противонародни и предателски елементи. Аз ще се спра на Дачо Тодоров. В 1943 г. аз, по нареждане на своята партия, трябваше да вляза във връзка с него като народен представител. Тогава той изнесе своето отношение към партизанското движение у нас: „Партизанската борба е безсмислена, тя носи жертви за българския народ. Виж Гичев и Мушанов, те отиват при царя, при регентите и оттам могат да свършат повече, отколкото партизаните.“ Ето, историята ви доказва, че делото на Мушанов и Гичев можда да бъде приковано на позорния стълб на Народния съд, а делото на партизаните, това славно дело, вдъхновявано и ръководено от нашия вожд и учител др. Георги Димитров, спаси България от страшна национална катастрофа. (Ръкоплескания от мнозинството)

Същият днес е привлечен по закона за конфискацията. Сърбински, народен представител от нашата област. Кой е той? Дойде там някъде от Кюстендил във Варненско. Същият има да урежда сметки с нашите славни партизани и партизанки, които го осъдиха на смърт за неговото предателство и вражеско поведение и държане.

Кой е Атанас Попов — друга звезда, която тук има смелостта да заяви, че не трябва да се отпускат никакви помощи и средства на партизанските семейства? Този Атанас Попов, за когото аз съм бягал от 1942 г. до няколко месеца преди 9 септември, ми заяви: „Оставете ме, аз се страхувам от закона за защита на държавата. Той е страшен. По-хубаво ще си седя в къщи. Който можа да виси на бесилката, да отива, аз ще си остана в къщи.“

Подпредседатели: { ПЕТЪР КАМЕНОВ
Д-р ПЕНЧО КОСТУРКОВ

Ето такива са те там. (Сочи опозицията) Нямам време да опишам моралния лик на опозиционните народни представители, който те тук си дават с техните истерически викове, с техния вълчи вой, с клеветите и с заговорническите действия, които правят срещу свободата на народа и неговата родина, какъвто е случаят с военната конспирация „Неутрален офицер“, в която е замесен Петър Коев и редица други. По-нататък делото ще се развие и всеки ще си получи своето.

Министър-председател Георги Димитров: Задръжте го, да не избяга зад границата, защото вие ще отговаряте. (Ръкоплескания от мнозинството)

Петър Бомбов (к): Г-да опозиционери! Трябва да разберете най-после, че омръзнахте не само на нас, но и на целия български народ. Търпението на народа се изчерпва. И затова във ваш интерес е да престанете със своята предателски и прогивонародни подличка. Иначе народът чрез своята народна власт ще тури все-киго от вас на мястото, което заслужава.

Нека пребъде блестящата победа на народа на 27 октомври над тъмните реакционни и реставрационни сили на опозицията!

От името на парламентарната група на нашата партия, заявявам, че ние ще гласуваме за утвърждаването на изборите във всички избирателни колегии на Варненска област. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателствуващ Петър Каменов: Вдигам заседанието.

Министър-председател Георги Димитров: Ще го вдигнете, защото след 12 ч. не можем да заседаваме.

Председателствуващ Петър Каменов: ... за утре в 15 ч., при следния дневен ред:

Доклад на комисията по проверка на изборите:

1. Варненска административна област — околиците: Балчишка, Варненска градска, Варненска селска, Генералтошевска, Добришка, Новопазарска, Омортагска, Поповска, Преславска, Провадийска, Тервелска, Търговищенска и Шуменска. (Продължение)

2. Плевенска административна област — околиците: Габровска, Горнооряховска, Еленска, Ловенска, Луковитска, Никополска, Павликенска, Плевенска, Свищовска, Севлиево, Тетевенска, Троянска и Търновска.

Одобреніе на предложенията:
3. За продължение срока на службата по ведомството на Министерството на народното просвещение на съветския поданик Иван Иванович Соломахин.

4. За приемане на държавна служба по ведомството на Министерството на народното просвещение съветската поданица Галина Попова Василенко и за продължаване срока на службата в Държавната музикална академия на чехословашкия поданик Кирил Карел Стари.

5. За одобрение 12. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 23 декември 1946 г., протокол № 51 — относно продажбата на плодотворен спирт, добит от изваряване на паросулфидни мармалади от реколтата 1944 г.

Първо четене на законопроектите:
6. За отпускане народна пенсия на заслужили за девическото професионално образование учители.

7. За отпускане народна пенсия на Мария Григорова Караджова.

8. За признаване учителска правоспособност на лица, придобили право на редовни учители в Съветския съюз.

9. За сключване на заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 225.000.000 лв. за нуждите на Санитарно-ветеринарната дирекция при Министерството на земеделието и държавните имоти.

Второ четене на законопроектите:
10. За увеличение размера на някои глоби и такси по наредбата-закона за народната милиция.

11. За изменение и допълнение на закона за приложение на общия градоустройствен план на Столичната голяма община (Голяма София).

Който г-да народни представители са съгласни с този дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Вдигам заседанието.

(Вдигнато в 0 ч. 10 м.)

Секретари: { ИЛИЯ РАДКОВ
ДИМИТЪР ЧОРБАДЖИЕВ

Нач. дикт на Стенографското отделение: ТОДОР АНГЕЛИЕВ